

OSNIVAČ:

Hrvatsko nacionalno vijeće

IZDAVAČ: Novinsko-izdavačka ustanova »Hrvatska riječ«,
Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica**UPRAVNI ODBOR:**Vesna Prčić (predsjednica)
Slaven Bačić, Dušica Dulić,
Ivan Gregurić, vlč. Josip Pekanović
Dražen Prčić, Zvonko Sarić,
Josip Stantić, Tomislav Žigmanov**V. D. DIREKTORICA
I ODGOVORNA UREDNICA:**

Jasminka Dulić

**POMOĆNIK I ZAMJENIK
ODGOVORNE UREDNICE:**

Zvonko Sarić

REDAKCIJA: Ivan Andrašić (Podunavlje)
Davor Bašić Palković (kultura)
Dušica Dulić (politika)
Zvonimir Perušić
Dražen Prčić (sport i zabava)
Nada Sudarević (fotografije)
Željka Vukov (društvo)
Mirko Kopunović (dopisništvo i korektura)
Julijana Kujundžić
Jelena Ademi (tehnički prijelom)**TEHNIČKI UREDNIK:**

Thomas Šujić

ADMINISTRACIJA: Zdenka Sudarević
Ljubica Vujković-Lamić**LEKTORICA:** Katarina Vasiljčuk**TELEFON:** ++381 24/55-33-55
++381 24/55-15-78**ŽIRO RAČUN:** 355-1023208-69**E-MAIL:** hrvatskarijec@tippnet.rs**WEB:** www.hrvatskarijec.co.yu**TISAK:** »Rotografika« doo SuboticaList je registriran kod Tajništva za
informiranje Skupštine AP Vojvodine
pod rednim brojem 73.CIP - Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka Matice srpske, Novi Sad
32+659.3(497.113=163.42)

Mete

Glavne vijesti ovih dana na svim domaćim i svjetskim medijima bile su vezane uz uhićenje i izručenje Haškome sudu bivšega čelnika bosanskih Srba Radovana Karadžića. Kao što se to i očekivalo, u Beogradu je održan prosvjed protiv izručenja haškog optuženika sudu. Svoj revolt, izvijestile su beogradske novinske agencije, skupina mladića je izrazila i tako što je spalila hrvatsku zastavu uz pjevanje »odgovarajućih« pogrdnih pjesama. Obilježja hrvatske države tako su, čini se, dežurna meta napada izgređenika u Srbiji, jer su, ne tako davno, 21. veljače, kada je održan prosvjedni skup nakon proglašenja neovisnosti Kosova izgređenici također zapalili hrvatsku zastavu i bacali zapaljene baklje na Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Beogradu.

Prosvjed je završen s 80 ozljeđenih i porukom da suradnju s Haškim sudom treba prekinuti i srušiti srbijansku vlast. S druge strane glavni tužitelj Haškog tribunala Serge Brammertza uhićenje bivšeg političkog lidera bosanskih Srba ocijenio je kao veliki uspjeh i prekretnicu u suradnji srpskih vlasti s Tribunalom, ali i upozorio kako ovaj sud ne može završiti svoj mandat dok pred njega ne budu izvedeni i Ratko Mladić i Goran Hadžić. Među ozljeđenima su, osim policajaca i civila, bila i dva novinara – snimatelj španjolske televizije, kojeg su napali demonstranti, dok je novinar agencije Beta nastradao od »ruku« policajaca. Novinari su tako opet bili izloženi napadima dok su vršili svoju, ni malo laku, profesionalnu dužnost. Ovi su napadi zabilježeni u svim medijima, kao i mnogi drugi drastični primjeri ugrožavanja ne samo novinarske slobode, već i njihovih života. Novinarski ceh pokušava se obraniti od izravnog ugrožavanja života novinara alarmiranjem javnosti i inzistiranjem na izmjeni zakona. Ali kako se obraniti od prijetnji i ucjena skrivenih od očiju javnosti, kojima se na posredan način pokušava ograničiti sloboda medija? Odgovor svakom novinaru tu može pružiti jedino njegova savjest i osjećaj odgovornosti prema profesiji kojoj sasvim slučajno ili, pak, namjerno pripadaju.

J. D.

Održana 20. sjednica HNV-a

Ivan Karan izabran za direktora »Hrvatske riječi« 6-8

Novinari i dalje meta napada i prijetnji svuda po (zaostalom) svijetu

Glasonoša je oduvijek bio kriv 9

Dean Sinovčić, novinar tjednika »Nacional«

Europski film se još uvijek dobro drži 30,31

Jubilarna 40. kašačka utrka »Dužijanca«

»Fantastični« Lobel 43

Nakon 13 godina skrivanja, jedan od najtraženijih ljudi u svijetu priveden pravnom sustavu

Radovan Karadžić u haškoj ćeliji

Sve su srbijanske vlasti godinama uporno govorile kako »nemaju informacija« o Karadžiću, a onda se ispostavilo da se možda i sve vrijeme on nalazio njima pred nosom, u središtu Novog Beograda

Ćelija u Sheweningenu dočekala stanara

Radovan Karadžić, alias Dragan David Dabić, bivši vođa bosanskih Srba i donedavni beogradski iscjelitelj, u srijedu rano ujutro konačno je smješten iza zaključanih vrata zatvora u Sheweningenu. Time je 13-togodišnje odmetništvo ovoga gospodara života i smrti u Bosni i Hercegovini u prvoj polovici 90-ih godina, kada je stotine tisuća ljudi ubijeno, mučeno, zatvarano, silovano, a više od milijun ljudi protjerano i raseljeno – završeno. Radovan Karadžić sada je vraćen u okrilje svjetskog pravnog, za nadati se je i pravednog, sustava.

Nakon Karadžićeva isporučivanja, od haške se tjeralice skrivaju još samo dvojica: ratni komandant vojnih snaga bosanskih Srba *Ratko Mladić* i jedan od vođa pobunjenih Srba u Hrvatskoj *Goran Hadžić*. Sve je više naznaka da se i ta dvojica nalaze tu, gdje ih do sada »nije bilo« – u Srbiji.

Otpremanju Radovana Karadžića u Den Haag prethodio je miting srpskih radikala u Beogradu u utorak navečer, najavljivan kao veliki svesrpski sabor koji će okupiti 300.000 ljudi. Od velikog skupa nije bilo ništa, na beogradskom se središnjem trgu okupilo svega 15-

sti. Ipak, prema službenim priopćenjima ozlijeđeno je 80 osoba, od kojih 54 policajaca i 26 civil. Među civilima ozlijeđena su i dva novinara – jedan strani (španjolski) i jedan domaći (Beta). Batine je, prema vlastitom kazivanju, od policije dobio i jedan od organizatora mitinga – visoki dužnosnik srpskih radikala *Aleksandar Vučić*. Incidente su navodno izazvali Partizanovi navijači. Tijekom noći situacija u Beogradu u potpunosti je stavljena pod kontrolu državnih tijela. Već sutradan ujutro ekipe srbijanskog tužiteljstva analizirale su događaje, kako bi protiv izgnanika pokrenuli postupke.

Prije mitinga preko razglasa su puštane nacionalističke pjesme, a okupljeni prosvjednici zapjevali su »Hriste bože, raspeti i sveti«, pjesmu koja je bila himna raspuštene Jedinice za specijalne operacije, koju je vodio *Milorad Ulemek Legija*. Na trgu je bila postavljena bina s natpisom »Sloboda za Srbiju«, a na nju su izašli vođa i glavni tajnik radikala *Tomislav Nikolić* i *Aleksandar Vučić*, prvi čovjek Nove Srbije *Velimir Ilić* i gradska dužnosnica njegove stranke *Dubravka Filipovski*. Na pozornici su s njima bili i frontmeni Riblje Čorbe *Bora Đorđević*, *Milorad Mirčić*, *Lidija Vukićević*, *Jadranka Šeselj*, *Dragoljub Acković*, *Luka i Dragan Karadžić*, *Milan Ivanović*, *Nemanja Šarović*, *Ivana Žigon*, *Kosta Čavoški* i drugi.

Radovan Karadžić optužen je pred Haškim tribunalom za genocid, umiješanost u genocid, likvidacije, ubistva, kažnjavanja, deportaciju, nehumane akte i ostale zločine počinjene prema Muslimanima, Hrvatima i ostalim civilima nesrbima u Bosni i Hercegovini tijekom rata u toj bivšoj jugoslavenskoj republici.

Z. Perušić

Prepoznatljiva koreografija s mitinga u Beogradu

ak tisuća prosvjednika, koji su od srbijanskih vlasti zahtijevali da se haški optuženik ne isporuči međunarodnom sudu.

Skup je počeo u 19,20 s poznatom ikonografijom – majice s likom Radovana Karadžića i *Ratka Mladića*, slike *Slobodana Miloševića* i *Vojislava Šešelja*, simboli Republike Srpske i SRS-a. Skandiralo se Karadžiću, a predsjedniku Srbije *Borisu Tadiću*, a što bi drugo – »Borise, ustašo«.

I policija i građani očekivali su nereda koji su se i dogodili, ali nisu bili razmjera poput onih nakon proglašenja kosovske neovisno-

Poslije nereda 80 ozlijeđenih

Pokrajinsko tajništvo za regionalnu i međunarodnu suradnju

Da Vojvodina ima izaslanika u Bruxellesu

Prema Odluci Skupštine AP Vojvodine od srpnja godine, Pokrajinsko tajništvo za regionalnu i međunarodnu suradnju dobilo je status tajništva, umjesto stručne službe Izvršnog vijeća AP Vojvodine i kao takvo podignuto je na razinu uprave, izjavila je u ponedjeljak na konferenciji za

novinare pokrajinska tajnica za regionalnu i međunarodnu suradnju *Jadranka Beljan-Balaban*.

»Kao i do sada koordinirat ćemo aktivnosti svih pokrajinskih tijela i tijela lokalne samouprave na ostvarivanju regionalne i međunarodne suradnje, a sve to u cilju razvoja Vojvodine u moder-

nu europsku regiju«, istaknula je Beljan-Balaban.

Prvi idući zadaci ovog tajništva bit će objedinjavanje baze podataka s kim je do sada Vojvodina uspostavila suradnju na razini Izvršnog vijeća APV, Skupštine APV, lokalne samouprave i drugih tijela i institucija, kako bismo mogli odrediti prioritete u nastavku suradnje s regionalnim i međunarodnim partnerima, objasnila je Jadranka Beljan-Balaban, uz napomenu da je na taj način lakše pristupiti europskim fondovima na već ostvarenim kontaktima.

Osim toga, u sljedećem razdoblju tajništvo će pripremiti platformu za Izvršno vijeće APV upućenu Republici Francuskoj za vrijeme njenog predsjedavanja EU, a u

skladu s prioritetima Republike Srbije i u suradnji s Ministarstvom vanjskih poslova, da Vojvodina ima svog izaslanika u Bruxellesu, koji bi bio iz ovog tajništva. Nadalje ćemo ostvarivati suradnju s euro-regijama Dunav-Kriš-Moriš-Tisa i truditi ćemo se potpisati sporazume o suradnji i s drugim euro-regijama. Za ovakav posao imamo punu potporu predsjednika Izvršnog vijeća AP Vojvodine dr. *Bojana Pajića*, u našem zajedničkom cilju, a to je stvaranje europske Vojvodine u europskoj Srbiji, za što nam treba dobar tim stručnih suradnika i sposobnih ljudi, naglasila je na kraju izlaganja Jadranka Beljan Balaban.

Kamp tolerancije mladih iz podunavskih regija i gradova u Bačkoj Topoli

Dunav je simbol ujedinjene Europe

Kamp je započeo u nedjelju 27. srpnja i traje do sutra 2. kolovoza * Organizatori su Skupština APV i Izvršno vijeće APV

Unazočnosti brojnih političara iz Europe, veleposlanika, predstavnika pokrajinske i republičke administracije, kao i predstavnika nacionalnih vijeća nacionalnih zajednica, u nedjelju 27. srpnja u Bačkoj Topoli otvoren je drugi po redu Kamp tolerancije mladih iz podunavskih regija i gradova.

Otvarajući ovogodišnji kamp, u kome sudjeluje oko 200 mladih, predsjednik Skupštine AP Vojvodine *Sándor Egeresi* je istaknuo kako ova manifestacija na najbolji mogući način predstavlja Srbiju, Vojvodinu i Bačku Topolu. »Pod sloganom 'Zajedno u razli-

čitosti' želimo ovdje u Bačkoj Topoli, skupa s mladim ljudima iz čitave Europe, šaljemo neke veoma važne poruke. Te poruke glase: jačanje tolerancije, razumijevanja, međusobnog uvažavanja i kulturalnog dijaloga. Dunav, kao simbol ujedinjene Europe, spojio je sve ove regije, kao što će spojiti i sve ove mlade ljude koji su budućnost ujedinjene Europe«, rekao je Egeresi.

Zastupnica u Europskom parlamentu *Doris Pack* istaknula je da ukoliko Srbija želi razvijati svoju bolju budućnost, mladi su upravo ti s kojima treba raditi na međusobnom razumijevanju i

toleranciji. Ona je dodala kako je Vojvodina oduvijek bila primjer multikulturalne i multinacionalne sredine sa skladnim suživotom, koji bi mogle slijediti i mnoge europske regije.

Kamp tolerancije mladih iz podunavskih gradova i regija traje do 2. kolovoza, a organizatori su Skupština i Izvršno vijeće Vojvodine i Dunavski biro.

Z. P.

Ombudsman bliži građanima

Pokrajinski ombudsman započinje novi ciklus obilaska općina u Vojvodini, koji se, u cilju omogućavanja građanima da na području svojih općina neposredno podnesu predstavku, nastavlja i u kolovozu, obilaskom općina u Banatu i Srijemu.

Predviđen je obilazak ukupno osam općina, i to po sljedećem rasporedu: 4. kolovoza Irig, 7. kolovoza Pećinci, 11. Srijemski Karlovci, 14. Šid, 18. Kovačica, 21. Alibunar, 25. Stara Pazova i 28. Opovo.

Zamjenici i suradnici Pokrajinskog ombudsmana građane će primati u jednoj od prostorija općine u razdoblju od 10 do 13 sati.

Održana 20. sjednica HNV-a

Ivan Karan izabran za direktora »Hrvatske riječi«

Imenovani novi Upravni i Nadzorni odbor NIU »Hrvatska riječ« *

Vijećnici usvojili predložene izmjene i dopune proračuna HNV-a za ovu godinu

Piše: Davor Bašić Palković

Nakon što je 14. srpnja odložena, 20. sjednica Hrvatskog nacionalnog vijeća održana je prošloga petka, 25. srpnja, u maloj dvorani restorana »Dukat« u Subotici. Početku sjednice nazočilo je 25 vijećnika, kojima su se u kasnijem tijeku sjednice pridružila još dva vijećnika.

Komentirajući dnevni red, članica Izvršnog odbora HNV-a zadužena za kulturu *Antonija Čota* je upozorila kako je ova sjednica sazvana protivno Statutu i Poslovniku o radu HNV-a. »Izvršni odbor, kao ovlašteno tijelo, na svojoj sjednici nije razmatrao i nije predložio ovakav dnevni red. Tu posebno mislim na onaj dio koji se tiče analitike poslovanja, odnosno završnog računa iz 2007. godine, i prijedloga za izmjenu i dopunu završnog računa za 2008. godinu,

koji je urađen suprotno svim interesima hrvatske nacionalne zajednice, suprotno onome zbog čega je osnovano Hrvatsko nacionalno vijeće«, rekla je Čota dodavši, kako ona, kao članica Izvršnog odbora, ne zna tko stoji iza ovih prijedloga.

Sličnu je primjedbuputao i još jedan član Izvršnog odbora HNV-a, *Joza Kolar*: vijećnik *Lazo Vojnić Hajduk* je ocijenio kako materijal za ovu sjednicu nije pripremljen adekvatno Poslovniku o radu i Statutu HNV-a. »Ne zna se tko je predlagatelj niti jedne odluke. Ako ove odluke nisu bile na sjednicama Izvršnog odbora i sjednicama Vijeća, onda te odluke nisu urađene na temelju onoga što je propisano u Statutu i Poslovniku«, rekao je Vojnić Hajduk dodavši, kako je Poslovnik povrijeđen time

Sjednica nije pripremljena propisno: Lazo Vojnić Hajduk

što se na dnevnom redu našlo usvajanje zapisnika s 19. sjednice Vijeća, koja zapravo nije završena.

Vijećnik *Bela Ivković* je rekao kako se sjednice ne pripremaju u skladu s aktima koje je HNV

sam sebi postavio, kao i da bilo koji odbor HNV-a nije dao svoje mišljenje o predloženim odlukama koje su se našle na dnevnom redu.

Tajnik *Ladislav Suknović* je na ove upite odgovorio kako su sjednicu pripremili predsjednik Vijeća i predsjednica Izvršnog odbora, uz njegovu pomoć. Predsjednik HNV-a *Branko Horvat* je naveo kako po Statutu, u slučaju nemogućnosti zakazivanja i održavanja sjednice Izvršnog odbora, predsjednik Vijeća ima pravo predložiti dnevni red.

ZAVRŠETAK MANDATA?:

Predlažući izmjenu dnevnog reda sjednice potpredsjednik HNV-a *Zdenko Đaković* je zahtijevao da se raspravlja o završavanju mandata ovog saziva HNV-a. »Mi smo u šestoj godini mandata. Tko nam je to dopustio? Vijećnici imaju pravo na četiri godine mandata. Prema hrvatskoj zajednici ponašamo se vrlo opasno i zabranili smo joj izbor novog nacionalnog vijeća. To je nedopustivo i s pravne i s moralne strane. Zato predlažem da se ovo vijeće raspusti i da

Zoran Vojnić Tunić, Milivoj Prčić i Antonija Čota

se pokrene inicijativa za elektorsku skupštinu na kojoj bi hrvatski narod Vojvodine i Srbije odabrao novo nacionalno vijeće», bio je kategoričan Đaković.

Vijećnik *Milivoj Prčić* je u tom kontekstu ukazao da Ministarstvo za ljudska i manjinska prava zna za ovaj problem i da je ovaj saziv HNV legalan. »Tek kad bude donesen zakon o izboru za nova vijeća nacionalnih manjina, tek onda će biti izbori. Vjerojatno će ponovno biti elektorski sustav, a održat će se na proljeće iduće godine«, rekao je Prčić.

Đaković je odgovorio kako ovo nacionalno vijeće može po starom zakonu održati izbore za novi saziv, navevši da je to nedavno učinila bošnjačka nacionalna zajednica u Republici Srbiji.

Nakon rasprave, vijećnici su većinom glasova odlučili da se prijedlog Zdenka Đakovića ne stavi na dnevni red, a glasovanjem su odlučili i da Poslovnik nije povrijeđen.

USVAJANJE ZAPISNIKA:

Prva točka dnevnoga reda bila je usvajanje zapisnika s 19. redovite i 3. izvanredne sjednice Vijeća. Primjedbu na zapisnik imao je *Lazo Vojnić Hajduk* rekavši kako se usvaja zapisnik sa sjednice koja nije završena. On je napomenuo i da u zapisniku ima »more pogrešaka« te da je to sramota za jednu instituciju kakva je HNV. »U zapisniku piše da je usvojen plan rada za 2008. Ja nisam bio na toj sjednici kad se raspravljalo o planu. Gdje je taj plan?«, rekao je Vojnić Hajduk te dodao, kako u zapisniku o usvajanju financijskog izvješća za 2007. ima nekoliko stvari koje su »van pameti«.

I pokraj primjedaba vijećnika, zapisnik je većinom glasova usvojen.

IZMJENE I DOPUNE PRORAČUNA ZA 2008.:

Vijećnici su na 20. sjednici donijeli i odluku o izmjenama i dopunama proračuna HNV-a za 2008. godinu (19 za, 0 protiv, 5 suzdržanih). Izvjestiteljica *Slavica Peić* je rekla kako je utrošak sukladan planiranim i raspoloživim sredstvima, a da je značajno umanjen u onim stavkama na koje se objektivno, kroz racionaliziranje i dobro organiziranje rada Vijeća, moglo utjecati. Kako je rekla, HNV će iz vlastitih financijskih prihoda omogućiti prijevoz djece na ljetovanje u Selce, dio troškova prijevoza nastavnika

Odluka iza zatvorenih vrata

na seminar u Zadar i organiziranje tečaja za pisanje projekata za natječeaje namijenjene kulturnim udrugama, kao iznimno važnu potporu, budući da se udruge sve manje prijavljuju na natječeaje, koji su im gotovo jedina mogućnost osiguravati sredstva za opstanak i daljnji rad.

»HNV je kod Pokrajinskog tajništva za propise, upravu i nacionalne manjine sudjelovao na natječaju radi dobivanja sredstava za organiziranje manifestacije 'Tragovi Šokaca – od Gradovrha do Bača', a odobrena su sredstva u ukupnom iznosu od 2.300.000 dinara koja,

Ovom sastavu HNV-a odavno je istekao mandat: Zdenko Đaković

Josip Ivanović, Stipan Stipić, Mato Groznica, Slaven Dulić i Petar Kuntić (s desna)

zaključno s 30. lipnja 2008., nisu pristigla na račun Vijeća. Po istoj osnovi, od Generalnog konzulata Republike Hrvatske dobiveno je 160.000 dinara, a tim su sredstvima isplaćeni troškovi koji se odnose na spomenutu manifestaciju«, rekla je Slavica Peić.

Komentirajući proračun za ovu godinu, Antonija Čota je ocijenila kako se radi o »u najmanju ruku nezakonitom raspolaganju sredstvima«. »Kako su vijećnici usvojili završni račun za 2007. na kojem je stanje bilo 00,00 dinara, a onda na volšeban način sedam mjeseci kasnije iskrasne višak iz 2007. od 3.120.901 dinara? Gdje je taj višak bio sklonjen 31. prosinca? I, konačno, ima li još takvih viškova i gdje su?«, upitala je Čota.

Ona je kritizirala predloženu analitiku rashoda za 2008., u kojoj za kulturno-umjetnička društva, informiranje, obrazovanje i službenu uporabu jezika nije izdvojeno niti dinara. »Toliko je doduše bilo ostvareno i u prvih šest mjeseci, ali je bar bilo planirano. Znači, za 2008. imamo plaće, stalne troškove, i nekakvu nekretninu od pet milijuna dinara. Možda je to i u redu, ali zašto nitko nije upoznat s tim odlukama? Može li pojedinac donijeti jedan ovakav prijedlog? Mogu li vijećnici sutra čista obraza stati pred kulturno-umjetnička društva ili doći na njihove manifestacije i reći: za vas je predviđeno 0,00 dinara sredstava?«, upitala je Čota.

Vijećnik Lazo Vojnić Hajduk uputio je primjedbama kako analitika proračuna »nije razumljiva«. On je također tražio odgovore na stavke koje se tiču 3.120.000 milijuna dinara neraspoređenih prihoda iz 2007., zatim stavke od 5.261.557 dinara za nekretnine, koja nije obrazložena, te 900.000 dinara namijenjenih za održavanje sjednice i radnih tijela HNV-a s honorarima.

U tom kontekstu, predsjednik HNV-a Branko Horvat je rekao kako će Nadzornom odboru predložiti da pod hitno izvrši kontrolu poslovanja HNV-a, te da će o tomu razgovarati na jednoj od sljedećih sjednica. Glede, pak, ostalih kritika upućenih na proračun, Horvat je istaknuo kako HNV dobiva sredstva za svoje funkcioniranje, a da se situacija s financiranjem udruga mijenja njihovim apliciranjem na natječaje. »Nemojte misliti da ćemo mi ostaviti udruge na cjedilu. Ali neka procedura, neki red mora

Glasovali za

Za izbor Ivana Karana za direktora NIU »Hrvatska riječ«, prema riječima sudionika tajnog dijela sjednice, glasovali su sljedeći vijećnici HNV-a: Branko Horvat, Slavica Peić, Ladislav Suknović, Petar Kuntić, Josip Ivanović, Josip Gabrić, Marinko Jadrijević, Slavko Benčik, Marko Berberović, Stipan Šimunov, Andrija Adin, Mato Groznica, Mirko Ostrogonac i Slaven Dulić.

H. R.

Novi direktor »Hrvatske riječi«

Zbog, kako je predsjednik Branko Horvat rekao, »osjetljivosti teme«, o donošenju odluke o imenovanju ravnatelja NIU »Hrvatska riječ« vijećnici su raspravljali i donijeli odluku iz zatvorenih vrata, bez prisustva javnosti.

Kako smo kasnije saznali, vijećnici su glasovanjem (14 za, 9 protiv, 3 suzdržanih) usvojili prijedlog odluke da se na mjesto direktora NIU »Hrvatska riječ« imenuje Ivan Karan iz Stanišića.

postojati«, odgovorio je Horvat. **NOVI UPRAVNI ODBOR HR:** Vijećnici su usvojili odluke o imenovanju članova Upravnog odbora Novinsko-izdavačke ustanove »Hrvatska riječ« (15 za, 2 protiv, 3 suzdržanih). Prema prijedlogu, u ovo su tijelo imenovani: Tomislav Žigmanov, Josip Stantić, dr. Slaven Bačić, Vesna Prčić, Zvonko Sarić, Thomas Šujić i Dražen Prčić. Još jedan član, koji je predstavnik osnivača, bit će biran na jednoj od idućih sjednica HNV-a, budući da je vlč. Josip Pekanović, koji je predložen nastaviti svoje članstvo u UO, ovom prigodom podnio ostavku na to mjesto zbog, kako je naveo, zdravstvenih razloga.

Drugi prijedlog za članove UO »Hrvatske riječi« podnio je vijećnik Lazo Vojnić Hajduk. Međutim, vijećnici glasovanjem nisu prihvatili razmatrati ovaj prijedlog.

Imenovan je i novi Nadzorni odbor NIU »Hrvatska riječ« u sastavu: Ladislav Suknović, Pajo Đurašević i Ljubica Vujković Lamić (15 za, 1 protiv, 5 suzdržanih).

U točki pod razno, vijećnik i predsjednik Odbora HNV-a za statutarne pitanja Bela Ivković se zapitao – što se dešava sa sporom koji se vodi između HNV-a i bivšeg predsjednika IO HNV-a Laze Vojnića Hajduka? Ivković je rekao kako je za taj spor donesena pravomoćna odluka po kojoj je HNV dužan Vojnić Hajduku isplatiti sredstva »koja su nastala isključivo pogreškom jednog čovjeka koji je radio nešto što ne zna«.

Tajnik HNV-a Ladislav Suknović je istaknuo kako je na drugostepenu presudu Okružnog suda u Subotici u vezi ovoga spora uložen zahtjev za revizijom. »Jesmo li izgubili ili ne, to ćemo vidjeti kada bude revizija«, rekao je Suknović. Branko Horvat je dodao da će vijećnik dobiti pismeni odgovor kada se za to steknu uvjeti. Lazo Vojnić Hajduk je, inače, prije godinu i pol dana tužio HNV zbog nezakonitog otkaza o radu koji je dobio. I Općinski sud i Okružni sud donijeli su presude u njegovu korist.

Na koncu sjednice vijećnik Petar Kuntić je podsjetio kako je nogometna reprezentacija HNV-a na europskom natjecanju manjinskih momčadi osvojila drugo mjesto, te u tom povodu uručio Branku Horvatu fotografiju momčadi koja se natjecala. ■

Novinari i dalje meta napada i prijetnji svuda po (zaostalom) svijetu

Glasonoša je oduvijek bio kriv

Novinari smetaju, jer su veza između strogo skrivenih tajni i – javnosti *

Prema slobodi medija, Srbija na 67. a Hrvatska na 41. mjestu

Novinare i dalje tuku na sve strane. Tuku ih i ubijaju na ratom zahvaćenim područjima, u Iraku i Afganistanu, ali i u Somaliji, Pakistanu, Meksiku, Rusiji, Eritreji, na Filipinima... Tuku ih i po Srbiji. I po Hrvatskoj.

Novinare je izgleda najlakše nacisti za metu. Moćnima smetaju, jer su veza između strogo skrivenih tajni i – javnosti. Glasonoša je ionako oduvijek bio kriv.

OBEĆANJA NE POMAZU: Ovoga je tjedna u Zaječaru (Srbija) počelo suđenje napadačima na novinare, koji su pokušavali raditi svoj posao nakon ubojstva izvjesnog *Saše Stojkovića* na tamošnjem bazenu. I dok tužitelj smatra kako su novinari napadnuti dok su obavljali službenu dužnost, odvjetnik okrivljenih obranu svog klijenta gradi pozivajući se na zakon prema kojem novinari nisu službene osobe.

»Poslije suđenja pitala sam odvjetnika okrivljenih znači li to, budući da mi nismo službene osobe, kako nas može maltretirati i tući tko, kad i gdje hoće? On je odgovorio kako je to prema zakonu upravo tako«, izjavila je novinarka Glasa javnosti *Slavica Marković*.

Ovih se dana dogodio još jedan drastičan incident, kada je prilikom prosvjeda zbog uhićenja *Radovana Karadžića* u Beogradu napadnut snimatelj TV B92 *Boško Branković*. U napadu mu je slomljena potkoljenica, a sve je snimila upravo njegova kamera, pa je snimka obišla planet. Cijeli je svijet vidio napadača u akciji, no policiji je ipak trebalo čak pet dana kako bi ga uhitila.

U Srbiji su, inače, brojni primjeri napada na novinare, pa i neriješenih ubojstava – Dade Vujasinović, Slavka Čuruvije, Milana Pantića. Neriješen je i više od godinu dana star slučaj bombaškog napada na stan novinara Vremena *Dejana Anastasijevića*. Niti obećanja i zaklinjanja najviših državnih dužnosnika nisu pomogla. Sve je još uvijek pod velom tajne.

Prošlu je 2007. godinu na svjetskoj rang listi slobode medija, koju objavljuje prestižna profesionalna

novinarska organizacija Reporteri bez granica, Srbija završila na 67. mjestu. To mjesto, u konkurenciji 169 zemalja ne djeluje suviše loše, kao niti ocjena, odnosno broj negativnih poena koje je Srbija dobila – 21, u usporedbi s preko 100 onih na kraju liste: Iranom, Sjevernom Korejom, Eritrejom. Naravno, nema smisla uspoređivati se s najgorima, ali niti s najboljima – skandinavskim i zapadnoeuropskim zemljama. No, vrijedi naglasiti kako je Slovenija na 21. mjestu (6,50), Bosna i Hercegovina na 34. mjestu (11), Makedonija na 36. mjestu (1150), Hrvatska na 41. mjestu (12,50) i Crna Gora na

58. mjestu (19). Srbija je tako, na začelju zemalja bivše države.

PRITISAK NA ISTRAŽIVAČE: Hrvatska je na sličan način natkriljena sjenom. Nedavni pokušaj ubojstva novinara Jutarnjeg lista *Dušana Miljuša* također je, makar pred TV kamere, izveo premijera i ministra policije, koji su se zgrozili i obećali istragu, ali za sada – figa. Posljednji broj lista Novinar, glasila Hrvatskog novinarskog društva i Sindikata novinara Hrvatske, dobrim je dijelom posvećen napadima na »poslenike sedme sile«. Naslovi na prvim stranicama upravo su upečatljivi: Štrajk novinara nije prijetnja pra-

znom puškom, te Treba li mijenjati medijske zakone. Objavljena je i Bijela knjiga, s kronologijom napada na novinare i vlasnike medija u Hrvatskoj od 1992. do 2008. godine. Registrirano je 38 takvih napada i prijetnji novinarima i njihovim obiteljima.

»Iako ova problematika nikada nije sustavno obrađena, do sada prikupljeni podaci pokazuju da je u Republici Hrvatskoj na djelu sustavni pritisak na novinare istraživače, koji se bave razotkrivanjem sprege gospodarskih interesnih lobija, organiziranog kriminala i politike«, kažu u zajedničkom priopćenju predsjednik HND-a *Zdenko Duka* i predsjednica Zbora istraživačkih novinara HND-a *Renata Ivanović*. »Pritisaci i napadi na novinare početkom devedesetih godina većinom su se događali zbog istraživanja tema ratnih zločina i pljačke u pretvorbi i privatizaciji. Od kraja devedesetih godina do danas, zamjetni su pritisci, šikiranja i napadi na novinare koji pokušavaju razotkriti korupciju u gospodarstvu, pravosuđu ili državnoj vlasti na svim razinama – od lokalne do državne, ili ukazati na djelovanje organiziranog kriminala i njegovo infiltriranje u legalne poslove«.

VELIKI I MALI: U javnosti se, na žalost, bilježe samo drastični primjeri ograničavanja novinarske slobode. Pamte se ubojstva, pokušaji ubojstva, teški napadi, premalaćivanja, javno izrečene prijetnje. Udarci ispod stola, »dobronamjerna« upozorenja i »prijateljski« savjeti zauvijek ostaju tajna. Što je medij za koji novinar izvještava veći i utjecajniji, to je i mogućnost alarmiranja javnosti veća. I obratno. Novinare malih medija, osobito u malim sredinama, najlakše je zastrašiti. I najteže zaštititi.

Zbog toga je iz novinarskog ceha odavno predložena izmjena zakona, po kojoj bi se i napad na novinare tretirao kao napad na službene osobe, no, do sada se nije maknulo od početne inicijative. Možda i zato, što bi time put od tajnovitosti do javnosti bio značajno skraćen. A to nikako nije cilj onih koji nešto kriju.

Z. Perušić

Najopasnije u Iraku

Najmanje 65 novinara ubijeno je tijekom 2007. godine, navodi se u godišnjem izvješću Komiteta za zaštitu novinara. To je najveći broj žrtava među medijskim djelatnicima u posljednjih 13 godina. Komitet, u svom izvješću pod naslovom »Napadi na novinare«, navodi kako su samo u Iraku život izgubila 32 novinara, kao i još 12 medijskih djelatnika, među kojima ima prevoditelja, vozača i tjelohranitelja. Rat u Iraku je, kad su novinari u pitanju, najsmrtonosniji konflikt u novijoj povijesti, sa 125 ubijenih novinara i 49 medijskih djelatnika, koji su ubijeni od intervencije američke vojske u toj zemlji, 2003. godine. Drugo najopasnije mjesto za novinarsku profesiju u 2007. bila je Somalija, gdje je ubijeno sedam novinara, a zatim Pakistan i Šri Lanka, s po pet ubijenih novinara, dok je po dvoje novinara ubijeno u Afganistanu i Eritreji.

Bruno Kovačević, urednik sportskog programa HTV-a

Oduvijek sam se zalagao za što više sporta na televiziji

Moja osobna želja je biti prvim sportskim urednikom, koji će oformiti sportski kanal u Hrvatskoj * Po završetku studija na Kineziološkom fakultetu dvije godina sam živio i radio u SAD, a godinu dana u Engleskoj* Na HTV-u od 1992. godine* Drugi urednički mandat u sportskom programu* Komentirao više od 300 raznovrsnih sportskih natjecanja* Autor višestruko nagrađivanog dokumentarnog filma o Janici i Ivici Kostelić * Zalaganje za otvaranje sportskog kanala na Hrvatskoj televiziji

Razgovor vodio: Dražen Prčić

Susret nogometnih reprezentacija Hrvatske i Njemačke na nedavno završenom Europskom prvenstvu posredstvom malih ekrana gledao je rekordan broj televizijskih gledatelja u Hrvatskoj, ali i veliki dio hrvatske dijaspe, koja ima mogućnost prijama TV signala Hrvatske radio-televizije. Sportski program HTV-a, na čelu s urednikom Brunom Kovačevićem (1967.), tijekom lipnja neumorno je radio, proizvevši stotine sati emitiranog materijala po najvećim svjetskim standardima kvalitete televizijske produkcije.

HR: Na čelu ste sportskog programa HTV-a, po drugi put u svojoj profesionalnoj novinarskoj karijeri i vodite zasigurno najgledaniju produkciju, pokraj informativno-političke, Vaše matične kuće, no, za početak razgovora vratimo se malo u prošlost, u vrijeme Vaših početaka u sportskoj redakciji. Sjećate li se Vaših početaka među starijim kolegama i prve novinarske zadaće?

Uvijek se rado sjetim svoga prvoga novinarskoga uradka na HTV-u, danas već pomalo davne 1992. godine, kada sam radio prilog o jednom od ponajboljih igrača američkog nogometa – legendarnom quaterbacku Joe Montanni. Glede samih početaka u sportskoj redakciji, oni su bili jednaki počecima svih mladih novinara, a sadržavali su uobičajene pomoćničke poslove »rezervirane« za početnike. Bilo je tu, prvih nekoliko mjeseci, i pražnjenja pepeljara, nošenja papira, donošenja doručka i sličnih zadataka koji, osim motoričkih pojedinosti, nisu imali previše dodirnih točaka sa sportom...

HR: Poslije »uspješno« završenog redakcijskog »pripravničkog staža« počeli ste dobivati i ozbiljnije novinarske zadaće.

Ispočetka sam počeo raditi manje vijesti i sudjelovati u izradi nekih reportaža, potom sam aktivnije počeo surađivati u sportskim vijestima za Dnevnik i postupno se počinjao stručno profilirati za određene sportove, koje sam počinjao stručno komentirati u televizijskim prijenosima – skijanje i tenis.

HR: U kojoj je mjeri profesionalni izbor sportskog »profiliranja« bio u proporciji ili, pak, disproporciji s osobnim afinitetima prema određenoj sportskoj grani?

Na početku, kada budući sportski novinar dođe na HTV, onda mora ispuniti jedan formular u kojemu treba naznačiti koje bi sportove volio pratiti. Gotovo 99,9 posto ljudi zaokruži tri najpopularnija sporta u nas: nogomet, košarku i rukomet, dok sam ja zaokružio: skijanje, plivanje i tenis. Kada se za to saznalo redom su mi svi, s određenim dijelom sablazni i podsmijeha, govorili kako sam strašno pogriješio i da nešto nije u redu sa mnom. Jer, u to vrijeme to su bili sportovi u kojima Hrvatska, izuzev *Gorana Ivaniševića*, i nije imala velikih zvijezda. Moj odgovor je bio kako je to moja profesionalna vizija i prvi pikovi na »osobnom draftu«, da bi se na koncu postavilo kako su u pitanju sportovi u kojima je Hrvatska postala olimpijskim, svjetskim i europskim prvacima, osvajač Davisova kupa...

HR: Od spomenuta tri sporta, koji su zahvaljujući velikim hrvatskim sportašima proslavili Hrvatsku diljem planeta, ipak je skijanje, ponajviše zaslugama Janice Kostelić – najbolje svjetske skijašice svih vremena, obilježilo i Vašu profesionalnu karijeru sportskoga novinara. Dokumentarni film o njezinom životu i skijanju, čiji ste autor, prikazan je na desetinama svjetskih televizijskih postaja. Kako je uopće došlo do ideje za filmskim bilježenjem početaka karijere jedne od najvećih hrvatskih sportskih heroína?

U djetinjstvu sam se počeo aktivno baviti treniranjem skijanja, a moj prvi trener bio je upravo »Gips« (*Ante Kostelić*, Janičin otac, op.a.) koji mi je kasnije, kada su Janica i njezin brat Ivica započinjali svoju natjecateljsku skijašku karijeru, sugerirao da obratim pozornost na njih, jer će biti veliki skijaši. Pozvao me je na neke treninge, a potom sam išao pogledati i jednu utrku u Italiji, na kojoj je Janica pobijedila i tada sam odlučio početi kamerom bilježiti njezin sportski razvoj. Bilo je to 1993. godine i odlučio sam ustrajati u toj svojoj viziji, niti ne sanjajući kako bi upravo Janica Kostelić jednoga dana mogla postati višestruka olimpijska i svjetska prvačinja.

HR: Koliko godina je »zabilježeno« na filmskoj vrpici i tko je sve imao prilike vidjeti Vaš film, za koji

Bruno Kovačević rođen je 1967. godine u Zagrebu, gdje je završio osnovnu i srednju školu, a potom i diplomirao na Kineziološkom fakultetu. Po završetku studija dvije godine je kao trener plivanja radio u SAD i jednu godinu u Engleskoj na poslovima statističke obrade podataka tjelesnih parametara kod sportaša, i praktički upotpunjavao stečeno teoretsko znanje akademske struke. Još u vrijeme apsolutnog staža na studiju prošao je audiciju za sportski program HTV-a, ali je u novinarske vode »uplovio« tek nakon povratka iz inozemstva. Po drugi put je u matičnoj televizijskoj kući, nakon nekoliko godina, izabran za urednika sportskog programa HTV-a.

ste dobili prestižne svjetske nagrade?

Film prati događanja sve do Zimske olimpijade u Salt Lake City-ju i sadrži brojne zanimljivosti i video zapise brojnih Janičinih uspjeha tijekom 8 godina – razdoblja u kojemu je nastajao. Film je prikazan na 62 svjetske televizijske postaje, dobio je tri prestižne nagrade u kategorijama sportskog filma, a proglašen je i najboljim dokumentarnim filmom 2003. godine u Laussani, ocijenjenim od Međunarodnog olimpijskog odbora. Zanimljivo je spomenuti kako

je film o Janici odnio pobjedu u konkurenciji filmova o *Davidu Beckhamu* i *Michaelu Jordanu*.

HR: Vratimo se u sportsku redakciju HTV-a i svakidašnji profesionalni angažman praćenja sportova za koje ste se profilirali tijekom proteklih godina. Imate li neku osobnu evidenciju o sportskim događanjima s kojih ste izvještavali?

Nemam neku preciznu evidenciju o svim sportskim događajima na kojima sam bio u svojstvu komentatora ili izvjestitelja, ali

zato čuvam sve akreditacije i jednom, kada budem imao vremena, napraviti ću točan popis. No, recimo kako sam bio na sigurno više od 300 raznovrsnih natjecanja, pet olimpijada, počevši od zimskih OI u Naganu (1998.) i svih OI do danas, te na 80 svjetskih i europskih natjecanja u sportovima koje sam pratio.

HR: Posao sportskog, posebice televizijskog komentatora, zbilja je specifična grana sportskog novinarstva. Koje osobine, po Vašem mišljenju, mora posjedovati dobar TV komentator?

Već sama uloga komentatora, bilo u pisanim ili televizijskim medijima, podrazumijeva potrebu za većom elokvencijom osobe koja obavlja ovaj posao. Komentator mora biti široko obrazovan, imati jednu lepezu različitih profila u svojoj glavi, kako bi mogao uspoređivati događaje koje komentira. Dosegnuti status komentatora jednostavno znači i potvrdu uspjeha u karijeri, i upravo zbog toga bi komentatori u sferi sporta trebali dolaziti na tu poziciju tek u dobi od trideset i više godina, nikako ranije. Sportski komentator mora biti izuzetno obrazovan o sportu koji komentira, te imati, ponavljam, sposobnost uspoređivanja toga sporta s drugim sportovima, mora biti aktualan, imati ugodan glas koji ne iritira gledateljstvo (slušateljstvo).

HR: U kojoj mjeri sportski komentator mora biti »brz« i pravovremeno tonski pratiti sliku koja u tom trenutku ide na televizijskim ekranima, a pritom činiti što manje pogrešaka u govoru (lapsusa)?

Lapsusi su sastavni dio ovoga posla, baš kao i pobjede i porazi kod sportaša, uvijek će ih biti i od njih se jednostavno ne može pobjeći. Oni se mogu tolerirati ukoliko su nastali kao plod određene situacije, poput, recimo, povišenih emocija u nekim odlučujućim trenucima sportskog događaja koji se prenosi, a nikako ukoliko su plod novinarske nepripremljenosti. Sportski komentator se mora temeljito i svakodnevno pripremati za posao koji radi, primjerice, za jedan teniski susret koji ću raditi minimalno se pripremam barem sat i pol, nastojeći prikupiti što više podataka, koji bi mi trebali biti od koristi tijekom prijenosa. Komentatoru se ne smije dogoditi

da ne zna neke stvari, ne prepoznaje osobe koje su u gledalištu uhvaćene okom kamera, nije u tijeku onoga što se događa na terenu. Mora stalno gledati u monitor, jer to je ono što gledatelj vidi doma na televizijskom ekranu, ali s druge strane u određenim momentima mora i šire sagledati stvari, kako bi mogao gledateljstvu prenijeti i određenu širinu onoga što se događa oko terena, a što gledatelj nije u mogućnosti vidjeti.

HR: Kako reagirate u trenucima velikih slavlja i sportskih pobjeda hrvatskih sportaša?

U tim trenucima jednostavno puštam svoj instinkt da me vodi. Primjerice, u slučaju velikih uspjeha Janice Kostelić, koje sam komentirao, na oči bi mi dolazile sve one slike iz prošlosti kada je ona skupa s bratom i ocem prolazila najteže razdoblje »sportske neimaštine«, kada su jednom, primjerice, »prodali« skije za benzin kako bi uopće mogli doći do skijašišta, kako su spavali pod šatorom na planini, jer nisu imali za sobu i sl. I osobno mislim kako je u mom slučaju ta emotivna crta bila nešto naglašenija tijekom komentiranja prijenosa osvajanja olimpijskih medalja, no, činjenica je kako i svakog drugog čovjeka takva situacija znatno više ponese i tada je, ponekad, vrlo teško kontrolirati emocije. Slično sam se osjećao kada su Ljubičić i Ančić osvajali broncu u paru na OI u Ateni 2004. godine.

HR: Koji bi trenutak izdvojili kao najupečatljiviji u Vašoj dosadašnjoj karijeri sportskog komentatora? Nakon zbilja mnogo velikih događaja i uspjeha hrvatskih sportaša, koje sam pratio u ulozi komentatora, teško mi je odlučiti za samo jedan trenutak. Poglavitito, ima ih nekoliko i oni su, ponajprije, vezani uz skijanje. Bila je to sljemenska utrka u kojoj je Janica vozila bez štapa i uspjela stići do pobjedničkog podija, srebro Ivice Kostelića na OI, podij za Anu Jelušić...

HR: Je li urednička funkcija u sportskom programu HTV-a, na određen način, također upečatljiv trenutak Vaše profesionalne karijere?

Moglo bi se tako reći u ovom trenutku, no, podsjetio bih kako sam već i prije u razdoblju od dvije i pol godine bio na mjestu urednika

sportskog programa, ali sam tada odstupio s pozicije, jer se nisam slagao s vrhom kuće u svezi s daljnjom koncepcijom i tretmanom sporta na HTV-u. Bilo je to 2004. godine u ljeto, a sada sam bio pozvan na razgovor od strane novog čelništva televizije i, nakon

nje 90 posto sporta. Svoj program sam predao još prije godinu i pol, a sada se čeka da Hrvatska završi poglavlje o medijima u pregovoru s EU i tada bi se krenulo u finalizaciju toga projekta.

HR: Tijekom proteklih godina Vašeg ured-

što sam im izložio svoju viziju glede sporta na Hrvatskoj televiziji i potrebu za jačim tretmanom i angažmanom jednog od najprepoznatljivijih hrvatskih »produkata i proizvoda«, oni su pristali i ponovno sam preuzeo mjesto urednika sportskoga programa.

HR: U čemu se ogleda Vaša koncepcija i zamisao glede uređivanja sportskog programa na HTV-u?

Moja je osobna želja biti prvim sportskim urednikom u Hrvatskoj koji će oformiti sportski kanal, program koji bi sadržavao najma-

ničkog angažmana prepoznatljiv je i format sportsko-zabavne kombinacije, koja se u specijaliziranim emisijama njeguje na HTV-u.

U biti to nije nikakvo »otkrivanje tople vode«, jer takvi formati postoje već dugo, a ja sam ih počeo gledati za vrijeme svog boravka u SAD i volim ih i danas gledati, primjerice, na talijanskoj televiziji RAI. Nažalost, na našim prostorima je dugo bilo uvriježeno mišljenje kako je zabava-zabava, a sport-sport, i u vrijeme svog prvog uredničkog mandata sam

pokušao u emisijama »Živi zid« i »Na domaćem terenu« pokazati kako može kvalitetno izgledati spoj spomenute kombinacije. Gledatelji su to dobro prihvatili, zabilježena je velika gledanost i sve je to kulminiralo tijekom proteklog Europskog nogometnog prvenstva i emisijom »Volim nogomet«.

HR: Koliko je ljudi radilo na emisiji »Volim nogomet«, koja je uz izravne prijenose iz Austrije i Švicarske, posve obilježila trajanje Eura 2008?

Na realiziranju programa koji je trajao i više od osam sati dnevno sudjelovalo je oko 200 ljudi, uz 46 novinara i tehničara na terenu. Službeni podatak glede brojke emitiranih sati iznosi točno 222 sata, koje su mogli vidjeti gledatelji HTV-a. No, jamačno najvažniji podatak glede cijele »priče« je potvrđeni podatak kako je zabilježena rekordna gledanost u povijesti Hrvatske televizije. Srušeni su rekordi u gledanosti prijenosa i emisija, a u danu kada su igrane Hrvatska i Njemačka zabilježena je nevjerojatna gledanost od 96 posto, što znači da su gotovo svi koji su imali televizijske prijamnike u to vrijeme gledali program HTV-a. Po tzv. »sheru« gledanost susreta hrvatske nogometne reprezentacije bila je negdje oko 83 posto, dok je emisija »Volim nogomet« bilježila zavidnih 50 posto gledanosti.

HR: Nakon uspješno obavljena posla s Europskim prvenstvom u nogometu na redu je sljedeći veliki projekt, predstojeće OI u Pekingu. Koliko će ljudi sudjelovati na realizaciji prijenosa iz Kine?

U Kini će nas biti 28, od toga 10 novinara, dok je ostatak ekipe tehničko osoblje. Olimpijski studio će ovoga puta biti u Zagrebu, jer zbog vremenske razlike ne bi bilo svrhe i isplativosti raditi programe toga tipa. Inače izravni televizijski prijenosi bit će na programu od 4 sata izjutra sve do 16 sati poslije podne. Potom će tijekom poslijepodneva biti još dva sata snimki dnevnih sportskih događanja, a navečer od 21 do 22:30 sati bit će emitiran program iz olimpijskog studija u Zagrebu. U svakom slučaju sve najznačajnije i najzanimljivije s Olimpijade u Pekingu bit će u našem programu.

Gledanost

Prema metodi ugradnje tzv. »peoplemeta« (specijalne spravice koje prate sve iz minute u minutu) u 600 televizijskih prijamnika diljem Hrvatske dobiva se mogućnost utvrđivanja gledanosti određenih programa.

Ivan Bonus, novopečeni »posavski« seljak

Slankamenski voćnjak pokraj Zagreba

Malo je poznato kako je Ivan Bonus, bez obzira na svoju svestranost i društvenu angažiranost, ostao vjeran zemlji i poljoprivrednoj djelatnosti uz koju je bio vezan cijeli svoj život

Kada u Srijemu spomenete ime Slankamen – neizbježno su asocijacije na njegove vrijedne i poštene stanovnike, koji na blagim obroncima Fruške gore, uz obalu širokog i moćnog Dunava, vrijedno obrađuju svoju zemlju. A upravo to znanje i ogromno iskustvo, uz kvalitetu i velike količine proizvedenog voća i povrća, više su nego snažan argument za takvu percepciju u javnosti. Jedan od tih i takvih Slankamenaca je naš sugovornik *Ivan Bonus*, jedan od prvih prognanika iz vremena kada je započinjao masovni egzodus srijemskih Hrvata, koji je bijegom iz svog rodnog mjesta uspio spasiti »živu« glavu, a njegovo je ime postalo sinonim žrtava etničkog čišćenja Hrvata na tim prostorima. Pokraj te okrutne prognaničke sudbine u kojoj je, kao i ostali Srijemci, čašu ljudske nesreće ispio do dna, ime Ivana Bonusa je i sinonim srijemskog pučkog pjesništva. Naime, ovaj vitalni 65-togodišnjak u svojoj biografiji ima 15 objavljenih knjiga, uglavnom pjesničkih zbirki, ali i proznih djela od kojih se neka bave i povijesnom tematikom. Podatak da je bio i utemeljitelj dramske sekcije i da je aktivno sudjelovao u radu HKPD »Stjepan Radić« u Slankamenu, da je vrstan skladatelj, pjevač, recitator i govornik, da je član pjevačkog crkvenog zbora svoje sadašnje župe Gospe od anđela u Zagrebu, da je član najviših tijela Zajednice protjeranih Hrvata iz Srijema, Bačke i Banata, da je u zadnje vrijeme boravka u svom rodnom kraju zakoračio i u političke vode – oslikava svu ljudsku širinu, jednostavnost i svestranost Ivana Bonusa.

VJERNOST ZEMLJI: Međutim, malo je poznato kako je Ivan Bonus ostao vjeran zemlji i poljoprivrednoj djelatnosti uz koju je bio vezan cijeli svoj život. »Mi, srijemski seljaci, ne možemo zamisliti život bez zemlje, ona je duboko u nama, iskonski je zapisana u našem genetskom kodu«, kaže Ivan. Ivan obrađuje zemlju iz zadovoljstva, ali i iz potrebe, jer mu ona znači život i egzistenciju i u novoj sredini u koju je došao nakon progonstva

1991. godine. »Kao utemeljitelj i jedan od čelnika Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini bio sam trn u oku mnogima koji su podržavali velikosrpsku politiku, te sam u proljeće 1991. godine bio primoran napustiti svoj Slankamen i svoju obitelj te spas potražiti u Hrvatskoj. Nakon dolaska u Zagreb nisu mi dozvolili zamjenu svoje obi-

zemlju, koja mu je do današnjeg dana ostala nezamijenjena.

VELIKA VODA: U želji da sebi i svojoj obitelji osigura egzistenciju, ali i pronade svoj duševni mir, kupio je u okolici Zagreba pola jutra zemlje, koja je tada bila vrlo jeftina, zatim još jedno jutro, a kasnije i ostatak, tako da danas posjeduje hektar zemlje na kojem

zato našao Savu. Imao sam sreću i kupio zemlju uz nekoliko umjetnih jezera pokraj Save, kupio sadnice i napravio lijepi voćnjak«, priča nam Bonus i ponosno pokazuje plantaže jabuka i bresaka, koje su stare 12 godina i sada su pod punim rodom.

Kao novopečeni »posavski« seljak prvo je posadio plantažu jabuka, koje u okolici glavnog grada Hrvatske izvrsno uspijevaju, a zatim, kako mu »vrag nije dao mira« i breskve, kao u svom Slankamenu. »Moram biti iskren i reći da sam u početku bio oprezan i posadio tek nekoliko sadnica dobivenih od mog prijatelja, Slankamenca *Ivice Rukavine*, jer ih do tada u tom kraju nitko nije sadio. Na moje veliko iznenađenje te breskve su izvrsno rodile, jer u zraku ima dovoljno vlage od okolnih jezera, a i dosta je sunca. Čak bih se usudio reći da bolje rađaju nego u Slankamenu, jer je tamo često znalo biti suše, koja se uvijek nepovoljno odrazila na urod, a na mom 'ranču' u ovih 12 godina breskve niti jednom nisu 'omanule', a nadam se da niti neće«, stručno nam svoje zadovoljstvo obrazlaže Bonus i napominje, kako ima više sorti posadenih breskvi – od ranih do kasnih. Za prodaju je »zadužena« Bonusova supruga *Ana* (rod. *Rukavina*), također Slankamenka, koja ima svoju klupu, odnosno štand na zagrebačkoj tržnici Peščenica. Na naše postavljeno pitanje – uspijevaju li sami održavati plantažu, Ivan odgovara kako im puno pomaže sin *Josip* i snaha *Marijana*, koji žive u njihovoj obiteljskoj kući, i dodaje kako pokraj sina Josipa imaju i kćeri – *Katarinu*, koja živi u Trogiru, *Jelenu*, koja živi na otoku Visu i *Maricu*, koja živi u Osijeku.

Kada je razgovor skrenuo na djecu baka Ana je, kao i svaka baka, odmah iskoristila prigodu i za kraj nam na brzinu nabrojila imena svojih deset unučadi: *Valentina*, *Dario*, *Marija*, *Josip*, *Ankica*, *Antonija*, *Adrijana*, *Katarina*, *Elena* i *Ivan*, uz napomenu, kako im je najmlađi unuk Ivan rođen prije tri mjeseca, a ime je dobio po svom djedu Ivanu Bonusu.

Zlatko Žužić

Josip, Katarina, Marijana, Ivan mlađi, Ivan stariji, Ana i Elena Bonus

teljske kuće i 20 jutara zemlje, jer sam za njih bio državni neprijatelj, a prijetili su mi kako će svu moju imovinu konfiscirati i rasprodati«, sjeća se Bonus i kaže kako mu je početkom 1992. godine ipak pošlo za rukom zamijeniti kuću, ali ne i

je, kao pravi Slankamenac, odmah posadio voćnjak. »Budući da sam rođen na samoj obali Dunava, koji i danas teče mojim venama, tražio sam zemlju koja je pokraj neke velike vode. Naravno da u Zagrebu nisam mogao naći Dunav, ali sam

Zadatak novinara je informirati javnost pravovremeno, istinito i nepristrano. To podrazumijeva čuti i drugu stranu. Od ovoga broja na ovom ćemo mjestu, kad god za to bude potrebe, objavljivati mišljenja onih, koji o nekoj temi imaju što reći. Različitost mišljenja je civilizacijska i demokratska tečajina. I profesionalna novinarska, dakako.

Osvrt na 20. sjednicu HNV-a održanu 25. srpnja 2008. godine

Bijeda, jad i sramota!

S jedne strane sila, a s druge apsolutni nerad, bili su preduvjeti za sramotno vođenje sjednice HNV-a. Sjednica je bila potpuno nepripremljena. Niti jedna odluka koja je stavljena u dnevni red nije prošla propisanu proceduru u pripravi.

Promatračina uskraćeno praćenje sjednice HNV-a

Iz drugog pokušaja, ipak je održana 20. sjednica HNV-a 25. srpnja 2008. godine. Na sjednicu su se odazvali vijećnici u zadovoljavajućem broju (u jednom je momentu sjednici bilo nazočno čak 27 vijećnika, od ukupno 35). Neki su se ispričali za svoj izostanak, a neki su, po mom mišljenju, iz oportunističkih motiva izmislili ispriku, kako se ne bi, eventualno, zamjerili nekom tko, eto, momentalno, ali nadam se još vrlo kratko, ima neku vlast.

Vlast je čudo. I ja sam se na ovoj sjednici u to uvjerio. Ako vlast koristi metode prisile za ostvarenje svojih ciljeva onda je to strašno, to je teror, onda je to bruka i sramota za zajednicu koja trpi takve siledžije. Takvom prakticiranju sile i moći bili smo nazočni u pripremi spomenute sjednice i u radu same sjednice.

INFORMATIVNI RAZGOVORI: Što se zapravo događalo prije održavanja sjednice? Čelnici jedne stranke činili su pritisak na vijećnike kojima žele upravljati i koje žele imati kao većinu kod odlučivanja, a sve pod dirigentskom palicom »čovjeka iz sjenke«.

Oni koji su se ohrabрили misliti svojom glavom bili su pozivani na »konzultacije«, onako, jedan po jedan, kao nekada u komunističkim vremenima. Na tim su sastancima izricane prijetnje smjenom s određenih položaja, uskraćivanjem podrške u lokalnim samoupravnim strukturama, nagovarani su, ucjenjivani, a onima koji će ih slušati bile su nudene nekakve političke pozicije u strukturi upravljanja, itd. Sve po zapovijedi izvršenja njihove odluke: *Ivan Karan* mora biti ravnatelj NIU »Hrvatska riječ«.

Za sve ovo navedeno imam konkretne primjere s imenima i prezimenima, što ovaj put, naravno, neću iznijeti u javnost, ali ako bude trebalo, i uz dopuštenje onih koji su trpjeli taj teror, to ću i učiniti.

No, ovdje se mora reći i to da su u takvoj »pripremi« za 20. sjednicu sudjelovali i čelnici iz samog vrha HNV-a (njih troje). Bilo bi daleko bolje i moralnije, umjesto što su trošili vrijeme na nagovaranje vijećnika kako da glasuju, da su se ti čelnici potrudili pripremiti zakazanu sjednicu Vijeća sukladno odredbama Statuta HNV-a i

Poslovnika HNV-a i na taj način, makar prividno, opravdali velike plaće koje primaju, a vijećnicima pružili prigodu ravnopravnog sudjelovanja u radu sjednice Vijeća.

Branko Horvat, predsjednik HNV-a, *Slavica Peić*, predsjednica Izvršnog odbora i *Ladislav Suknović*, tajnik HNV-a, u 2008. godini na ime honorara, od sredstava HNV-a predviđenih za hrvatsku zajednicu, uzimaju ukupno 2.168.678,00 dinara! Mora se priznati – to nije malo! Na pitanje koje sam postavio na sjednici vijeća – tko je donio odluku da se spomenutim čelnicima isplaćuje honorar u visini preko dva milijuna dinara, »radno« vodstvo, znači čelnici HNV-a, nisu imali odgovor. Dakle, čelnici su sami sebi odredili nagrade. Je li to moguće? Izgleda da jest. Ima li toga još negdje u našem okruženju? Možda još samo u DSHV-u. A da stvar bude još gora, oni za taj ogroman novac ali baš ništa ne rade na djelotvornom predstavljanju HNV-a u javnom životu.

VELIKE PLAĆE ZA NERAD: Dakle, s jedne strane sila, a s druge apsolutni nerad, bili su preduvjeti za sramotno vođenje sjednice. Sjednica je bila potpuno nepripremljena. Niti jedna odluka koja je stavljena u dnevni red nije prošla propisanu proceduru u pripravi. To znači: niti je Izvršni odbor HNV-a razmatrao prijedloge odluka, niti je bilo koji odbor HNV-a dao svoje mišljenje o predloženim odlukama, a to je moralo tako biti, jer Poslovnik i Statut HNV-a tako propisuju. Sjednica je vođena permanentnim kršenjem Poslovnika i Statuta HNV-a.

Primjedbe o povredi Poslovnika od strane vijećnika predsjednik Branko Horvat je ignorirao i

nastavljao sjednicu kršeći i dalje Poslovnik uz svesrdnu podršku tajnika Ladislava Suknovića.

Tajnik, po struci pravnik, Ladislav Suknović, koji je po svojoj funkciji zadužen za ispravnost i zakonitost rada Vijeća, nije bio sposoban, niti je imao znanje i volju privesti rad sjednice u mjeru odredaba Poslovnika i Statuta HNV-a.

Predsjednica Izvršnog odbora HNV-a Slavica Peić nesuvislo i nestručno obrazlaže jednu točku dnevnog reda, za koju je ona sama sebe zadužila. Ona je pokušala obrazložiti potrebu ispravke planiranih rashoda HNV-a u 2008. godini. Njezino obrazloženje nije nitko razumio, a niti ona sama nije znala o čemu govori, pa je ostao dojam kako nije obrazložila ništa. Ovo tvrdim zato, što sam poslao njezinog izlaganja postavio nekoliko pitanja na koja ona nije znala odgovoriti. Baš kao da sam pitao nešto o proizvodnji svemirskih letjelica. U njezinom pismenom izvješću, kojega je priložila na temu financija, ima pogrešaka koje nisu rutinskog karaktera, nego suštinskog, i iz tih ćemo razloga biti prinuđeni angažirati odgovarajuće državne inspekcije radi sprječavanja daljnje samovolje i eventualne zloporabe u poslovanju sredstvima iz proračuna Republike Srbije i AP Vojvodine.

IZBOR ZA PAMĆENJE: Točka dnevnog reda – izbor ravnatelja »Hrvatske riječi« – po mnogo će čemu biti zapamćena u našem hrvatskom manjinskom parlamentarizmu. Prije početka rasprave po toj točki, predsjedniku Branku Horvatu bile su u više navrata pokazivane SMS poruke na mobitelu od strane Slavice Peić. Je li to bio povod da predsjednik po otvaranju točke dnevnog reda o izboru ravnatelja »Hrvatske riječi« pro-

glasi sjednicu Vijeća zatvorenom za javnost, to ne znamo. Ali, da je bukvalno istjerao iz dvorane novinare i još nekolicinu članova naše hrvatske zajednice, koji su htjeli pratiti rad sjednice, to je bilo očevidno. Mnogim vijećnicima nije bilo jasno – zašto sjednica na kojoj se raspravlja o javnoj funkciji od interesa za cijelu hrvatsku manjinsku zajednicu mora biti zatvorena za javnost? Jesu li, možda, predlagачi i čelnici htjeli prekriti svoju bijedu, jad i primjenu sile u provedbi svoje zamisli?

Naravno, vijećnici su negativno reagirali na takvu odluku, ali bez uspjeha, jer *Petar Kuntić* sa svojih 13 poslušnih vijećnika »vlada« situacijom. Sjednica se nastavlja, a tema je izbor ravnatelja. Nitko ne obrazlaže prijedlog odluke da se Ivan Karan izabere za ravnatelja NIU »Hrvatska riječ«. Predsjedavajući otvara »demokratsku« raspravu. Jedan broj vijećnika tražio je od predlagачa dnevnog reda i predsjedatelja sjednice da iznese razloge za takav prijedlog, ali nije ga bilo. Neobjašnjivo je to kako je kandidat Karan svoj program rada poslao DSHV-u, a HNV kao osnivač i onaj koji o tome odlučuje nije dobio nikakav materijal niti program. Bjelodano je kakva je uloga DSHV-a u ovom postupku. DSHV nema pravo na takvo nasilničko ponašanje, jer DSHV nije i neće nikada niti biti ozbiljan politički čimbenik u našoj zajednici. DSHV

je svoj kredibilitet prodao DS-u za nekoliko fotelja i zato nije nastupao na prošlim izborima. Asimilacija Hrvata u Republici Srbiji je na djelu, a svesrdni pomagači su čelnici DSHV-a. Nažalost, i čelnštvo HNV-a, ponizno i poslušno, čuvajući svoje pozicije i honorare, podržava sva takva zbivanja u našoj zajednici.

UVREDA SVIH HRVATA: No, nekakva rasprava o kandidatu ipak je vođena, ali je ona uglavnom bila jednostrana. Oni vijećnici koji nisu bili u mogućnosti doći do bilo kakvih saznanja o kandidatu, imali su puno pitanja i komentara. Vijećnici-poslušnici Petra Kuntića su uglavnom šutjeli. *Josa Gabrić* je tu šutnju poticao odmahujući rukom prema vijećnicima u raspravi, poluglasno rekavši stranačkim poslušnicima: »Pusti ih neka pričaju što hoće, mi imamo većinu, što se bojite, izabrat ćemo mi našeg Karana.« Ja sam osobno imao nekoliko ozbiljnih primjedaba na postupak izbora i njegovu zakonitost, te sam tražio da se čitav postupak vrati Upravnom odboru NIU »Hrvatska riječ«. Naime, Upravni odbor »Hrvatske riječi« u izvodu iz zapisnika, koji je dostavljen vijećnicima, a potpisala ga je *Vesna Prčić*, iznio je laž da je kandidat podnio dokaze o ispunjavanju svih posebnih uvjeta traženih u javnom oglasu. To nije istina, to je laž, kandidat Ivan Karan to nije učinio, nije dostavio dokaz o tome

da ispunjava jedan od tri uvjeta, a to je – znanje hrvatskog jezika.

Druga moja primjedba jest to što kandidat, u vrijeme Domovinskog rata u matičnoj državi Republici Hrvatskoj, obavlja poslove u Teritorijalnoj obrani u Novom Sadu, zatim u Ministarstvu obrane Republike Srbije u Novom Sadu i u Vojnom odsjeku u Somboru. Smatram da, zbog svima nam znanog sadržaja rada uposlenika na takvim radnim mjestima, nije opravdano, niti moralno promovirati ih na odgovorne pozicije u našoj hrvatskoj manjinskoj zajednici. Nisam siguran da će čovjek, koji, kako sam čuo, do prije godinu-dvije ništa nije znao o aktivnostima i radu na očuvanju nacionalnog identiteta hrvatske nacionalne manjine u AP Vojvodini, moći na pravi način voditi ustanovu, koja upravo ima zadaću, putem pisane riječi, promovirati, čuvati, njegovati nacionalnu svijest. Zašto DSHV protežira takve kandidate nije jasno, kao što nije jasno zbog čega je DSHV protežirao i izvjesnog *Dragana Jurakića*, što se pokazalo krajnje problematičnim.

Treći razlog zbog kojeg nisam podržao kandidata Karana jest jednostavna činjenica da su se na mjesto ravnatelja prijavile dvije osobe. Uposlenici i njihova sindikalna organizacija podržali su onog drugog kandidata, ali DSHV i »čovjek iz sjenke« žele svog kandidata, pa se onda ignorira mišlje-

nje uposlenika, koji s tim direktorom trebaju raditi. Tako je Upravni odbor NIU »Hrvatska riječ« u stilu pasje poslušnosti prema DSHV-u, za ravnatelja izabrao Karana, a o mišljenju uposlenika u tom se Upravnom odboru niti ne otvara rasprava.

ARGUMENTI SILE: Moj prijedlog odluke, kao i druge prijedloge koje su iznijeli vijećnici, svjesni odgovornosti i uloge koju imaju, predsjedavajući Branko Horvat je ignorirao i nije stavio na glasovanje. I na taj je način demonstrirao argumente sile, pa je na glasovanje stavio samo prijedlog Upravnog odbora. Rezultat je bio – 14 glasova za izbor Karana, a 13 je bilo protiv i sudržanih. Šteta što javnost nije bila u mogućnosti vidjeti kako »narodni zastupnik« Petar Kuntić očima budno prati tko će kako glasovati i hoće li njegova svita iznevjeriti »vodu«.

Bilo je još nekoliko točaka dnevnog reda na spomenutoj sjednici i sve se odvijalo u prikazanom ozračju. Moram priznati, nisam mogao vjerovati da će naši hrvatski manjinski interesi biti u rukama ljudi koji ne uživaju povjerenje niti kod svojih najbližih susjeda, a kamoli u zajednici, jer ili su nepoznati, ili su poznati licemjeri, ili egoisti, a hrvatskih se interesa sjeće samo onda kada sakupljaju potrebne političke poene.

Lazo Vojnić Hajduk
vijećnik HNV-a

Ljudi iz sjene

Ovih daha navršit će se 18 godina kako sam član DSHV-a, pritom sam i uredno plaćao članarinu! Vrijeme dovoljno za punoljetnost osobe.

Temeljni principi osnivatelja stranke su odavna iznevjereni! Čekao sam da budu i pogaženi. I to se dogodilo kad je DSHV postao prirepak moćne DS.

Ne želim biti član stranke koju vodi »čovjek-sjena« po direktivama »čovjeka iz sjene« i »čovjeka u sjeni«.

Blamaža koju su »ljudi iz sjene« napravili od HNV-a je prelila sve granice!

Budući da se ne mogu boriti sa »sjenama«, neopozivo istupam iz članstva Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini koji, za mene, već odavna samo virtualno postoji. A rijetko je tko, kao ja, toliko volio DSHV, pogotovu kada sam osnovao Subotičku podružnicu 1991. skupa s tada izabranim predsjednikom podružnice dr. Stjepanom Skenderovićem, pok. *Antom Skenderovićem* i *Brankom Jegerićem* (neka počivaju u miru). A gdje je tada bili »sjena« iz koje su došli godinama kasnije »ljudi iz sjene«?

Tempora mutantur et, nos mutamur in illis!

Ali, ipak, nikada više neću biti članom niti jedne političke stranke. Tako mi Bog pomogao!

Milivoj Prčić,
Subotica, 29. srpnja 2008.

Nacionalni park Krka

Foto: Thomas Šujić

Nacionalni park je prostrano, pretežito neizmijenjeno područje iznimnih i višestrukih prirodnih vrijednosti, a obuhvaća jedan ili više sačuvanih ili neznatno izmijenjenih ekosustava.

Namjena mu je prvenstveno znanstvena, kulturna, odgojno-obrazovna i rekreativna, a turističke djelatnosti u ulozi su posjećivanja i razgledavanja.

Nacionalni park »Krka« proglašen je 1985. god. i sedmi je Nacionalni park Hrvatske.

Smješten je u cijelosti na području Šibensko-kninske županije, a obuhvaća površinu od 109 km² uz tok Krke: dva kilometra nizvodno od Knina do Skradina i donji tok Čikole.

S potopljenim dijelom ušća duga je 72,5 km i po dužini je 22 rijeka u Hrvatskoj.

Rijeka Krka izvire u podnožju planine Dinare, 3,5 km sjeveroistočno od Knina podno 22 m visokog, zimi bučnog a ljeti bezvodnog Topoljskog slapa, Velikog buka ili Krčića slapa.

Dužina slatkovodnog vodotoka je 49, a bocatog 23,5 km.

Značajni pritoci rijeke su Krčić, Kosovčica, Orašnica, Butišnica i Čikola s Vrbom.

Sa svojih sedam sedrenih slapova i ukupnim padom od 242 m Krka je prirodni i krški fenomen.

Temeljem članka 14. i članka 29. Zakona o procjeni utjecaja na okoliš (»Službeni glasnik RS« broj 135/04), Općinska uprava, Služba za komunalne poslove, poduzetništvo i zaštitu okoliša, Subotica, Trg slobode br. 1

OBAVJEŠTAVA

Da je nositelj projekta »Energomont« d.o.o., Segedinska cesta 89 – Bački vinogradi, podnio Zahtjev za odlučivanjem o obujmu i sadržaju studije o procjeni utjecaja na okoliš za projekt »Proizvodni i poslovni objekt«, koji se nalazi na katastarskoj čestici br. 3333/5, k.o. Bački vinogradi, na području općine Subotica.

Uvid u podatke i dokumentaciju iz Zahtjeva nositelja projekta može se izvršiti u prostorijama Službe za komunalne poslove, poduzetništvo i zaštitu okoliša, II. kat Stare gradske kuće – ured 226, svakoga radnoga dana od 10 do 12 sati, u razdoblju od 1. 8. 2008. do 20. 8. 2008. godine.

Uništavanje ambrozije

Članica Gradskog vijeća zadužena za komunalije i zaštitu životnog okoliša mr. *Suzana Dulić* obavještava sugrađane da se nastavlja s aktivnostima na uništavanju ambrozije, izuzetno alergene korovske biljke, čija su polenova zrna uočena sredinom srpnja, a kritične koncentracije polena očekuju se u kolovozu pa do polovice rujna. Košenje javnih zelenih površina u cilju uklanjanja ambrozije i ostalih korovskih biljaka obavlja se planski. Do sada su obavljena dva košenja, a sprovede se još najmanje tri, do kraja vegetacijske sezone. Mr. Suzana Dulić moli sugrađane da pomognu, kako bi ova akcija imala što bolje rezultate. Radi toga uspostavljena je telefonska linija putem koje građani mogu prijaviti javne površine na kojima su uočili ambro-

ziju. Time će se upotpuniti mapa rasprostranjenosti ove agresivne biljne vrste, što će pomoći u efikasnijoj borbi protiv nje.

U 2007. godini, u odnosu na 2006., zabilježen je manji broj polenovih zrna ambrozije u zraku, što je posljedica efikasnijih mjera njenog suzbijanja. Usprkos tome, u 2008. godini povećana je tretirana površina sa 60 na 80 hektara.

Pojaseve oko magistralnih putova i željeznica održavat će nadležne službe. Preporučuje se građanima da održavaju privatne parcele.

Telefon na koji se građani mogu javiti je 024/ 626-927

Da podsjetimo: ambrozija je jednogodišnja zeljasta biljka visine od 1 do 2 metra, stabljika je tupo četverokutna, u gornjem dijelu razgranata. Korijen je vretenast, plitko usađen u zemlju. Listovi su dugi od 5 do 10 cm, jajolikog oblika, s gornje strane tamno zeleni, a s donje prekriveni dlakicama. Cvjetovi su u obliku grozdastih cvasti, žućkaste boje, na vrhovima stabla ili grane. Ambrozija je izuzetno otporna biljka, pogoduje joj suha klima, otvoren prostor, a najbolje uspijeva na zapuštenim poljoprivrednim zemljištima, uz putove, na nasipima, u naseljima, na kanalima, neobrađenim vrtovima. Polen ambrozije je jedan od najjačih poznatih alergena. Svaka biljka proizvede više milijuna polenovih zrna, a samo 20 do 30 zrna u m³ zraka dovoljni su za izazivanje alergijske reakcije.

Gradonačelnik imenovao prvog pomoćnika

Gradonačelnik Subotice *Saša Vučinić* imenovao je svog prvog pomoćnika, od ukupno pet – na koliko ima pravo prema Zakonu o lokalnoj samoupravi. Diplomirani građevinski inženjer *Jasmin Šečić* imenovan je za pomoćnika za oblast infrastrukture. Šečić je radio u »Direkciji za izgradnju općine«.

Sándor Egeresi u Subotici

Utorak su u Subotici boravili predsjednik Skupštine Vojvodine Sándor Egeresi i predsjednik parlamenta njemačke regije Baden-Virtemberg Peter Schraub s višečlanim njemačkim izaslanstvom koje sudjeluje u Kampu tolerancije u Bačkoj Topoli. Izaslanstvo je pratio Atila Babi, predsjednik Općine Bačka Topola. U Gradskoj kući gosti su razgovarali s predsjednikom Skupštine Grada Jenőom Maglajem i njegovim suradnicima.

Otvoreno sveučilište na aukciji

Subotičko Otvoreno sveučilište naći će se na javnoj aukciji Agencije za privatizaciju u Novom Sadu 12. rujna, objavljeno je na sajtu Agencije. Procijenjena vrijednost kapitala koji se privatizira, a to je 70 posto od ukupnog kapitala, iznosi oko 45 i pol milijuna dinara. Početna cijena je 9 milijuna, a minimum investicija je 4 i po milijuna dinara. Najvažniju imovinu Otvorenog sveučilišta, koji ima 23 zaposlenika, čini poslovni prostor od blizu 2.700 četvornih metara. Osnovna djelatnost je obrazovanje i izdavanje prostora u zakup, a u bilanci uspjeha za prošlu i prethodnu godinu Otvoreno sveučilište je iskazalo pozitivno poslovanje.

Palička voda u granicama dopuštenih vrijednosti

Biološki sastav paličke vode je u granicama dopuštenih vrijednosti, ali je kemijski sastav odavno ispod svih kriterija – pokazala su posljednja ispitivanja subotičkog Zavoda za javno zdravlje. Ovo je samo jedan od problema na koji su ukazali stanovnici ove mjesne zajednice, koju je posjetio predsjednik Skupštine Grada Jenő Maglai. On je izjavio kako će, u pove-

du nagovještaja da će u »Podrumu Palić« biti izgrađena destilerija alkohola, lokalna samouprava učiniti sve da spriječi izgradnju ovog zagađivača. Istovremeno je uputio niz sumnji u ispravnost odluka vodstva Javnog poduzeća »Palić Ludaš«, zbog velikog broja bespravno izgrađenih montažnih objekata na plaži jezera, kao i zbog zapuštenosti postojećih sportsko-rekreacijskih sadržaja.

Sa sjednice Skupštine Grada

Na sjednici Skupštine Grada, održanoj 24. srpnja, verificirani su mandati vijećnicima koji su u skupštinskim klupama zamijenili *Sašu Vučinića*, *Peru Horvackog* i *Ildiko Lovas*, jer oni zbog svojih novih funkcija ne mogu više biti vijećnici. Novi vijećnici su *Andrija Bašić Palković*, *Ivica Mamužić* i *Marta Kovač Terek*. *Éva Kun Szabó* i *Oszkár Szenasi* izabrani su za članove Gradskog vijeća zadužene za zdravstvo, odnosno socijalnu djelatnost. Došlo je i do prvih smjena na vodećim mjestima u javnim poduzećima. Za vršitelja dužnosti direktora Direkcije za izgradnju grada imenovan je *József Jurca*, a za v. d. direktora Zavoda za urbanizam *Dragan Trklja*, dosadašnji direktor Direkcije za izgradnju.

Osnovne zamjerke oporbe bile su da su odluke o imenovanju vršitelja dužnosti dva javna poduzeća nelegitimne, jer je Povjerenstvu za kadrovska pitanja, koje iznosi svoje stavove o predloženim imenima, istekao mandat, a novo još nije formirano. Predsjednik Skupštine, međutim, smatra kako ovo povjerenstvo još uvijek ima pravo obavljati svoju funkciju, jer je birano na mandat od četiri godine koji još nije istekao. Oporba je tvrdila i kako predsjednik Skupštine nije otvorio raspravu o imenovanju v. d. direktora Direkcije kako bi sakrio činjenicu da je *József Jurca* sudjelovao u malverzacijama oko zamjene zgrade »Minerve« za poslovne prostore općine.

Prema odluci Skupštine, ovogodišnji dobitnici zvanja Počasni građanin su povjesničar umjetnosti *Bela Duranci* i svećenik *József Miocs*. Priznanje PRO URBE dobit će profesorica glazbe *Marija Sekelj*, slikar *István Szajko*, rvač *Davor Štefanek*, odvjetnik *Bela Ivković* i profesor *Dénes Tót* sa svojim učenicima. Nagrade »Počasni građanin« i »Pro urbe« dodjeljuju se 1. rujna, za Dan grada.

»Kamp zdravlja« na obali Ludaškog jezera

U organizaciji Udruge oboljelih od raka Sjeverno-bačkog okruga »Izlazak sunca«, od 4. do 9. kolovoza, održat će se »Kamp zdravlja«. U programu kampa, koji će biti smješten na »Rokinom salašu«, na obali Ludaškog jezera, sudjelovat će brojni stručnjaci, a očekuju se sudionici i iz drugih gradova.

Predviđene su teme u vezi načina izlječenja, metodi opuštanja, te razgovori o ulozi obitelji u borbi s bolešću. U kampu će biti predstavljena i zdrava kuhinja, kao i ljekovito bilje.

Smještaj će biti organiziran u sobama i šatorima, a cijena boravka iznosi 4.500 dinara. Prijave se primaju osobno, četvrtkom od 16 do 17 sati, u zgradi Nove općine, na Trgu Lazara Nešića 1, u dvorani broj 5, ili putem telefona broj 064/146-22-54.

Olimpijska spomen česma

Na šetalištu Radijalca večeras je otvorena spomen česma subotičkim olimpijcima, osvajačima medalja. U znak sjećanja i zahvalnosti prema njima česmu je gradu poklonila obitelj *Bardić* i udruga građana Zagrad. Pored mnogih subotičkih sportskih radnika i bivših sportista na svečanoj ceremoniji su bili i predsjednik Olimpijskog komiteta Srbije *Ivan Đurković* kao i generalni tajnik *Predrag Manojlović*. Česmu su svečano otkrili *Ivan Đurković* i *Đula Mešter* – subotički olimpijski odbojkaš s dvije olimpijske medalje.

Subotičani osvajači olimpijskih medalja bili su sljedeći:

Joška Takač – nogomet srebro London 1948. g

Tihomir Ognjanov – nogomet srebro Helsinki 1952.

Dušan Maravić – nogomet zlato Rim 1960. g

Momir Petković – hrvanje zlato Montreal 1976. g

Refik Memišević – hrvanje srebro Los Angeles 1984. g

Eleonora Wild Đoković – košarka srebro Seul 1988. g

Đula Mešter – odbojka zlato Sydney 2000. g i srebro Atlanta 1996. g

Bojana Radulović – rukomet srebro Sydney 2000. g

Nazočne na svečanoj ceremoniji otvorenja pozdravio je Mijo Bardić, donator česme: Cijenjeni gosti, uvaženi gosti, dragi prijatelji, poštovani predstavnici medija. Zadovoljstvo je što ste večeras prisutni da zajedno podijelimo ove lijepe trenutke otvorenja spomen česme subotičkim olimpijcima, osvajačima medalja.

Ideja je realizirana.

Želja je postala stvarnost.

Spomen česmu poklanjamo gradu u kojem sam pre 33 godine upoznao najbolju ženu, gradu u kojem su nam se rodile tri predivne kćerke, na koje sam izuzetno ponosan, Subotici gradu u kojem sam proveo svoje najljepše trenutke svoga života. Zasluge ipak pripadaju najzaslužnijim a to su sportisti koji su se izborili za odličja na najznačajnijem svetskom sportskom događaju, Olimpijskim igrama.

Zahvaljujem se svim sudionicima koji su pomogli u realizaciji ove ideje. Svima vam u ime moje obitelji i u moje ime veliko hvala.

In memoriam

**Josip Orčić
(1941.-2008.)**

Jeste li imali osjećaj da vam je netko nešto ukrao, a da vi to niste primijetili? To se dogodilo nama kada su nam u trenu ukrali oca, a da nam je još uvijek titrao osmijeh na licu od njegove posljednje šale.

Postoje ljudi koji u životu dugom 67 godina prožive 100 godina. E takav je bio naš Joso, suprug, tata i dida koji nije štedio sebe kako bi svojim najbližima uljepšao život. Bilo kao vjeran suprug njegovoj Jagi, bilo kao životni oslonac njegovoj doci Ljubici i Oliveru, bilo kao punac i svekar Dejanu i Đurđici, bilo kao najsretniji dida njegovim unučicama Sanji, Majdi, Petri i Josipi. Bilo kao majstor njegovim kolegama. Nije se štedio ni za rodbinu, niti za susjede, prijatelje, kumove, partijske kolege. On je u tome uživao!

Imao je veliko srce – za dvojicu, živio je punim plućima okružen srećom i ljubavlju.

Otišao je iznenada ostavljajući za sobom zvonki glas koji se ne plaši nikakvih izazova i koji predstavlja putokaz njegovim nasljednicima.

Dragi naš DIDA, hvala ti za svaki trenutak proveden s tobom.

Njegova obitelj

Dužijanica u Maloj Bosni

Zahvala za bogat urod

Propovjednik je vjernicima ukazao na važnost Božje riječi, koju trebaju prihvatiti i živjeti. Naglasio je da, kako kukolj i pšenica rastu zajedno, a u vrijeme žetve se razdijele, tako i u čovjeku egzistira dobro i zlo, koje se, uz pomoć Božje milosti, može razdvojiti i učiniti čovjeka boljom osobom, pa tako učiniti boljim i svijet u kojemu živi.

Svečana procesija uljepšala je misno slavlje, kojemu je, između brojnih uzvanika, nazočan bio i konzul Generalnog konzulata

Republike Hrvatske u Subotici *Anto Franjić*.

Kako mladi odjeveni u nošnje čuvaju tradiciju, i glede narodnih plesova, nakon svete mise u dvorištu župe, pokazali su da se znaju proveliti na način kako su to činile njihove majke i dide. Žetveno slavlje nastavljeno je navečer, kada je održana svečana akademija, a potom i Bandašičino kolo, koje je uvijek prigoda za okupljanje i druženje velikog broja mladih iz subotičkih i okolnih seoskih župa.

M. Matković

Zahvalu Bogu za bogat urod pšenice dali su i vjernici župe Presvetoga Trojstva u Maloj Bosni. U ozračju mladosti i tradicije proslavili su žetvenu manifestaciju – Dužijancu, koja je započela svečanom svetom misom u župnoj crkvi. Križ ispleten od žita, istodobno simbol vjere i ljudskih napora i rada, dočekalo je mnoštvo djevojaka, momaka, djece u narodnim nošnjama. Ovogodišnji predvoditelji risara i risaruša, bandaš i bandašica – *Darko Jurić i Martina Mezei*, donijeli su prekrasnu sliku od slame, koja će, između ostalih, krasiti zidove crkve u Maloj Bosni. Predvoditelj misnog slavlja bio je franjevac iz Osijeka o. *Ante Kukavica*, dok je uz župnika *Ivana Sabadkaija*, na misi koncelebrirao i tajnik Subotičke biskupije vlč. *Mirko Štefković*.

Nadoknada propuštenog

VAJSKA – Jedna od lokalnih manifestacija projekta obilježavanja 320. obljetnice doseljavanja Hrvata–Šokaca iz Soli u Bač – »Susret tamburice i šargije«, trebala se održati 12. srpnja u Vajskoj u organizaciji HKUPD »Dukat«, a odgođena je zbog organizacijskih problema. Povratkom

predsjednika *Pavla Pejčića* iz inozemstva dužnosnička struktura je cjelovito profunkcionirala, tako da će Vaištanci nadoknaditi propušteno. Uspostavili smo vezu s tuzlanskim »Hrvatskim domom«, oni će nam biti gosti na predviđenoj manifestaciji. U dogovoru s Organizacijskim odborom projekta »Tragovi Šokaca od Gradovrha do Bača 1688.–2008.«

odredit ćemo naknadni termin manifestacije, tako da će planirano ipak biti realizirano. Program priredbe bit će naknadno razrađen, jedino je sigurno da će biti otvoren novom, ovoga puta službenom, himnom udruga podunavskih Šokaca – »Šokadija«. Naumili smo značajniju minutažu dati gostima iz Tuzle, nećemo zaboraviti ni pjesnike Podunavlja, a mi, kao domaćini, pojavit ćemo se pred publikom samo s jednom točkom«, kazao je za Hrvatsku riječ Pavle Pejčić.

I. Andrašić

publike Hrvatske, kao i jedno iz Bosne i Hercegovine. Manifestacija je započela svečanim mimohodom do škole, ispred koje su sva Društva predstavila svoju folklornu tradiciju, a pod vedrim nebom, podvikivala je i *Bunjevačka vila*, najavljujući nastup naših folkloraša. Mlađa i starija skupina izvele su splet bunjevačkih plesova, nakon čega im je dodijeljena zahvalnica za sudjelovanje na ovoj manifestaciji. Žetvenoj svečanosti, među brojnim uglednim uzvanicima, nazočio je i Vukovarsko-srijemski župan *Božo Galić*.

Večera i druženje nakon nastupa sastavni su dio manifestacija ove vrste, pa je tako bilo i ovoga puta, što je, glede stjecanja novih poznanstava i uspostavljanja moguće suradnje između kulturno-umjetničkih društava, od velike važnosti, smatraju članovi »Lajče Budanović« iz Male Bosne.

Osim nastupa, ljubazni domaćini organizirali su svojim gostima razgledanje Cerne i njezinih kulturnih vrijednosti i prirodnih ljepota. Tako je upriličen posjet Etno kući, privatnom Zoo vrtu, Lovačkom društvu, te drugim zanimljivostima ovoga mjesta, koje su ispratile na put naše folkloraše, ispunjene pozitivnim dojmovima i novim lijepim iskustvima.

M. Matković

Gostovanje HUK »Lajčo Budanović« iz Male Bosne u Cerni

CERNA – Jubilarne 30. žetvene svečanosti održane su u mjestu Cerna, pokraj Vinkovaca, na kojima je po prvi puta sudjelovala i Hrvatska udruga kulture »Lajčo Budanović« iz Male Bosne. Njihovi domaćini, Hrvatsko kulturno-umjetničko društvo »Tomislav« iz Cerne, željeli su im uzvratiti gostoprimstvo, koje im je ukazano prošle jeseni kada su, u povodu održavanja folklorne manifestacije »Mladost pleše«, gostovali u Maloj Bosni.

Organizator žetvene svečanosti je Općina Cerna, koja je ovoga puta, osim Vojvodana, ugostila deset kulturno-umjetničkih društava iz Re-

Golubinčani u Rumi

RUMA – U okviru Rumskog kulturnog ljeta 2008., Zavičajni muzej Rume pokrenuo je projekt Ljepota različitosti. Ljepota različitosti narodnih nošnji postala je pokretačka ideja i moto ovogodišnjeg projekta smještenog u okvire programa Kulturnog ljeta 2008. Prikazati raskošno šarenilo etničkih zajednica glavni je cilj projekta. Kroz priču, pjesmu i igru upoznaju se tradicija i običaji nekoliko etničkih zajednica u Srijemu.

Srijem je stoljećima bio izrazito migracijsko područje. Planski je naseljavan (u doba *Marije Terezije*, *Franza Josepha*, poslije Prvog i Drugog svjetskog rata) i bezbroj je puta stihijski naseljavan nakon pobuna ustanaka i ratova u susjednim državama. Otuda potiče toliko etničko šarenilo. Danas u Srijemu žive desetine etničkih zajednica. Tijekom ovogodišnjeg Kulturnog ljeta mađarsku je etničku zajednicu predstavio KUD »Hunyadi János« iz Rume, romsku zajednicu folklorna skupina »Romali Romale« iz Mačvanske Mitrovice, a tradiciju i običaje Srba prikazali su ANIO »Branko Radičević« iz Rume. U srijedu 23. srpnja 2008. svoje su nošnje i tradiciju predstavili Slovačko kulturno društvo »Heroj Janko Čmelik« iz Stare Pazove i Hrvatsko kulturno-prosvjetno društvo »Tomislav« iz Golubinaca. Nazočnima je o povijesti »Tomislava« ukratko govorio predsjednik *Mato Groznica*, dok je poslije plesova iz Srijema nošnju predstavio koreograf *Petar Kudra*. Budući da bez tamburaša niti jedan

javni nastup HKPD »Tomislav« ne može proći, tako su i u srijedu navečer tamburaši pod upravom *Ilije Žarkovića* otpjevali nekoliko autorskih i srijemskih pjesama.

U okviru projekta Ljepota različitosti u prostorijama muzeja postavljena je izložba *Kamelije Stanković*. Izložba figura u narodnim nošnjama malo je sentimentalno sjećanje na bogatstva etno naslijeđa nekadašnje zajednice. Figure na zanimljiv i upečatljiv način prikazuju nošnje središnjeg i zapadnobalkanskog prostora.

I. Radoš

Tri bisa za Somborce

SOMBOR – Ljubitelji pravog rock zvuka su u četvrtak 24. srpnja imali prigodu uživati u zvucima svjetski popularne grupe Tito & Tarantula. Na gradskom Čelavom trgu okupilo se nekoliko tisuća ljudi koji su uživali uz taktove Tita Larrive i njegovih prijatelja.

Prije koncerta koji je najavljen za 23 sata, brojnu publiku je zabavljao bend Dubble, da bi desetak minuta poslije ponoći na binu izišla jedina svjetski poznata grupa koja je ikada gostovala u Somboru. S prvim rifom Tita Larrive sve sumnje su razbijene, doista, ovo se događa u Somboru a ne u metropoli. Ovoga puta organizatori »Somborskog ljeta« Kulturni centar »Laza Kostić« nisu zatajili. Prvi dio koncerta iskorišten je za predstavljanje novih pjesama sa skoro objavljenog albuma »Back Into The Darknes«, a pravi vrhunac je izazvala kulturna pjesma »After Dark« iz jednako kulturnog filma »Od sumraka do zore«. Prvi taktovi ove pjesme izazvali su pravu euforiju, a Tito Larriva je pozvao publiku na binu koja

je pjevala i plesala u ritmu pjesme. Najbolje pjesme se i ostavljaju za kraj koncerta, ali somborska publika naprosto nije dozvolila da Tito i njegove Tarantule tako lako odu s Čelavog trga, te su se vraćali jednom i još jednom i tako tri puta.

Tito i Tarantula su imali turneju u nekoliko gradova bivše SFRJ, a oni koji su imali sreću vidjeti ih i čuti u Somboru, vjerojatno će ostati bez riječi. Bespriječno dobro ozvučenje, rasvjeta i bina za koju su bili zaduženi organizatori Exita, bespriječno dobra publika željna ovakvih događaja i dakako bespriječno dobar bend koji je naprosto oduvao svaku sumnju, mogu izazvati samo divljenje.

Grupa Tito & Tarantula koja se prvotno zvala Tito & Friends osnovana je 1992. godine. Proslavili su se ulogom u filmu *Roberta Rodriguez* »Od sumraka do zore«, a Tito kojega nije zaobišao ni glumački talent je glumio i u filmu »Desperado«. Samo zbog njih Robert Rodriguez je napisao scenario za film »Od sumraka do zore«, da bi ih njihova glazba i pojava u filmu učinila iznimno poznatim.

Za Somborce ostaje nada u riječi Tita Larrive koje je izjavio s bine na Čelavom trgu: »Prvi puta smo u vašem gradu, ali nadamo se ne i posljednji!«.

Z. Gorjanac

»Ekran« dobio novog vlasnika

SOMBOR – Na aukcijskoj prodaji održanoj u Novom Sadu, Društveno poduzeće za prikazivanje filmova »Ekran« iz Sombora dobilo je novog vlasnika. Početna cijena je iznosila 10 milijuna i 300 tisuća dinara, a na aukciji su se nadmetala četiri sudionika. »Ekran« je za 17 milijuna i 800 tisuća dinara kupio *Branislav Rodić* iz Beograda.

Novi vlasnik je prema ugovoru obavezan u dvije iduće godine nastaviti dosadašnju djelatnost, prikazivati filmove u somborskom kinu »Narodni« i izvršiti investicijski ciklus od 5 milijuna dinara u idućih pet godina. Kino »Narodni« je u veoma lošem stanju, a broj posjetitelja opada. Novi vlasnik je dobio dvije elitne zgrade u središtu grada – zgradu bivšeg kina »Zvijezda« u Pariškoj ulici i kino »Narodni« u Ulici kralja Petra I.

Sombor je svojevremeno imao kino u Domu armije, »Narodni« i »Zvijezdu«. U kinu Doma armije i »Zvijezdi« filmovi se ne prikazuju

više od deset godina, a zgrade se koriste u druge svrhe. U zgradi bivšeg kina »Zvijezda« se sada prodaje kineska roba, dok se Dom armije koristi za vojne svrhe i povremeno za razne kulturne događaje.

Z. Gorjanac

Završeno europsko sveučilišno prvenstvo u košarci

NOVI SAD – Održano je osmo po redu europsko sveučilišno prvenstvo u košarci. Prvenstvo je trajalo od 21. do 27. srpnja, a utakmice su se održavale u sportsko poslovnom centru »Vojvodina«. Na ovom prvenstvu sudjelovalo je 18 muških ekipa iz 15 zemalja, te 13 ženskih ekipa iz 11 zemalja. Na ovom natjecanju, predstavnike su imali i Hrvatska, Slovenija i Srbija. Hrvatsku je predstavljalo sveučilište u Splitu, Sloveniju sveučilište u Ljubljani, dok je Srbija imala dva predstavnika i to sveučilišta iz Beograda i Novog Sada. Po dva predstavnika su u muškoj ekipi imali Turska i Poljska, a u ženskoj ekipi, uz domaćina, po dva predstavnika je imala također Poljska.

Svečano otvorenje prvenstva bilo je 21. srpnja u 9h. Kako je bilo dosta ekipa, program natjecanja je bio svaki dan tijekom trajanja turnira od 9 do 21h. Sve utakmice su se održavale u maloj dvorani »Spensa«, a ulaz za posjetitelje je bio slobodan. Da je u sportu, uz dobru igru, bitan dio uspjeha i sreća, najbolje se vidjelo u igri hrvatskih predstavnika, tj muške ekipe sveučilišta u Splitu, u četvrtfinalnoj utakmici. I pokraj lijepe i dobre igre tijekom većeg dijela utakmice, te vodstva i preko 10 poena razlike protiv predstavnika Srbije iz Beograda, na koncu je momčad sveučilišta u Beogradu slavila s dva poena, gdje je bukvalno u posljednjim sekundama igrač predstavnika iz Srbije »zabio tricicu«. Svakako da su domaći predstavnici imali i veću podršku s tribina, što je jednim dijelom i utjecalo na igru. Posljedica je, da su »Splićani« ostali bez mogućnosti doći do odličja.

Poslije, u razigravanju, jednu su utakmicu dobili a jednu izgubili i na koncu osvojili 9. mjesto. U muškoj konkurenciji u finalu su se našli predstavnik Srbije (sveučilište BG) i predstavnik Litve. Litavci su na koncu slavili 97:70, te osvojili prvo mjesto. Treći su bili predstavnici Cipra, koji su pobijedili Španjolce. U ženskoj konkurenciji, zlato je pripalo Ruskinjama, srebro su osvojile predstavnice Poljske, dok je brončano odličje pripalo Srbiji (sveučilište BG). Posljednjeg dana prvenstva, poslije finalne utakmice u muškoj konkurenciji, upriličena je svečana dodjela odličja, te svečano zatvaranje osmog sveučilišnog europskog prvenstva u košarci.

Ekipa sveučilištaraca iz Hrvatske

Na koncu je, svakako, pobijedilo dobro druženje ovih tjedan dana, koliko je trajalo prvenstvo, a predstavnici iz svih zemalja su imali priliku obići i upoznati Novi Sad i okolicu. Može se istaknuti da su sudionici međusobno komunicirali uglavnom na engleskom jeziku, a bili su smješteni u Studentskom domu.

I. Kušeta

Ovog vikenda somborska Dužionica

SOMBOR – Tradicionalna manifestacija Dužionica, u organizaciji HKUD »Vladimir Nazor«, bit će održana večeras i sutra, dok je središnja manifestacija u nedjelju 3. kolovoza.

Večeras će u Hrvatskom domu biti priređeno predavanje *Alojzije Stantića* na temu »Žetva-kruv-Dužionica«, dok će prigodne stihove čitati *Emina Firanj*, *Katarina Firanj*, *Marija Šeremešić* i *Antun Kovač*. Nazočni na ovoj večeri imat će prigodu upoznati ovogodišnjeg bandaša *Bojana Jožića* i bandašicu *Irenu Budimčević*. Osim razgovora o žetvi, kruhu i Dužionici, Alojzije Stantić govorit će i o vinu, a početak ove večeri je u 20 sati.

Sutra, u subotu 2. kolovoza, u isto vrijeme počinje šarolik program kulturno-zabavnog karaktera. Pjevačka skupina HKUD »Vladimir Nazor« predstaviti će se dvjema pjesmama, a po prvi će put svoju autorsku pjesmu predstaviti djevojčice *Emina*, *Aneta* i *Martina*. Uz neformalnu konferansu dramska će sekcija izvesti šaljivi program, dok će ovogodišnji gosti KUU »Naša grana« iz Budrovaca (RH) izvesti četiri spleta narodnih pjesama i plesova. Kulturno-zabavni program bit će nastavljen cjelovečernjim druženjem.

Okupljanje na središnjoj manifestaciji ovogodišnje Dužionice je u 9 sati u Hrvatskom domu, gdje će članovi društva u bunjevačkim narodnim nošnjama dočekivati brojne goste. Potom svi skupa kreću do crkve Presvetog Trojstva, gdje će se prinijeti darovi i blagosloviti kruh,

a svetu će misu predvoditi preč. *Josip Pekošević*. Poslije svete mise blagoslovljen kruh će se, kao i svake godine, predati u SO »Sombor«, a poslije će se na Trgu Presvetog Trojstva igrati veliko kolo. Program se nastavlja u Hrvatskom domu uz svečani ručak i tamburaše.

Ovu manifestaciju svojim će prisustvom uveličati gosti, prijatelji HKUD »Vladimir Nazor«, predstavnici hrvatskih institucija, predstavnici Grada i hrvatskih kulturno-umjetničkih udruga.

Z. Gorjanac

Zapažena izložba u Osijeku

Pejzaži Ante Baktera

Ante Bakter trenutačno je jedini slikar sjeveroistočne Hrvatske i grada Iloka, starog kraljevskog grada i njegove okolice, Dunava i njegovih rukavaca i iskonskih obala, koje su u ovom našem dijelu toka očuvale svoju izvornu prirodnost

Nedavno je u Osijeku, u prostoru Club-galerije Magis, otvorena izložba *Ante Baktera*, slikara iz Iloka, a događaj je upotpunjen predstavljanjem monografije »Ante Bakter-slikar«, čiji su autori prof. dr. *Bogdan Mesinger* i *Stanko Špoljarić*, dok je urednik izdanja *Mato Batorović*, a izdavač Muzej grada Iloka.

Ugodni interijer Magisa napunili su te večeri poklonici umjetnosti, napose Iločani, i nisam ni znao da ih je toliko u Osijeku. Kako i ne bi, jer Ante je Bakter trenutačno jedini slikar sjeveroistočne Hrvatske i grada Iloka, starog kraljevskog grada i njegove okolice, Dunava i njegovih rukavaca i iskonskih obala, koje su u ovom našem dijelu toka očuvale svoju izvornu prirodnost.

PEJZAŽI I VEDUTE ILOKA: Izložbu je otvorio dr. Bogdan Mesinger, autor najljepših priča o Iloku nekada i sada, dobar poznavatelj društvenih i povijesnih prilika u Iloku, pa i samoga autora, koji je, istina, rođen u Bačkoj

jer Ilok se trajno urezao u sjećanje Ante Baktera. »Ante danas nije slučajno u Osijeku, svoju prvu izložbu nakon povratka postavio je baš u ovoj galeriji, pa danas želi odužiti dug Osječanima, a to je prigoda da predstavimo i monografiju u povodu dvadesetogodišnjice njegova slikanja. No, što najbolje govori o umjetniku, ako ne njegova djela. I živi dodir s ljudima, a plodovi tih susreta govore nam koliko i slike. Ante je slikar fasciniran životom prirode i čovjeka u toj prirodi, a zavičaj je trajni biljeg njegova slikarstva. Zavičaj koji ga opija i želi ga predstaviti i u očima onih kojima je predstavljen. Bakterova zanesenost onim što je u prirodi neuhvatljivo, ponijela ga je u tonsku ekspresiju neba, koje će ga u njegovim pejzažima trajno zaokupiti kaotičnošću. Opijum svjetla i bakanalij boja obilježiti će cjelokupni njegov opus, jer Bakter s pitoresknim prizorima svojih pejzaža često vodi dijalog, tražeći i nalazeći izgled koji najbolje odgovaraju njegovom senzibilitetu.«

Predstavljajući monografiju »Ante Bakter slikar«, lijepo ukoričen uradak na svojih 250 stranica, nadahnuto je o slikaru i njegovom djelu govorio Mato Batorović, živa enciklopedija Iloka. I on je ustvrdio kako je slikarov životni put odredila rijeka uz koju je rođen, Dunav, i pitoreskni vinogradi na prelijepim obroncima Fruške gore, a otkriva da je Bakter još u osnovnoj školi crtao portrete svojih vršnjaka, posebice vršnjakinja. »Iločka mladež ljeta provodi uz Dunav i zasigurno je i Ante, dok je bacao kamenčiće u tu veliku vodu, u kojoj se zrcali nebo, nekada plavo poput lana i očiju djevojačkih, a nekada mrko-sivo, pa misliš da Dunav sobom valja svu prljavštinu ovoga svijeta, razmišljao kako ovjekovječiti neke prizore i one trenutke koji zaokupljaju pozornost radoznalih promatrača i dušu umjetnika. I nakon progonstva životni ga put veže uz Dunav, pa jedno vrijeme provodi u Njemačkoj, no njegovi najbolji pejzaži vezani su za Ilok i tu moćnu rijeku i njegove rukavce, što nije nimalo slučajno, jer Dunav je kod Iloka najljepši, kako tvrdi i naš poznati pjesnik *Miroslav Slavko Mađer*.«

DAROVATELJ: Mato je posebice istaknuo humanitarnu stranu umjetnika, koji je do sada imao dvadesetak samostalnih i još toliko skupnih izložbi, a većinu je sredstava namijenio obnovi crkava i samostana iločkoga kraja. Darovao je svoje radove mnogim dobrotvornim akcijama, »Za djecu Hrvatske«, »Od srca djeci«, »Djeci poginulih Tigrova« i za obnovu

Slikar Ante Bakter i Bogdan Mesinger na otvorenju izložbe

Mato Batorović je predstavio monografiju o slikaru

Palanci ali je djetinjstvo i svoje najljepše godine proveo u Iloku, tu započeo i završio školovanje i počeo slikati, pejzaže i vedute Iloka, sve do progonstva. Potom je jedno vrijeme na moru, jedno vrijeme u Njemačkoj, a danas živi i radi u Zagrebu. Ali i dalje nostalgично slika pejzaže,

vukovarske bolnice. Aktivni je sudionik akcije prikupljanja pomoći za obnovu crkve sv. Ivana Kapistrana u Iloku, pa je sva sredstva sa izložbe iločkih slikara u organizaciji Društva Iločana u Zagrebu namijenio za obnovu vitraja, a koncem 2005. godine sa samostalne izložbe »Vinski putovi Hrvatske« prihod je namijenio oslikavanju interijera iste crkve. Sudionik je i mnogih likovnih kolonija od Tuheljskih Toplica i Opatije do rodnoga Iloka.

I sam autor se škrtim riječima obratio posjetiteljima. »Počeo sam slikati još kao dijete, samouk, ali ne mislim stati na tomu i pohađam privatnu akademiju u Splitu. Slikam svim tehnikama, a u posljednje vrijeme najčešće je ulje na platnu, a od motiva najčešći su mi pejzaži zavičajni, Ilok, Dunav i rukavci, vino i vinogradi.«

Toliko o umjetniku koji u magiji jeseni otkriva mogućnost sinteze svog intimnog slikarstva samoće i bogatstva kolorita koje se nudi, mami, preklinje. Tada njegov kist iznova postaje sredstvo stvaranja a paleta dvojnika fluida vode i neba, slutnje i sjećanja, duha zavičaja i vlastitog daha. Zato je i ova monografija tek tren zablježen okom i rukom ljudi koji ga vole i cijene, a njegov slikarski život piše njegovu paralelnu monografiju.

Slavko Žebić

U saborsku proceduru upućen Prijedlog zakona o rješavanju položaja umirovljenika, hrvatskih građana izbjeglih iz drugih republika bivše SFRJ

Pravo i pravda

Premda se podrazumijeva da bi pravo uvijek trebalo značiti i pravdu, odnosno da bi pravni propisi u svojoj suštini trebali biti pravedni, u ovom slučaju život je demantirao tu tvrdnju i jasno pokazao da pravo nije uvijek i pravda

Nakon osamostaljenja Republike Hrvatske 8. listopada 1991. godine veliki broj hrvatskih državljana, koji su mirovinu ostvarili u republikama bivše SFRJ, a izbjegli za vrijeme Domovinskog rata, zbog nemogućnosti odvijanja platnog prometa ostao je bez mirovina i osnovnih sredstava za život. Radi očuvanja njihove socijalne sigurnosti tadašnja Vlada Republike Hrvatske donijela je Zakon o isplati mirovina korisnicima koji su mirovinu ostvarili u republikama bivše SFRJ (NN br. 96/93), kojim je bila osigurana isplata mirovina u Hrvatskoj u iznosu isplata u kojem je isplaćena posljednja mirovina prije prekida platnog prometa.

Realna je vrijednost tih mirovina zbog ubrzane deprecijacije smanjena za oko 40 posto.

Taj se Zakon primjenjivao privremeno, do uspostave platnog prometa između tadašnje SR Jugoslavije (pravna joj je slijednica Republika Srbija) s Bosnom i Hercegovinom, odnosno do stupanja na snagu Ugovora o socijalnom osiguranju s Republikom Hrvatskom.

OZAKONJENA NEISTINA: Tako je Odlukom Vlade RH 30. travnja 2000. godine obustavljena isplata mirovina prema dotadašnjem »privremenom« Zakonu, a Odluka se odmah u svibnju te godine počela primjenjivati na umirovljenike iz Bosne i Hercegovine, a za umirovljenike iz Srbije i Crne Gore od 30. travnja 2003. godine.

Ovim ugovorima između novonastalih država regulirana su i prava na području mirovinskog osiguranja, kojima je omogućeno da se mirovinska primanja ostvarena na području jedne države ugovornice izravno isplaćuju korisnicima mirovina s prebivalištem na području druge države ugovornice. Rješenje o pravu na mirovinu donosi država posljednjeg osiguranja i ta je država, u

kojoj je osiguranik radio i plaćao doprinose, obveznik isplate mirovine.

Premda se podrazumijeva da bi pravo uvijek trebalo značiti i pravdu, odnosno da bi pravni propisi u

Republici Srpskoj 593 kune, što je ne samo nedovoljno za normalan život, nego je ispod svakog ljudskog dostojanstva. Primjerice, 79-godišnja Kukujevcanka Ana Lončar, koja sada živi u Lužanima

bivše SFRJ, koji su hrvatski državljani i žive u Republici Hrvatskoj, u mirovinski sustav HZMO-a. Tim bi Zakonom Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje (HZMO) trebao preuzeti u svoje fondove 21.521 umirovljenika iz Srbije, Crne Gore i Bosne i Hercegovine (danas je ta brojka, nažalost, puno manja zbog umiranja te strukture stanovništva) i osigurati im dostojne životne uvjete te autoritetom ovlaštene institucije suzbiti nepoštivanje ugovora i diskriminaciju, koju provode mirovinski fondovi iz tih država.

U okviru pravne procedure ovaj Prijedlog zakona razmatran je na više saborskih odbora te je Hrvatski sabor na svojoj 21. sjednici od 6. srpnja 2006. godine velikom većinom glasova usvojio zaključak u kojem poziva predlagatelja – Hrvatsku stranku umirovljenika, da zajedno s Vladom Republike Hrvatske iznađe što brže privremeno, a zatim i trajno rješenje ovog problema.

Nažalost, strpljenje umirovljenika, koji su dvije godine čekali i nadali se da će se napokon pronaći rješenje i izlaz iz ove, za njih sve teže i neodržive situacije, sada je pri kraju. Kako Vlada Republike Hrvatske do sada nije realizirala spomenuti obvezujući zaključak Hrvatskog sabora, a prošle su već pune dvije godine, prošli je tjedan u Hrvatskom saboru održan sastanak HSU-a sa svim zainteresiranim stranama na kojem je donesen plan djelovanja u cilju rješavanja ovog egzistencijalnog pitanja te obespravljenosti kategorije hrvatskih građana. Sastanak je vodio predsjednik HSU-a Silvano Hrelja, a dogovoreno je da se Prijedlog zakona ponovno uputi u saborsku proceduru te agresivnijim koracima utječe na Vladu, kako bi napokon realizirala zaključak Hrvatskog sabora te vratila dostojanstvo našim umirovljenicima.

Zlatko Žužić

Ante Plivelić i Mato Jurić upoznali su s problemom mirovina i predsjednika Hrvatskog sabora Luku Bebića

svojoj suštini trebali biti pravedni, u ovom slučaju život je demantirao tu tvrdnju i jasno pokazao da pravo nije uvijek i pravda. Zašto? Zato što je tadašnja Vlada, daleke 1997. godine, potpisivanjem tog Ugovora ozakonila neistinu, pravno uokvirila nepostojeće stanje kroz formulu kako su naši umirovljenici živjeli i puni radni staž odradili u državi Srbiji, što, naravno, ne odgovara istini, jer su naši umirovljenici, kao i svi drugi građani tadašnje zajedničke države, živjeli u jednoj državi – SFRJ, bez obzira na to koliko ju je tko volio ili ne volio. To je jednostavno činjenica. Vladini stručni suradnici godinama su nama i vladama koje su dolazile mahali tim »argumentima«, skrivajući se iza pravnih propisa koji su u suštini ozakonili nepravdu, tako da danas umirovljenici, hrvatski državljani koji su mirovinu ostvarili u Republici Srbiji, primaju prosječno 915 kuna, umirovljenici iz BiH-a u Federaciji 788 kuna, a u

pokraj Slavenskog Broda, »živi« s 34 € mirovine iz Srbije. Istovremeno, prosječne mirovine koje Republika Hrvatska isplaćuje u Srbiju i Crnu Goru dva su puta veće od mirovina koje stižu iz tih država, u Federaciju BiH dva do tri puta veće, a u Republiku Srpsku, pak, tri puta veće, pa se opravdano postavlja i pitanje reciprociteta.

ZAKON UPUĆEN U PROCEDURU: Na inicijativu Zajednice protjeranih Hrvata iz Srijema, Bačke i Banata i Društva vojvođanskih i podunavskih Hrvata, te umirovljeničkih udruga (Sindikata umirovljenika Hrvatske – Podružnice umirovljenika iz Bosne i Hercegovine i Srbije i Crne Gore i Udruge umirovljenika iz Bosne i Hercegovine), Klub zastupnika Hrvatske stranke umirovljenika u Hrvatskom saboru uputio je u studenom mjesecu 2005. godine u saborsku proceduru Prijedlog zakona o preuzimanju umirovljenika iz drugih republika

Čikerijsko zvon

Volim ljeti u Tavankut otići, pijesak vrio, u prijateljevu voćnjaku, bos gaziti. I raditi pokatkad, »zrdelije« i breskve brati.

Kad napustim Suboticu, na prvom raskrižju, nedaleko poslije prelaska pruge za Sombor, uvijek mi je ta tabla koja označava put za Čikeriju u oči padala. Htio sam ali otišao nisam nikad. Ne znam zašto? Može se tamo stići iz Ljutova, koga mnogi Mirgešom zovu, i iz Tavankuta. Četvrtog prilaza nema, odnosno ima ali tuda se može doći samo krišom, iz Mađarske. Želja za posjetiti Čikeriju povećala se nakon pročitane monografije *Valerije Beszedes »Čorsokak Čikerija«* (iz koje ću upotrebiti nekoliko podataka), a nikad nisam prestao misliti o moći čikerijskog zvona koje rasteruje gradonosne oblake o čemu je pisao *Alojzije Stantić*.

Sunce prži u srpanjsko poslijepodne. No idemo vidjeti, prošetati Čikerijom. Dolazim po Mariju u Tavankut. Ona će fotografirati. Vodi nas pjeskovitim putovima u kojima se samo mještani izgubiti neće. Voćnjaci svugdje oko nas. Obradivani rastu, bujaju, plod donose. Otvoreni prozori na autu ne donose osvježenje. Pretoplo je. No, stižemo. Na banderi ugledamo tablu koja neodoljivo podsjeća na zastavu Europske Unije s tri žute petokutne zvijezde na kojoj piše: »Naše malo misto Čikerija«. S desne strane Dom, mjesto gdje su se, nekad valjda, Čikerijci okupljali. Put pjeskovit vijuga. Asfalta nema. Ni crkve, ni škole, ni prodavaone, ni vodovoda pa čak ni mijane. Skoro ničeg ovdje više nema. S lijeve strane šuma (1817. bagremom i topolom zasađena) štiti od topline ušorene salaše.

Zaustavljamo se kod salaša *Stipana* i *Matije Suturović*. Oprezno u dvorište ulazimo. Naravno, tu je ker. Laje. Najavljuje nas. Izlazi još uvijek snažna sedamdesetogodišnja Matija. Nije raspoložena za razgovor. No, pokazuje nam avliju u kojoj je košara, svinjci, čardak. Pilež po dvorištu čeprka. Nad svinjcem dud, crni, ukusan. Pitam prave li rakiju. Kaže ne, nema tko. Jedva se sustigne i ono što se mora poradit. Djeca otišla, vide se jedared tjedno nakratko. Rijetko u šor dođu.

A Čikerija koja je po rijeci Čiker ime dobila u tri je šora ušorena. Šezdesetak je čeljadi sad ovdje. Malo je djece – tek desetak. Kako u školu idu, pitam. Biciklom, odgovor je. Lako je sad, a kako je zimi kad zakiši, snijeg zapada, kad mrzne. A bila je tu škola još 1861., i imala je tad 81 daka. A sredinom prošlog je stoljeća čak 181 djeteta nastavu pohađalo. Nema više škole. Zemlja se zemlji vratila. Bilo je tu dva kovača, dva brijača. Učitelj i zvonar.

Polazimo pješice prema granici. Ispred Mačkovićevog salaša zvonik. Nekad su seljani pri nailasku oluje koja grad nosi zvonili vjerujući da jeka zvona oblake rastjeruje. I uspijevali su u tome, kažu. Zvonilo je i kad je kogod na salašima umro. Zvono danas šuti, stoji, samo šuti. Nema tko štrangu povlačiti...

Skidamo sandale. Bosi po pijesku gazimo. Ugodno je. Taj dodir, taj osjećaj i trag nogu u pijesku u djetinjstvo nas vraća. Neraskidiv je to spoj čovjeka i zemlje. U prosjeku, na čistini, na rubu šume, kameni križ. Osamljen, ureden, ograden stoji. Podigli su ga poslije velike oluje 1868. i tu se mještani molili. I danas se mole i na prošenje dolaze.

no zvoní

Idemo. Derma već dugo uspravljena, žedna pokraj napuštenog salaša miruje. Kokoši u pijesku čeprkaju. Pas nas jedan mali, nekakav opasni, salijeće. Za njim iz kuće gazdarica izlijeće. Psuje. Na njeg. Na mađarskom. I ispričava se. A pas je vjerojatno poplašen. Kao i mi. Hodimo još uvijek bosí. Pred nama rampa. Granica je. Samo korak pa smo u Mađarskoj, u Europskoj Uniji, ali dalje tamo se ne smije.

Vraćamo se istim putom. Drugog nema. Djed pred oronulim salašom na klupici sjedi. Sam. Majka na vratcima djecu iz Subotice ispraća. Sama. Dječak dječaka biciklom po putu pjeskovitim vozi. Kamo vodi taj put? Gdje vodi taj put? Hoće li biti života na Čikeriji? Hoće li šutljivo čikerijsko zvono zvoniti?

tekst: Mirko Kopunović
fotografije: Marija Matković

Petar Konkoj, student treće godine Umjetničke akademije u Osijeku

Od reklame do kazališta

Lift-boy s reklame: Petar Konkoj

Ukoliko se u proteklom mjesecu vaš daljinski upravljač zaustavljao na promidžbenim programima hrvatskih televizija ili ste se, pak, osvrtni na billboard diljem Hrvatske, onda ste mogli vidjeti najnoviju reklamu jedne hrvatske banke u kojoj je glavni protagonist šarmantni lift-boy. Sve ovo ne bi bilo posebno zanimljivo, da spomenuti lik iz reklame ne tumači Subotičanin *Petar Konkoj*, student treće godine lutkarstva i glume na Umjetničkoj akademiji u Osijeku.

»Snimanje reklame je bilo naporno, ali zanimljivo iskustvo«, kaže nam Petar Konkoj. »Način glume je morao biti 'brz', da bi se u 30 sekundi reklame ispričala priča. Također, drago mi je bilo što sam imao priliku surađivati s redateljem *Hrvojem Hribarom*, koji je

režirao ovu reklamu«.

Ipak, da su njegove glumačke aspiracije veće od warholovskih »petnaest minuta slave« u reklamnom spotu, pokazao je tijekom proteklih godinu dana sudjelujući u nekoliko profesionalnih kazališnih projekata u Osijeku. Naime, u predstavi »Zastave, barjaci, stjegovi« u režiji *Georgija Paroa*, uprizorenoj povodom 100. obljetnice HNK, igra epizodu vojnika na Bleiburgškom polju, ali i ulogu studenta u Krležinom kabinetu, koju će, kako kaže, pamtit i po tomu što je, makar i na sceni, imao priliku razgovarati s ovim velikim književnikom.

Petra možete vidjeti i u predstavi »Velika, velika zemlja Oz« Dječjeg kazališta Branka Mihaljevića u kojoj se pojavljuje u ulozi Slamnatog. »Uloga Slamnatog je

zahtjevana zbog mnoštva spoticanja i padanja u maniri slapstick komedije. Budući da Slamnati živi u zagorskim poljima, on govori na kajkavskom narječju, što je za mene bio dodatni izazov«, objašnjava Konkoj napominjući, kako mu je igranje u ovoj predstavi omogućilo da nastupi na ovogodišnjem Festivalu djeteta u Šibeniku. No, to nije sve. Posebno je, kaže, ponosan da je drugu godinu za redom bio članom ansambla Osječkog ljeta kulture, koji je za ovogodišnje izdanje te manifestacije priredio »Grižulu«, scenski spektakl po pastoralu *Marina Držića*.

platnima, koje na momente izvodimo i na pet metara od zemlje. Pomoć smo imali od instruktora iz Njemačke i Italije. Kao vile, u predstavi imamo i pjevačke dijelove, dok se u replikama koristimo arhaičnim dubrovačkim govorom. U tome su nam pomagali gostujući dubrovački glumci. Inače, s 'Grižulom' ćemo u rujnu gostovati u Dubrovniku«, najavljuje Petar.

Vremena za odmor, kako kaže, praktički nema, budući da, pokraj navedenih angažmana i studija, svoje lutkarsko znanje koristi snimajući političko-satirički serijal »VIP« za potrebe emisije crnogorske televizije »Vijesti«. A od jeseni

Akrobacije na svilenim platnima: iz predstave »Grižula«

»Pojavljujem se u ulozi jedne od vila. Vile predstavljaju imaginarni svijet u priči, a u predstavi su od nas zahtijevane i posebne vještine u akrobatskoj tehnici na svilenim

ga očekuje završna godina akademije, kao i rad na pripremanju diplomskih predstava iz lutkarstva i glume.

D. B. P.

Završen Festival igranog filma u Puli

Trijumf drame »Ničiji sin«

Film »Ničiji sin« redatelja *Arsena Antona Ostojića* dobio je Veliku zlatnu arenu za najbolji film na ovogodišnjem 55. festivalu igranog filma u Puli, a po glasovima publike (ocjena 4,66) nagradu »Zlatna vrata Pule« osvojio je film »Nije kraj« redatelja *Vinka Brešana*, piše Hina.

»Ničiji sin« najuspješniji je film ovogodišnjega Festivala. Osim Velike zlatne arene osvojio je još pet zlatnih arena. Arsen A. Ostojić osvojio je Zlatnu arenu za režiju, *Alen Liverić* za najbolju glavnu mušku ulogu, a sudionicima na

izradi filma pripale su nagrade i za specijalne efekte, ton te glazbu. Taj je film dobio i nagradu »Oktavijan«, koju dodjeljuje Hrvatsko društvo filmskih kritičara.

Četiri zlatne arene osvojio je film »Nije kraj« redatelja *Vinka Brešana* – za najbolju sporednu mušku ulogu *Leon Lučev*, za kostimografiju *Željka Franulović*, za scenografiju *Marijo Ivezić* i za montažu *Sandra Botica-Brešan*.

Zlatna arena za najbolju glavnu žensku ulogu pripala je *Jadranki Đokić* za ulogu u filmu

»Iza stakla«. Za najbolju sporednu žensku ulogu Zlatnu arenu dobila je *Nada Gačević-Livaković* za ulogu u filmu »Kino Lika« redatelja *Dalibora Matanića*.

Zlatna arena za scenarij pripala je *Goranu Rušinoviću* i *Miljenku Jergoviću* za film »Buick Riviera« redatelja *Gorana Rušinovića*, a za kameru *Davorinu Geclu* za film »Iza stakla«.

Vjesnikova nagrada »Breza« za najboljeg debitanta dodijeljena je *Areti Ćurković* za glavnu ulogu u filmu »Kino Lika«.

Ocjenjivački sud činili su: glumica *Jagoda Kaloper*, književnik *Nedjeljko Fabrio*, filmolog *Nikica Gilić*, glumac *Nikša Kušelj* te montažer *Martin Tomić*.

D. B. P.

»Dužijanca malenih« u Subotici

Danas (petak, 1. kolovoza) u Subotici počinje »Dužijanca malenih«, čiji će program trajati tri dana. Prvog dana u terminu od 13 do 17 sati na Trgu slobode nastupit će gostujuće folklorne skupine, dok je za 20 sati zakazan Gala koncert svih folklornih skupina.

Središnji program »Dužijance malenih« bit će održan sutra (subota, 2. kolovoza). U 10 sati je svečano euharistijsko slavlje u katedrali-bazilici sv. Terezije Avilske, a navečer u 20 sati publika će na Trgu slobode moći vidjeti svečani program u okviru kojeg će sudionicima biti podijeljene diplome.

U nedjelju 3. kolovoza, mladi će biti gosti na Dužijanci u Đurđinu. Oni će sudjelovati na svečanoj misi u 10 sati, a u 17 sati nastupiti ispred crkve sv. Josipa Radnika.

»Dužijanca malenih« smatra se najvećom novinom ovogodišnje »Dužijance«. Prema riječima predsjednika Organizacijskog odbora »Dužijance« *Davora Dulića*, očekuje se sudjelovanje 15 kulturno-umjetničkih društava iz Hrvatske, Bugarske, Makedonije, Mađarske, Slovačke i Češke.

Dužijanca u Đurđinu

U nedjelju 3. kolovoza, u Đurđinu će biti održana žetvena svečanost Dužijanca. Svečana sveta misa zahvalnica bit će služena u 10 sati u crkvi sv. Josipa Radnika. U 17 sati bit će održan nastup folklornih skupina koje sudjeluju na »Dužijanci malenih«, a u 18 sati tradicionalno »Bandašicino kolo«.

Dužijanca u Ljutovu

U nedjelju 3. kolovoza, u Ljutovu će biti održana žetvena svečanost Dužijanca. Svečana sveta misa zahvalnica bit će služena u 18 sati, a nakon toga će uslijediti kulturno-umjetnički program.

Subotičani na likovnoj koloniji u Usori

Ivan Šarčević i *Josipa Križanović*, članovi Likovnog odjela HKC »Bunjevačko kolo« iz Subotice, sudjelovali su na likovnoj koloniji »Usora 2008«, održanoj u mjestu Usora (BiH) u organizaciji HKD »Napredak«. Na koloniji je sudjelovalo 15-ak slikara iz BiH, Hrvatske i Srbije.

Kolonija je održana u okviru XVIII. po redu »Dana hrvatske kulture«.

»Slovačke narodne svečanosti« u Bačkom Petrovcu

Manifestacija »Slovačke narodne svečanosti 2008.«, održat će se od 3. do 10. kolovoza u Bačkom Petrovcu, a na njoj će sudjelovati i gosti iz Slovačke.

Manifestacija će početi u nedjelju svečanom misom u rimokatoličkoj crkvi, a zatim će biti otvorena izložba »Berba hmelja« u organizaciji Udruženja petrovačkih žena.

Tijekom sedam dana, među ostalim, bit će priređeno više izložbi (fotografija, skulptura, filatelistička izložba), bogat kulturno-umjetnički program (gala koncert slovačkih folklornih skupina), vaša umjetnosti »Bogatstvo naših sela-žetva«, ali i sportske aktivnosti (natjecanja sportskih ribiča, stolnotenisača, lovaca, turnir u šahu i nogometu).

Manifestacija se završava gala koncertom KUD-a »Petrovska družina« i kazališnom predstavom »I sjekira će zatrebati« u izvođenju KUD »Zvolen« iz Kulpina.

IN MEMORIAM

Ivan Rukavina (1948.-2008.)

Poštovani predsjedniče! Iznenadio si nas svojim naglim odlaskom! Nisi se oprostio s nama.

Po povratku iz inozemstva, kada si riješio ostatak svoga života provesti u svom rodnom Slankamenu, prihvatio si na sebe veliku obvezu i odgovornost. Izabran si za predsjednika naše udruge 2002. godine i ostao si to dok te tragična smrt nije odvojila od nas. Bile su to godine pune toplog prijateljstva.

Ništa Ti nije bilo teško uraditi. Kada je trebalo odvesti djecu u Suboticu, Sombor, Đakovo, Vinkovce ili na more, kada je trebalo popraviti nešto u našem Domu ili biti s djecom na probi, uvijek si pokraj mnogobrojnih obveza našao vremena za Hrvatsko kulturno-prosvjetno društvo »Stjepan Radić«, jer je za tebe ono bilo uvijek na prvom mjestu.

Na kraju želim posebno istaknuti kako si Ti bio i više od majstora i predsjednika i da si u svom životu, Slankamenu, svome mjestu, malom, seljačkom, srijemskom, voljenom i prelijepom, ali na trenutke u svom postojanju i nesretnom, svojim životom i radom udario pečat koji te je odveo u neizbrisivu povijest. U ime svih članova Tvog i našeg Društva i mnogobrojnih poznavatelja i prijatelja, neka Ti je vječna slava i hvala!

Ivan Rukavina je rođen u Novom Slankamenu 1948. godine. Poslije završenog limarskog zanata, odlazi u Austriju na privremeni rad gdje ostaje do 1994. Po povratku u rodni mu Slankamen uključuje se u rad HKPD »Stjepan Radić«, a od 2002. godine izabran je za predsjednika udruge i ostaje na njenom čelu sve do tragične smrti 26. srpnja 2008. godine.

Ivan Gregurić

Dean Sinovčić, novinar tjednika »Nacional«

Europski film se još uvijek

S obzirom na brojne tendencije svih većih nacionalnih kinematografija da prave holivudske filmove u hrvatskoj kinematografiji primjetan je odmak od tema Domovinskih

Novinar hrvatskog tjednika Nacional Dean Sinovčić bio je član međunarodnog žirija kritike na ovogodišnjem Festivalu europskog filma »Palić«, gdje smo s njime i razgovorali.

Novinarsku karijeru, Sinovčić je započeo 1992. pišući političke tekstove u dnevnom listu »Vjesnik«. Ubrzo počinje suradnju s nizom tjednih i mjesečnih izdanja kao što su Panorama, OK magazin, MR magazin... Od 1998. godine počinje surađivati s tjednikom »Nacional«, a od 2000. godine u potpunosti prelazi u ovaj list i postaje stalni Nacionalov novinar koji piše o filmu. Filmske festivale je počeo posjećivati 1995. godine kada je bio na festivalu u Cannesu, a nakon toga postao je redoviti izvjestitelj s festivala u Berlinu, Veneziji, te nekoliko godina i festivala u francuskom Deauvilleu. U proteklih osam godina objavio je stotinjak intervjua s najvećim redateljskim i glumačkim zvijezdama.

Budući da posjećujete mnoge festivale, kakvi su dojmovi s Festivala europskog filma na Paliću?

Opći dojam je odličan. Postoje ipak manji i veći festivali, u smislu lokacije, broja filmova i gostiju. Na velikim festivalima imate tisuću akreditiranih novinara ili čak više, poput Cannesa gdje ih je četiri tisuće. Međutim, na većim festivalima nema ležernosti, te je za autore, što su mi neki i sami priznali, festival poput ovog paličkog bolja prilika razgovarati s potencijalnim producentima ili s kolegama. To je draž Palića, to je draž malih festivala, to je nešto što ne treba izgubiti.

Kako Vam se činila selekcija »Paralele i sudari«, u kojoj ste kao član žirija ocjenjivali filmove?

Među deset filmova u ovoj selekciji doista nisam našao niti jedan loš film, a i moje kolege iz žirija istog su mišljenja. To može izgledati kao nešto normalno, ali baš i nije, budući da dosta filmova i na velikim festivalima, pa i u glavnim programima, mogu izgledati tako da se zapitaš – tko je ovo izabrao, što taj film tu radi?

Kako ocjenjujete situaciju u europskoj kinematografiji?

Ne može se ništa gledati crno-bijelo. Europski film se još dosta dobro drži, s obzirom na brojne tendencije europskih nacionalnih kinematografija da prave holivudske filmove. Najbolji primjer toga je Lucc Besson i njegova kompanija »Europa-corp« koja radi naivne akcijske

filmove s puno efekata koji na box-officeu onda uzmu velik novac. I onda Lucc Besson kaže: Pa što, ja sam to i napravio zbog novca... Čak i u Hrvatskoj postoje takvi, rekao bih, namjenski filmovi, koji služe da zabave publiku.

Ipak, još uvijek je lako naći mnogo dobrih filmova, što je i ovaj festival pokazao.

Ovih je dana završen i Festival igranog filma u Puli, koji je predstavio sedam novih

hrvatskih filmova. Jeste li gledali neke od njih? Kako generalno ocjenjujete stanje u hrvatskoj kinematografiji?

Vidio sam nekoliko filmova s ovogodišnjeg pulskog festivala. Ono što je po mom mišljenju bitno jest da je Ministarstvo kulture RH prije dvije godine odlučilo cjelokupan iznos natječaja podijeliti na deset filmova. Dotad je princip bio godišnje velikim iznosima finan-

< dobro drži

e, europski film se još dosta dobro drži*
kog rata

cirati pet ili šest filmova. Znači, redatelji sada imaju manje novca, ali ih to tjera da budu pažljiviji i pri načinu izrade filma i oko samog marketinga. U skladu s tim, ide se na odmak od tema Domovinskog rata, što je prije deset godina bio princip, jer su takvi filmovi dobivali novac. Tako se i autori koji su prije deset godina koristili blagodati Ministarstva kulture mijenjaju, bave se modernim temama. *Zrinko Ogresta* je snimio »Iza stakla« što je njegov prvi film u kojem nemate ni tračka Domovinskog rata. *Radić* se još prije promijenio, iako nisam gledao njegov najnoviji film, ali čitam u novinama kako ga prilično hvale.

Drugi dio priče je kako s filmom izaći na tržište izvan Hrvatske. Naime, čini se kako su hrvatski redatelji, pa i producenti pomalo lijeni, što su mi potvrdili i neki ljudi u inozemstvu. Film nije dovoljno samo snimiti, film treba gurati, razgovarati sa stranim producentima. Stoga, nije ni čudo što

je *George Clooney*. On točno zna što vam treba reći, koliko vam treba reći, te na kraju budete toliko zadovoljni sadržajem, da ga ne pitate ona banalna pitanja tipa: kad se vi mislite ženiti? On je idealan primjer.

S druge strane, postoje glumci koji su prvenstveno u strahu kako će to poslije biti objavljeno. Takav je primjerice *Adrien Brody*, koji vas, kada mu postavite pitanje, prvo minutu gleda, a vrijeme je 20-25 minuta i brzo istječe. Naravno, najugodnije je razgovarati s redateljima. Oni su pametniji od glumaca, ali nisu toliko atraktivni. I onda se ponekad pitate – što mi vrijedi što čovjek priča briljantno, kad mi tekst možda neće ni objaviti.

Pišete i o temama s područja sporta...

Što se tiče hrvatskih sportaša, oni su vrlo sretni što će biti u novinama. Nekima je čak nevjerojatno da Nacional intervju s njima objavi na četiri stranice. Međutim, kao i kod glumaca, postoji strah kako će to

Koji Vam je filmski festival najdraži?

Svaki festival ima svoju draž. U Cannesu je totalni kaos, na njemu je najdinamičnije ali i najstresnije raditi. Berlinale posljednjih godina postaje slabiji festival jer se u vrijeme njegova održavanja, budući da je pomjeren za mjesec dana, već znaju nominacije za Oscara. Već nekoliko godina unatrag idem na festival Deauville, prekrasno mjesto u Normandiji To je već druga priča, mnogo opuštenija za rad i intervju.

Hrvatska nema filmove recimo u Cannesu ili Veneziji...

Radeći za Nacional, objavili ste stotinjak intervjua sa svjetskim redateljskim i glumačkim zvijezdama. Kako biste ukratko opisali ta iskustva?

Ljudi misle – što je glumac veći, onda je i inteligentniji te je s njime lakše i ugodnije razgovarati. To uopće nije pravilo. Najbolji primjer optimalnog odnosa »pametnog« pričanja i zvjezdanog statusa

biti prezentirano. No, naši su intervjui nešto drugo od onih u sportskim listovima. Nas zanima nešto iza i često i samim sportašima to poslije bude mnogo interesantnije. A sugovornika iz redova sportaša bilo je raznih. Tako sam primjerice u Cannesu radio intervju s boksačem *Mikeom Tysonom*. Onda sam shvatio da su hrvatski sportaši vrlo pametni, jer Tyson teško govori bilo što.

D. B. P.

Završen 15. Festival europskog filma »Palić«

»Valcer s Bashirom« dobio Zlatni toranj

Međunarodni žiri 15. Festivala europskog filma »Palić«, nakon gledanja 11 filmova u službenoj natjecateljskoj selekciji, odlučio je da nagradu Zlatni toranj za najbolji film dodijeli filmu »Valcer s Bashirom« *Arija Folmana*.

Prema odluci žirija, Palički toranj za najbolju režiju je ove godine pripao »Sedmom nebu« *Andreasa Dresena*.

Žiri je radio u sastavu: *Dror Shaul*, redatelj iz Izraela (predsjednik), *Martina Bleis*, predstavica Sajma produkcije Berlinalea u Njemačkoj, *Srdan Vuletić*, redatelj iz Bosne i Hercegovine, *Lena Bogdanović*, glumica iz Srbije i *Maria Popistasu*, glumica iz Rumunjske.

»Andreas Dresen prikazuje starije ljude sa puno nježnosti, na jednako otvoren način pokazujući i svijetlu i tamnu stranu njihovih života«, navodi se u obrazloženju.

Specijalno priznanje dodijeljeno je rumunjskom filmu »Boogie« *Radua Munteana*, »za dobro vođene dijaloge, glumu i fotografiju koji grade jedno životno filmsko iskustvo, prikazujući prekretnicu u osobnoj evoluciji jednog čovjeka.«

Nagrada za toleranciju »Gorki List« dodijeljena je estonskom filmu »Manus« debitantkinje *Kadri Kusar*, za »hrabar pristup u istinitoj priči koja se protivi konvencijama tipične drame o odrastanju, kao i za vizualni koncept i

»Valcer s Bashirom«

Budućnost festivala

Prema riječima direktora Otvorenog sveučilišta Blaže Perovića, Festival ima prostora za svoj razvitak u budućnosti. »Ove je godine festival ušao u novu fazu razvitka. Ona podrazumijeva ne samo pokretanje novih filmskih programa ili selekcija, nego i jednog potpuno novog spektra programa koji su dijaloške forme i koji festivalu daju novu dimenziju.«

Oni su u obrazloženju odluke o nagradi za najbolji film istaknuli »originalan, hrabar i, iznad svega, iskren pristup složenim temama« dodajući kako je ovo »autorski film u svom najboljem obliku.«

»Sedmo nebo«, po mišljenju žirija, nudi »hrabri i beskompromisni prikaz ljubavi i životnih odluka koje se mogu donijeti u bilo kojem starosnom dobu«.

smjelu glumu *Mart Laiska*, koji je filmu dao izrazit osobni pečat«.

Specijalna nagrada dodijeljena je filmu »Knjiga za ljeto« *Seifija Teomana*, za »nježan i intiman prikaz sukoba tradicionalnog i modernog načina života u ruralnoj Turskoj«.

D. B. P.

Drago Glamuzina, »Tri«, Profil, Zagreb, 2008.

Daleko od romantičnog viđenja ljubavi

Priča je to o ljubavnom trokutu što ga pisac ocrtava pod svjetlom bolesne ljubomore, opsesivnosti i patologije, koje se teško mogu povezati, a još manje opravdati ljubavlju

Piše: Đurđica Stuhlreiter

Drago Glamuzina, pisac koji je nedavno objavio svoj prvi roman, čitatelj-skoj je publici već poznat po pjesničkim zbirkama. Riječ je autoru rođenom u Vrgorcu 1967. godine. Diplomirao je komparativnu književnost i filozofiju na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Radio je kao novinar u »Vjesniku« i urednik u »Nacionalu«, a sada je glavni urednik u izdavačkoj kući »Profil«.

Objavio je knjigu pjesama »Mesari« (2001.) za koju je dobio nagradu »Vladimir Nazor« za knjigu godine, te Kvirinovu nagradu za najbolju knjigu pjesama autora do 35 godina. Zbirka je prevedena na slovenski, makedonski i njemački jezik.

Zajedno s *Romanom Simićem* objavio je panoramu hrvatske erotske priče »Libido.hr«. Uvršten je u desetak antologija suvremenog hrvatskog pjesništva u zemlji i inozemstvu.

STVARNOSNI ROMAN: Nakon izlaska romana dobri poznavatelji prilika u hrvatskoj književnosti primijetili su kako se on uklapa u aktualna nastojanja pjesnika da se iskažu i kao prozni autori. Tako je i »stvarnosna poezija«, kakvu je pisao Drago Glamuzina, prerasla u »stvarnosni roman«. U njemu je odlučio progovoriti o ljubavi našoj svagdašnjoj, propitujući je sa stajališta koje je daleko od romantičnog viđenja posljedica djelovanja Amorove strelice. Priča je to o ljubavnom trokutu što ga pisac ocrtava pod svjetlom bolesne ljubomore, opsesivnosti i patologije, koje se teško mogu povezati, a još manje opravdati ljubavlju.

U središtu je piščeva interesa složeni ljubavnički odnos Gorana i Hane, određen ljubomorom kao najbitnijim elementom – njenom na sve žene koje pogleda njen izabranik i njegovom na sve bivše veze svoje drage. Ni prošlost ni

Drago Glamuzina

sadašnjost ne idu, dakle, na ruku ovom (ne)običnom ljubavnom paru što u međusobnom predbacivanju i mučenju gotovo nalazi razloge svoje biti. Svakodnevne optužbe i ljubomorna iscrpljivanja truju bilo kakvu pomisao o normalnoj vezi, a kategorije vremenskog i prostornog određenja postaju sasvim nebitne.

Ova neobična ljubav, koja bi lako mogla ponijeti i atribut patološke, baca u drugi plan sve ostalo, pa i treću stranicu ljubavnog trokuta – ženu koja ostaje u sjeni muzeve ljubavnice. Idealna supruga koja o svemu zna, a štiti i stoički podnosi nevjeru, lik je koji djeluje plošno i neuvjerljivo. Pisac kao da nije imao snage ili volje pozabaviti se i njezinim viđenjem ljubavi i vizijom odnosa kojih je i sama dio. Sandra iz njegove priče javlja se samo onda kada je nužno, tiho pogledajući prema razbuktaloj strasti i još brže se vraćajući u samozatajnost i anonimnost u koje ju je pisac smjestio. O djeci se govori još i manje, oni su zaslužili tek nekoliko rečenica, kao da im nema mjesta u svijetu odraslih i njihovih bolesnih strasti.

UBOJITI KADROVI: Intrigantna tema privući će pozornost čitatelja. Popratne riječi uz ovaj roman kažu da su piščevi »prizori iz (izvan)bračnog života, krupni i ubojiti kadrovi«, te da »pokazuju da su pakao, čistilište i raj ovdje na Zemlji, pokraj nas, ili još točnije: u nama. A čitatelju obećavaju sve osim spokoja... i ljubav koja prosijava iz tame između sličica, nadajući se da ćemo, čitajući, pobijediti tromost oka i srca«.

Ipak, početni interes za knjigu polako će opadati, jer se ona pretvara u opća mjesta koja pisac nudi u manje ili više uspješnim inačicama. Beskrajni ljubomorni ispadi, svađe i optuživanja ponavljaju se i tvore začarani krug iz kojeg će mnogi čitatelj poželjeti što prije izaći. Iako je riječ o čitljivom štivu, na mnogim mjestima ono je prožeto dosadnim i neuvjerljivim fragmentima, koji umanjuju njegov čar.

Roman završava onim u čiju smo se snagu već uvjerali – poezijom. Glamuzina prepušta Sandrinim i Haninim pjesmama da završe ovu priču. Kao da nam je, podsjećajući na ono što najbolje zna, želio poručiti kako je i sam svjestan manjkavosti ovog proznog rukopisa te ga na ovaj način želi »pojačati«.

Književni kritičar *Božidar Alajbegović* sažeo je prikaz romana u sljedeće riječi:

»Nažalost, roman 'Tri' ispostavlja se još jednim u nizu nepotrebnih romana – kakvi su primjerice bili *Pintarićev* roman 'U tvom zagrljaju zaboravljam svako pretrpljeno zlo' ili 'Šibajući mrtvoga konja' *Milana Fošnera* – u kojima autori ne dosežu kakvosnu razinu svojih prethodnih poetskih ostvarenja; roman 'Tri', naime, nema snagu Glamuzinove poezije, a situacije i prizori koji su pri posredovanju u poetskom slogu osvajali izrazitom dojmljivošću, u proznome se obliku čine banalnim i već viđenim derivacijama, s ponavljanjem istih ili sličnih fabularnih situacija kao izrazitim balastom«.

Jezični savjetnik

Brojevi

Piše: Miranda Glavaš-Kul

Brojevi su dijelom promjenjiva vrsta riječi kojom se izriče koliko čega ima i koje je što po redu. Razlikujemo *glavne* i *redne* brojeve.

Glavni nam brojevi kazuju koliko čega ima jedan (1), sto(100), šeststo(600), milijun (1 000 000).

Redni brojevi izriču koje je što po redu prvi (1. ili I.), dvanaesti (12. ili XII.)

Pri pisanju brojeva potrebno je znati da:

- ukoliko brojeve pišemo brojkama, iza rednih brojeva uvijek trebamo stavljati točku, neovisno o tome pišemo li rimskim ili arapskim brojkama (U Subotici 5.V.1999.)

- sastavljeno pišemo brojeve od jedanaest do devetnaest i sve desetice (trinaest, sedamnaest, sedamnaesti, četrdeset, četrdeseti)

- stotice možemo pisat sastavljeno i rastavljeno (pet stotina ili petsto)

- broj 100 možemo napisati dvojako : - sto (jer se u hrvatskom jeziku razlikuje od imenice stol)

- stotina

- tisuća, milijun i milijarda pišu se odvojeno (tri tisuće, dva milijuna, jedna milijarda)

- kao polusloženice pišu se brojevi kada znače neodređenu vrijednost

dva-tri ili kada se prvi dio riječi piše brojkom 50-godišnjica, 70-ih godina ili 20-godišnjak

- brojevi složeni s riječju put ili puta mogu se pisati dvojako;

- a) rastavljeno kad svaka čuva svoj naglasak. Jedan put, dva puta

- b) sastavljeno – kao složenica: jedanput, desetput...

- sastavljeno pišemo brojeve imenice kojima imenujemo razlomke: 1/45 – jedna

- četrdesetpetina (ali 40/5 četrdeset petina)

Kako pisati broj 600?

Nekada se pisalo šeststo, a danas nam norma sugerira oblik šeststo (iako dopušta i šeststo). Zašto? Pretpostavljamo prvo izdanje Hrvatskoga pravopisa, Babić, Finka, Moguš, imalo je samo oblik šeststo. Sva sljedeća izdanja nude oba oblika. U Gramatici hrvatskoga jezika iz 1994., čiji su autori dr. Stjepko Težak i dr. Stjepan Babić, možemo vidjeti samo oblik šeststo (ili šest stotina), a u Hrvatskom školskom pravopisu Babić-Ham-Moguš također možemo pronaći samo oblik šeststo.

U ovome je primjeru riječ o načelu jezične ekonomičnosti prema kojemu se kod suprotstavljanja dvaju istovjetnih ili sličnih glasovnih skupova jedan od njih u govoru i pismu ispušta ukoliko ne smanju-

pravopisnu tradiciju, vidjet ćemo da *Julije Benešić* u svome »Hrvatsko-poljskome rječniku« iz 1949. ima samo oblik šeststo navodeći kako oblik šeststo znači nešto drugo – to je srednji rod rednoga broja šesti.

Npr. *Bio je šesto dijete u obitelji*. Pridjev šestogodišnji suprotstavlja šestogodišnjem. Šestogodišnje je staro šest, a šestogodišnje šeststo godina. Provođenjem jezične ekonomičnosti mogli bismo krivo razumjeti informaciju. Kako se ne radi o prevelikoj uštedi, autori

je značenjsku cjelovitost tvorenice. To načelo regulira tvorbu šest + sto koju realiziramo u govoru, a donekad smo ju provodili i u pismu. Pogledamo li hrvatsku tvorbenu i

Hrvatskoga (školskoga) pravopisa dali su prednost obavijesnim razlozima i jednoznačnosti. U skladu s preporukom valja nam broj 600 pisati šeststo.

Likovna kolonija u Somboru

U srijedu 23. srpnja, u prostorijama župe presvetog Trojstva u Somboru održana je likovna kolonija. U radu ove jednodnevne kolonije sudjelovalo je 13 slikara iz Sombora i Subotice: Sava Stojkov, Marija Kemer, Đorđe Kumerkramer, Jene Višinka, Šima Kalmar, Zdenka Bogišić, Rudolf Cirkli, Cecilija Miler, Karolj Terteli, Ivan Šarčević, Rudolf Sedlar, Marija Vojnić i Josipa Križanović.

Cilj kolonije, po riječima organizatorice Cecilije Miler, jest obogaćivanje likovnog fonda župe. »Treću godinu za redom organiziramo ovu koloniju, a nastala djela slikari poklanjaju župi. Naime, u župi postoji jedan adaptirani izložbeni dio u kojem se te slike poslije mogu vidjeti, a izložbena se postavka povremeno mijenja«, kaže Cecilija Miler, dodajući da ovu jednodnevnu koloniju planiraju održati i iduće godine.

Domaćin likovne kolonije je vlč. Josip Pekanović, župnik župe presvetog Trojstva.

D. B. P.

Završni susret Škole animatora u Sonti

Isus – razonoda ili život

Šesta generacija animatora subotičke biskupije, skupa s gostima iz Zagreba, zao kružila je ciklus 2007/8. godine susretom u Sonti i Doroslovu. Na završnom susretu sudjelovalo je pedesetak animatora iz Vojvodine. Prvog dana susreta predavanje na temu »Isus Krist – život ili razonoda« održala je hagioasistentica zagrebačkog Centra za duhovnu pomoć *Katarina Ralbovski*, uz asistenciju sestre, katehistice *Kristine*. Na popularan, svim generacijama sudionika prihvatljiv način, tema je obrađena kroz pitanja: što je život, tko sam ja, kako dalje i što ja to trebam. Tijekom poslijepodnevni aktivnosti sudionici su imali priliku vidjeti projekciju materijala snimljenih tijekom nedavnoga hodočašća Muran – Levoča, uz komentare vlč. *Dominika Ralbovskog* i objašnjenje značaja istog. U kasnim poslijepodnevnim satima pošlo se na hodočašće u svetište Doroslovo, udaljeno desetak kilometara od Sonte. Svetište

sa čudotvornim izvorom Bajkut, sada zvano Sentkut, poznato je još od srednjeg vijeka, kad je pripadalo Mađarskoj. U subotu, drugoga

odreda osjećamo kako kršćanstvo podiže dušu svakoga pojedinca. Biti dobar kršćanin i sretan čovjek znači biti uvijek povezan s

dana Susreta, sv. Misu zahvalnicu predvodio je subotički biskup msgr. dr. *Ivan Penzeš*. Uz molitvu i pjesmu biskup je toplo pozdravio animatore. »Dragi mladi, svi

Isusom... Ovo što Dominik i Kristina rade biskup ne može narediti, ali je jako poželjno. Dobro znamo čemu je prepuštena naša omladina, a ovo što sada vi radite i za što se

spremate, jako je važna zadaća u procesu edukacije pripadnika vaših generacija. Nadam se da ćete vi kao animatori, ono što radite, raditi puna srca i uvjereni da činite ono što je pred Bogom dobro«, rekao je, između ostaloga, biskup u obraćanju animatorima. Tijekom mise animatori su izveli kratak igrokaz Skriveno blago, a potom im je biskup podijelio zahvale. »Animatori, koji su danas ovdje s nama i s Bogom, nova su duhovna snaga u župama naše biskupije, oni su ti koji će dizati duhovnost mladih, a to je, zapravo i budućnost naše crkve«, kazao je za Hrvatsku riječ biskup dr. *Ivan Penzeš*. U nedjelju je svetu misu u Sonti služio vlč. *Dominik Ralbovski*, a na veliko zadovoljstvo vjernika, pokraj pjesme i glazbene pratnje mladih animatora, opet su se oglasile velike orgulje, koje je svirao *Siniša Poturica*. Poslije Mise animatori su rezimirali cijeli ovaj ciklus i oprostili se uz pozdrav: vidimo se na jesen.

I. Andrašić

Proslava Svetog Jakova u župnoj crkvi

Proštenje u Plavni

Poslije još jedne uspjele manifestacije podunavskih Hrvata održane u Plavni u okviru projekta obilježavanja 320. obljetnice doseljenja Šokaca iz Soli (Tuzla) u ove krajeve, proslavljen je u petak 25. srpnja, u župnoj crkvi, i blagdan Svetog Jakova, zaštitnika ovoga mjesta. Svečanu svetu misu predslavio je preč. *Miklos Szauer*, župnik iz Ade, u zajedništvu s vlč. *Marijanom Vukovim*, te bačkim dekanom vlč. *Marijanom Dejom* iz Selenče, mr. *Františekom Gašparovskim*, župnikom iz Bačke Palanke, vlč. *Josipom Kujundžićem*, župnikom iz Vajske, domaćim župnikom vlč. *Josipom Štefkovićem*, uz pomoć bogoslova *Dragana Muharema*.

U propovijedi preč. Szauer je govorio o liku i ponašanju apostola Jakova s naglaskom na značenju služenja: naš život je služba, moramo služiti jedni drugima. Sv. Jakov je bio apostol, a svi mi trebamo biti apostoli u svojoj sredini. Svatko od nas sposoban je činiti velika djela, koliko nam je to Bog odredio, a svi smo pozvani na put svetosti, razvijanja i sazrijevanja. Baš kao što je to proživio i sv. Jakov. Nije grijeh što su Jakov i njegov brat Ivan htjeli biti na »boljem mjestu« – i mi trebamo težiti k tom da bismo svakim danom postajali sve bolji. Bez križa nema kršćanstva i nema spasenja. Preč. Szauer naglasio je jednu od tri Jakovljeve rečenice: »Ako tko u govoru ne griješi, savršen je čovjek«. Ali, razmislimo koliko li uvreda činimo svojim bližnjima? Koliko grijehova činimo mišlju, riječju i propustom? Primjer sv.

Jakova, koji je »kontrolirao svoj jezik«, mogao bi nam poslužiti kako treba slijediti Isusov put i postajati sve bolji!

U crkvi sv. Jakova interijer je potpuno obnovljen – oličen i oslikan. Ali nije još sve gotovo... Za pet godina, kada će crkva slaviti dvjestotu obljetnicu, tako će izgledati i eksterijer crkve! Želja je svih vjernika da crkva bude punija i pjesmom glasnija. Zapaženo je kako je ženski župni zbor povećan, obogaćen zvukom orguljica i tamburice. Okosnicu zbora čine članovi HKUPD »Matoš«.

Često sam razmišljao zašto je zaštitnik naše Plavne sv. Jakov, čije ime znači »božanstvo zaštićuje«. Čini se, počinjem shvaćati: Duh Sveti nas ne ostavlja same. To svjedoče i sedam svećenika i časne sestre koji su danas bili s nama, i dali nam nadu za budućnost, a onima koji danas nisu bili na sv. misi preporučujem da to učine u nedjelju, jer smo i mi nekad prije slavili »kirbaj« prvu nedjelju nakon svetog Jakova, ali to će biti ovog puta više svjetovnog i zemaljskog karaktera. No i to će im se oprostiti, jer tradiciju je uvijek teško napustiti.

Z. Pelajić

Hodočašće u Tekijama

Katolički će vjernici 4. i 5. kolovoza u Srijemskoj biskupiji tradicionalno hodočastiti u svetište Gospe Snježne na Tekijama u Petrovaradinu. Mise će biti služene na njemačkom, mađarskom, staroslavenskom i hrvatskom jeziku. Centralna liturgija je u 11 sati na hrvatskom jeziku.

I. Kušeta

Piše:

mons. dr. Andrija Kopilović

Uoči završnice žetvenih svečanosti

Najveće blago Dužijance je čovjek

Kada je Isus želio približiti nauku o svome kraljevstvu na zemlji, služio se prisposodobama i slikama. Tako je na primjer usporedio svoje Kraljevstvo kao dragocjenost koja se nalazi pohranjena u jednoj njivi. Kada čovjek sazna za »skriveno blago« u toj njivi, ode, proda sve što ima i kupi tu njivu i tako stekne blago. Ili u drugoj prisposodbi govori o dragocjenom biseru koji kada nađe također prodaje sve što ima i kupi taj biser.

Često se pitamo što je trajno i vrijedno kao pravo bogatstvo ili skupocjeni biser. U času kada postavimo to pitanje, nameće se nerješivo pitanje općenito o tome što je pravo blaženstvo i što je prava sreća. Kada čovjeka boli zub, onda mu je »najveća sreća« u želji da ga prestane boljeti zub. Kada nema u novčaniku baš ni jedan dinar, onda sanja o novcu kao vrednoti koja bi ga »sigurno usrećila«. Međutim, kad zbrojimo sve te naše konkretne ciljeve i konkretne sreće, još uvijek ostaje činjenica: čovjek je nezasićen i ne može biti do kraja sretan.

TROJSTVO U JEDINSTVU: Ovih dana je Katolička crkva slavila blagdan Svete Ane. Još i nama svećenicima, a pogotovo narodu Božjem, izmiče iz vida da je Drugi vatikanski sabor taj blagdan reformirao u blagdan Svetoga Joakima i Ane. Joakim nam je do sada uvijek »ostajao po strani«. Ako je Ana majka Blažene Djevice Marije, onda ta Marija ima i oca, a to je sveti Joakim. Crkva želi, dakle, slaviti ne samo majčinstvo ili očinstvo, nego u središte postavlja obitelj. Zašto? Ponajprije je činjenica da obitelj nije ljudska tvorevina niti samo ljudska institucija. Obitelj je djelo Boga Stvoritelja. Ona je začeta i rođena u očinskom Božjem srcu. Ako hoćemo do kraja biti dosljedni, onda naša sličnost s Bogom upravo je u činjenici da je naš Bog trojstven. Vjerujemo, naime, u jednoga Boga koji je u trima osobama: Otac, Sin, Duh Sveti. Obitelj je »preslika« Boga u stvoreni svijet. Savršenstvo i blaženstvo Božje koje je neizmjerljivo i neshvatljivo je u uzajamnom darivanju triju Božanskih osoba: Trojstvo u jedinstvu! Čovjek je biće obitelji, jednako tako mnoštvo u jedinstvu: otac, majka, djeca. Obiteljska sreća je upravo u uzajamnom darivanju trojstva u jedinstvu. Sreća je dakle u odnosu osoba. Osobe koje su jedna na drugu upućene da bi se usrećivale i tako postale jedno. Obitelj ne »funkcionira« kao zbroj osoba, nego kao jedinstvo osoba.

Priznat ćete, to jedinstvo nije moguće bez odricanja i trajnoga stavljanja u prvi plan onoga »drugoga«. Tko god u obitelji »zadržava svoja prava«, već je načeo smisao obiteljskog zajedništva. Nema privatnih prava u obitelji. Čovjek doduše ostaje cjelovita osoba, a u funkciji je od-

Ako izgubimo u pro-

slavi Dužijance obi-

teljsku crtu slavlja,

činimo od Dužijance

manifestaciju koja

ne može imati dušu.

Duša Dužijance je

čovjek. U proslavi

se trebaju izgrađivati

međuljudski odnosi

kao u jednoj velikoj

obitelji.

nosa: majka, otac, djeca. Toj činjenici je podređena svaka komunikacija. Sav rad. Tek tada i tako se osjeća čovjek barem negdje kod kuće. Danas se opravdano postavlja pitanje je li je od nas itko više »kod kuće«? Imamo kuće, ali samo kao stanove. Imamo raskošne domove, kao palače za druge. Nemamo svoje ognjište, nemamo svoj dom i u njemu često nismo kod svoje kuće. Izgubili smo osobnost člana obitelji i tim samim smo postali beskućnici i prognanici.

Zbog toga se događa da u mnogim obiteljima »svatko bježi na svoju stranu«. Muž ima svoje društvo, žena svoje, a djeca već odavno idu svojim putem. U kasnijim godinama obitelj u širem smislu nalazi se samo na pogrebu, i to kratko, i u svadbi uz bučnu glazbu gdje se ni razgovarati ne može. Više nemamo roda i rodbinstva. Sve je počelo u onom času kada muž u svojoj kući više nije osjetio da je doslovno »kod kuće«, jer je prihvaćen i štovan kao otac. Jednako tako majka, kada je »goneći svoju karijeru« i čuvajući »ženska prava«, osjetila da joj izmiče majčinska briga i uloga supruge, postala beskućnicom, a djeca su u toj situaciji već davno siročad.

SREĆA JE POKRAJ NAS: Vratimo se na temeljno pitanje ovoga razmišljanja. Gdje je sreća? Gdje je blaženstvo na zemlji? Jedan jedini i pravi odgovor u obitelji – kod kuće. Tko je onda biser i tko je dragocjeno blago za koje se isplati prodati sve i kupiti njivu i pronaći biser? To je čovjek pokraj tebe. To je član tvoje obitelji. Lutamo kao muhe bez glave, leteći vremenom i prostorom, tražeći sreću, a ona je pokraj nas.

Ovih dana proslavljamo Dužijancu. Vraćamo se u onu obiteljsku Dužijancu. Zašto je ona bila tako snažan doživljaj u obitelji da je veliki vizionar mons. *Blaško Rajić* u njoj prepoznao dimenziju crkvenosti kao zajednice? Smijem tvrditi sa svom odgovornošću: zato što je obitelj bila obitelj. I Crkva je obitelj. Ako izgubimo u proslavi Dužijance obiteljsku crtu slavlja, činimo od Dužijance manifestaciju koja ne može imati dušu. Duša Dužijance je čovjek. U proslavi se trebaju izgrađivati međuljudski odnosi kao u jednoj velikoj obitelji. Tek tada ćemo osjetiti radost i tu radost neće trebati graditi na alkoholu ili zabavama. Iz dubine srca niknut će radost koja će onda podijeliti i slatko piće i radosnu zabavu s drugima jer će iz obilja srca progovoriti i gostoljubivost i zabavnost. Dužijanca ne može biti krov pod koji se skriva običaj, nego može biti događaj iz kojega raste stablo obiteljske dimenzije sloge, života za drugoga i otkrivanje najvećeg blaga: čovjeka pored tebe. ■

Baka Kata Mačvanin, jedina tkalja u Plavni

Uzor mladim naraštajima

Pod njezinim vrijednim prstima nastali su različiti uporabni predmeti izrađeni različitim tehnikama, kao što su – stolnjaci, ponjave, ponjave, jastučići, miljei, krpice, čilimi, torbice, pepule *
Još i danas, u 86. godini, tka i najtanje tkanine od tankog pamuka, svile i vune

Danas je Plavna, po zadnjem popisu stanovništva, vrlo malo mjesto s 1375 žitelja. Od toga je blizu 600 katolika, a kao Hrvati izjasnilo se 312 osoba. Ali, nekada je ovo mjesto imalo i više od 3000 stanovnika, a uvidom u stare matične knjige, koje se u Plavni vode od 1756. godine, vidi se da je u selu postojalo više od 70 raznih zanimanja i zanata. Među ostalima, spomenut ćemo nekoliko najzanimljivijih: šumski pazitelj, općinski redar, kolar, vodeničar, sitar, kudeljlar, sodar, brijač, crkveni zvonar, opančar, sedlar, čarapar, mlinar, lončar, postolar, babica, čoban, kolačar, lugar, ribar, mesar, strojar, nadničar, ratar, vrtlar, tokar, krojač, korpar, zidar, šlahter, fotograf, stolar, putar, limar, robar, sluga...

NESTAJU ZANATI: Danas službeno ne postoji više niti jedan od ovih zanata, osim što se nekoliko osoba bave nekim zanimanjima. U to vrijeme Plavna je imala više

gostionica i tamburaških sastava, a danas je to svedeno na minimalan broj. Osnutkom HKUPD »Matoš« Plavljani pokušavaju mnoge ove djelatnosti obnoviti.

Jedna od najstarijih tkalja na ovim prostorima, koja se tijekom života bavila i izradom raznih narodnih rukotvorina, je baka *Kata Mačvanin*, rođena u Lipovcu (Hrvatska) 3. listopada 1922. u obitelji *Šimak*, kao jedno od devetero djece. Cijeli život izdržava se radom svojih ruku. Odgojila je dvoje djece i osigurala im životnu egzistenciju. Kuća joj je i sada uredna i puna rukotvorina i lijepog cvijeća. Usporedo se bavila 51 godinu i »molovanjem« (soboslikanjem). Skoro da nema niti jedne kuće u Plavni u kojoj nije »izmolovala« barem koju prostoriju ili »gonk«, »ganak«...

POD VRIJEDNIM PRSTIMA: Pod njezinim vrijednim prstima nastali su različiti uporabni predmeti izrađeni različitim tehnikama,

kao što su – stolnjaci, ponjave, ponjave, jastučići, miljei, krpice, čilimi, torbice, pepule. Još i danas, u 86. godini, tka i najtanje tkanine od tankog pamuka, svile i vune. Taj niz, koji bi se mogao mjeriti čak desetinama kilometara, dotjevala bi raznim tehnikama ručnog

rada, kao što su: toledo, necanje, šlinganje, bijeli vez, rišlje, heklanje, vez...

»Nite nitit' naučila sam od bab' *Tonke* u Lipovcu već u trinaestoj godini, a od mame i 'stare' sam već ranije naučila ostale ručne radove. Pepule sam naučila heklati u Plavni«, kaže baka Kata. Puno svojih rukotvorina baba Kata je darivala svojoj djeci i unucima, a mnoge je i prodala, da bi se od toga i danas izdržavala. Zanimljivo je da baka Kata sve ovo i dalje radi bez pomoći naočala: »Fala Bogu, oči me još dobro služe«, kaže. Gotovo svi njezini radovi su brižljivo i estetski urađeni, a poneki bi se mogli uvrstiti čak u umjetnička ostvarenja.

Baka Kata Mačvanin, pokraj svih poslova i bavljenja tkanjem i drugim ručnim radom, redovito ide na svete mise, još uvijek pjeva u župnom zboru, a nedavno smo je čuli kako predvodi molitvu svete krunice prije sv. mise! Svojim životom i radom baka Kata može biti uzor mladim naraštajima, a osobito ženama i osobama kojima je stalo do svog životnog smisla i identiteta.

»Peškir u daske«

Zvonimir Pelajić

Problemi sa stopalima (III. dio)

Piše: dr. Marija Mandić

Promjene na stopalima, koje se veoma često mijenjaju s kurjim očima, su **STOPALNE BRADAVICE**, odnosno bradavice tabana. To su tvrde rožnate izrasline koje se razvijaju na površini tabana, tj. na donjoj strani tabana. Veličine su od 5 milimetara do 5 centimetara i nerijetko su prekrivene sitnim crnim točkicama. Za razlikovanje ovih promjena od kurjih očiju koristi se u liječničkim ordinacijama jednostavan test struganjem tankog dijela kože s postojeće promjene. Ovom prilikom će bradavice krvariti, dok će se na zadebljanim otkriti samo još dublji dijelovi mrtve kože. Stajanjem i hodanjem, a samim tim i pritiskom stopala na bradavice, stvara se osjećaj bolnih tabana, koji često može ometati osobe u normalnim dnevnim aktivnostima. Poput svih drugih bradavica (genitalnih, kožnih, nokatnih...) i ove su dobroćudne i vremenom će se povući i bez liječenja, ali najčešće su previše bolne da bi ih se ignoriralo.

Bradavice na tabanima izaziva virus, koji ulazi u kožu kroz sitne posjekotine i ogrebotine. One se ne moraju pojaviti tjednima ili mjesecima nakon prvog izlaganja virusima. Poput drugih virusnih infekcija bradavice stopala su zarazne i obično se prenose na javnim bazenima ili tuševima. Postoje slučajevi pojave tabanskih bradavica i u cijeloj obitelji ili u nekoliko obitelji, koje koriste zajedničku kupatolu u lošijim higijenskim uvjetima. Među sportašima koji dijele

gimnastičarske i sportske objekte ili među osobama koje se bave grupnim aktivnostima kod kojih noge moraju biti bose, kao i kod sportaša vodenih sportova, katkad izbiju prave epidemije bradavica tabana. Ipak, većina ljudi s vremenom na vrijeme razvije imunitet na ovu vrstu bradavica te se promjene najčešće javljaju kod mladih dobnih uzrasta.

Svakako, osnovna **PREVENCIJA** nastanka bradavica na stopalima zato je zaštita stopala obućom prilikom tuširanja i kupanja na javnim bazenima ili javnim tuševima. Također, najbolja preventivna metoda je temeljno pranje stopala dezinficirajućim sapunima nakon boravka na mjestima gdje je moguća zaraza.

Odabir **LIJEČENJA** bradavica ovisit će o tome kako podnosi-

te bolove, koje izazivaju pojedini načini liječenja. Najbezbolnije su uporabe narodnih pripravaka u obliku masti i krema, ali je ovo ujedno i najmanje efikasan način liječenja. Liječnička praksa nalaže zalaganje za odstranjenje bradavice, ali samo pod strogo kontroliranim nadzorom i nikako odsijecanje bradavice u kućnim uvjetima. Ovakvi poduhvati nikako ne dovode do izlječenja nego samo do širenja virusne infekcije na ostale, do tada zdrave dijelove stopala, ili, pak, do pojave teških gnojnih infekcija na mjestu intervencije. Znači, dopustite da se za vašu kožu bradavicu pobrine liječnik, ili priroda, jer, kako smo naglasili, poslije nekog vremena, kraćeg ili dužeg, stopalne bradavice same nestaju. Liječnik će vam otkloniti bradavicu ili spaljivanjem, ili smrzavanjem tekućim dušikom, ili, pak, kirurški kod težih i većih promjena.

Liječenje ljekovitim biljem: Bez obzira na to koji biljni pripravak koristite, prethodno okolnu kožu zaštitite vazelinom, a bradavicu koju liječite prekriti čistim zavojem. Postupak se ponavlja svaki dan. Na bradavicu možete nanijeti sok od maslačka dva puta na dan, sirov češnjak, također dva puta na dan, ili nekoliko kapi tuje. Kod nas se za otklanjanje bradavica koristi i sok čuvarkuće i trave širokog lista, koji, kada se otkine, ispušta sokove niz niti bijele boje.

Poznata je i primjena ulja na bazi vitamina A i vitamina E na bradavice, dijelova bijele tvari s

unutrašnjosti kore banane, te smjese ricinusova ulja s praškom za pecivo. Kao i kod kurjeg oka, moguća je primjena flastera ili pripravaka na bazi acetilsalicilne kiseline, ali i u ovom slučaju oni mogu oštetiti okolni zdravi dio kože te se savjetuje njihova oprezna uporaba. Postoje i mnogi drugi pripravci koji se koriste i razlikuju se od mjesta do mjesta, od naroda do naroda.

Osim pripravaka za lokalnu uporabu savjetuje se poboljšanje prehrane namirnicama bogatim vitaminom A, vitaminom B, C, E te cinkom. Ovim vitaminima i mineralima najbogatija su jaja, riba, luk, češnjak te tamnozeleno i žuto povrće poput brokole, kupusa, tikvice, mrkve, te jogurt i drugi fermentirani proizvodi.

OPREZ: Trebate biti sigurni da je izraslina na vašoj koži doista bradavica. Nju je lako zamijeniti s nekim dobroćudnim kožnim izraslinama kao što su madež, kurje oko ili kalus, ali isto tako postoji mogućnost da se radi o nekoj vrsti raka kože. Bradavice su obično izrasline hrapave površine. Ako izraslina na vašoj koži ne izgleda tako, ništa ne prepuštajte slučaju i otidite na pregled kod vašeg liječnika opće prakse. Također otidite na pregled ako se izgled bradavice promijeni, promijeni boju i/ili veličinu, ako se bradavice umnožavaju i šire izazivajući neugodu i nelagodu te ukoliko ste stariji od 45 godina, a otkrijete novu izraslinu na koži. S obzirom da se bradavice, osobito na tabanima, javljaju u mlađoj životnoj dobi, ovakve promjene kod starijih mogu ukazivati na mnogo težu bolest kao što je, na primjer, zloćudni rak kože. ■

OČNA KUĆA

**optika i ordinacija
na jednom mjestu**

551-045

Subotica

Maksima Gorkog 20

KOD GLAVNE POŠTE

Poštovani čitatelji,

U želji unapređivanja medicinske strane u našem tjedniku, možete slati svoja pitanja na koja će odgovarati naši liječnici-suradnici.

Pisma možete slati poštom na adresu redakcije ili mailom na:

hrvatskarijec@tippnet.rs

Vlati žita

Vrijeme je zahvale Bogu za bogat urod, vrijeme je Dužijance. A to sa sobom nosi obvezu spremati slamu za izradu slika. Treba ju očistiti i isplesti vlati žita. U župi se okupe djeca, mladi i stariji. Mladi čiste slamu, djeca je vežu u snopove, a stariji pletu. Pletenjem vlati žita razvila se bogata djelatnost i tako je došlo do slikarskih ostvarenja.

U Maloj Bosni, za vrijeme proslave Dužijance, bandaš *Darko Jurić* i bandašica *Martina Mezei* okupili su mlade i iz drugih župa, organizirali a i sami uz druženje i veselje očistili svo žito.

A. Sudarević

Uređuje: Dražen Prčić

Biciklisti

Zagrepčani Marko Mitić i Mladen Gačeša stigli su na biciklima do Kine i nakon 12.000 prevaljenih kilometara uskoro bi trebali stići i do Pekinga, grada domaćina Olimpijade. Gotovo četiri mjeseca, počev od 4. travnja, ova dva sportska entuzijasta su na kotačima prešli trasu preko Srbije,

Rumunjske, Ukrajine, Rusije, Mongolije i u posljednjem tjednu srpnja stigli do krajnjeg odredišta. Najteža dionica bila je prijelaz preko pustinje Gobi, kada je vanjska temperatura iznosila i do 43 stupnja. U Kini će bodriti, skupa s ostalim navijačima, hrvatske sportaše.

Juha

Prošloga tjedna je u Čakovcu skuhano 1200 litara pretepene juhe, a ovaj nesvakidašnji pothvat mogao bi lako naći svoje mjesto u nekom sljedećem izdanju Guinnessove knjige rekorda. Gastronomski spektakl upriličen je u znak proslave Porcijunkulovih dana, na inicijativu kuhara Međimurske županije. Sastojci rekordne juhe bili su: kiselo vrhnje, meso s tiblice, hajdinska kaša, vrganji i drugi sastojci.

Cigareta

Sve strožiji zakoni o restrikciji pušenja na javnim mjestima, ali i učestale kampanje o štetnosti duhana, polagano tjeraju pušače na postupno odvikavanje od nikotinskog poroka. Električna cigareta predstavlja svojevrsni simulator pušenja, posjeduje sve osobine prave cigarete, ali ne zagađuje zrak niti pluća pušača. Uz pomoć baterije dobija se svjetlo-žar, a dim, jamačno najvažniji dio užitka za pušača, predstavlja parno isparenje i dokazano nije štetno za zdravlje.

Tenk

Jedna njemačka obitelj kupila je, iz hobija, tenk kojeg će, po vlastitom priznanju, koristiti za odlazak u šoping. Mali problem će biti »samo« parkiranje, ali i to će se već praksom riješiti. Za

njihovog dvogodišnjeg sina čak su dali napraviti i posebnu sjedalicu. Tenk je britanske proizvodnje i na njemu nema niti jednog oružja u funkciji.

Super Mario

Prema priznanju 2.000 igrača elektroničkih igrice, na jednoj internetskoj stranici složilo se kako je »Super Mario Bros« najbolja igra svih vremena. Prvo izdanje imala je davne 1985. godine i do sada je prodana u više od 40 milijuna kopija i našla svoje mjesto u Guinnessovoj knjizi rekorda. Drugo mjesto je zauzeo »Pacman«, a treći je »Tetris«.

Pravila

Tijekom OI u Pekingu stanovnici ovoga grada trebali bi se pridržavati određenih pravila ponašanja tijekom trajanja Olimpijade u njihovom gradu.

Sugerirano im je lijepo i uljudno ponašanje, koje podrazumijeva odricanje od zijevanja, kopanja nosa, češkanja po glavi i sličnih nedoličnih radnji dok razgovaraju sa strancima. Izdana je i specijalna brošura s pravilima ponašanja.

Željko Vidaković Hadnađ, diplomirani pravnik i poliglot

Ljubav prema stranim jezicima

Znanje sedam jezika gotovo je posve potisnulo pravnu znanost

Razgovor vodio: Dražen Prčić

Znanje stranih jezika postalo je jednom od ključnih vještina suvremene današnjice, a sposobnost komunikacije velika prednost. Izuzev engleskog, kao opće prihvaćenog svjetskog jezika, diplomirani pravnik iz Subotice *Željko Vidaković Hadnađ* (1966.) govori još šest drugih: njemački, francuski, talijanski, mađarski, poljski i češki. Vremenom je svoju vještinu pretvorio u posao, radeći tijekom godine kao profesor u privatnim školama stranih jezika, a ljeti kao turistički djelatnik na Jadranu.

Kako se dogodila okolnost da strani jezici prevladaju temeljitu pravničku naobrazbu?

Iako sam po obrazovanju diplomirani pravnik, u struci sam radio svega jednu godinu, a potom sam se odlučio baviti slobodnom profesijom. Glede poznavanja stranih jezika i moje sklonosti prema njihovom učenju, čini se kako je ljubav prema novim saznanjima, u mom slučaju, pobijedila pravnu znanost.

Od kada datira Vaše zanimanje za učenje jezika?

Sve je počelo još u osnovnoj školi, koju sam, kao i srednju, završio u Subotici. Išao sam na brojna natjecanja iz engleskog jezika, a svojevremeno sam osvojio i treće mjesto na općinskom natjecanju. Postupno počeo sam širiti interesiranje i prema drugim jezicima.

Koje ste jezike učili u školi, a koje privatno?

Osim engleskog jezika, u naše vrijeme je i mađarski, kao jezik

društvene sredine, bio obavezan jezik za učenje u školi. Francuski sam, privatno, učio 3 godine, kao i intenzivni tečaj njemačkog u trajanju od jedne godine. Ostale jezike sam usporedo učio. Također, česta putovanja po zemljama tih govor-

barem dva strana jezika i nisam smatrao nužnim studiranje istih. Ali, gledajući na sve današnjim očima, možda sam i pogriješio.

Koji Vam je strani jezik najdraži?

engleskog jezika. Osobno imam afiniteta prema radu u diplomatskoj službi, u sektoru prevoditeljskih poslova i želio bih raditi za UN, negdje u Švicarskoj.

Od učenja stranih jezika vremenom ste postali i ekspert za neke od njih, a svoje znanje odlučili pretvoriti u novu profesiju. Kada ste počeli podučavati?

Isprva sam počeo davati privatne sate, a od 2005. godine počeo sam aktivno predavati u nekoliko škola stranih jezika u Subotici, uz bavljenje profesionalnim prevoditeljskim uslugama službenih akata i dokumenata.

Dodatnu praktičnu primjenu znanja i vještine poznavanja stranih jezika svake godine prakticirate i tijekom ljetne sezone na Jadranu.

Svake godine radim kao turistički djelatnik i zahvaljujući poznavanju navedenih jezika imam priliku razgovarati s brojnim stranim gostima koji posjećuju hrvatsko primorje. Prirodom posla bio sam u mnogo gradova na obali, a radio sam 2004. godine u Trogiru, 2005. u Makarskoj, 2006. u Zadru, prošle 2007. bio sam u Supetru na otoku Braču, a ove sezone radit ću u Poreču.

nih područja umnogome su mi pomogla u prakticiranju i svladavanju jezične građe.

Jeste li nekad požalili što niste studirali strane jezike namjesto izbora Pravnog fakulteta?

Više sam puta požalio zbog svog izbora, ali s druge strane u ono vrijeme kada sam se odlučivao to mi nekako nije bilo previše atraktivno. Uvijek sam smatrao da ću govoriti

U svakom slučaju – francuski. Diplomatski jezik koji je uspio »opstati« u svijetu dominacije

Poljski i češki

Sova dva slavenska jezika slabije se služim, jer ih nikada nisam ozbiljnije učio. Prve kontakte sam imao još u ranom djetinjstvu jer je mnogo Poljaka i Čeha dolazilo u Suboticu na tržnicu, a potom sam ih vremenom i prirodom posla dodatno usavršavao.

Hrvatska nogometna liga

Pobjede Dinama i Hajduka

Susretima prvoga kola, u nedjelju 27. srpnja počelo je 18. izdanje HNL-a

Piše: Dražen Prčić

Nakon prošlogodišnjeg nogometnog prvenstva Hrvatske, sezone 2007./2008., i apsolutne dominacije zagrebačkog Dinama koji je naslov osvojio već na samom početku proljetne sezone, ljubitelji hrvatskog nogometa opravdano očekuju kako bi netom započeto 18. izdanje HNL-a, ovoga puta moglo donijeti znatno veću neizvjesnost u borbi za prvo mjesto. Odlaskom najboljeg igrača HNL-a *Luke Modrića* (Dinamo) u londonski Tottenham, nogometni prvak Hrvatske »izgubio« je svoj najveći dragulj i igrača koji je donosio veliku prevagu u kvaliteti igara na domaćoj sceni. Hoće li ga nova igračka pojačanja uspješno zamijeniti vidjet će se već nakon nekoliko odigranih ligaških kola.

SEZONA 2008./2009: Ligašku premijeru pred svojim gledateljima Dinamo je »odradio« rutinski, pobjedom protiv Rijeke (2-0), ali s mislima na skorašnji duel 2. pretkola kvalifikacija za plasman u Ligu prvaka. Na drugoj strani Hrvatske, splitski je Hajduk s dosta muke uspio na svom otvorenju sezone minimalno svladati Zadar (1-0) i pobjednički krenuti u novu sezonu. Promjenom trenera (*Vučević* umjesto *Jarnija*) i osvježanjem igračkog sastava »Bili« će nastojati popraviti dojmove iz prošle sezone, te zadržati se što duže na euro trasi kupa Uefa. Uz vodeći dvojac hrvatskog ligaškog nogometa, u borbi za vrh HNL tablice mogli bi još sudjelovati: Osijek, Rijeka, Varteks i Zagreb, dok će ostale momčadi »elitnog razreda« više voditi računa o ostanku među 12 najboljih

hrvatskih klubova. Po prvi put u svojoj nogometnoj povijesti u prvoj HNL igrat će momčad Croatia iz Sesveta.

Rezultati 1. kola

Dinamo – Rijeka 2-0, Hajduk – Zadar 1-0, Varteks – Zagreb 2-1, Cibalia – Slaven B. 0-0, Croatia Sesvete – Osijek 1-1, Inter – Šibenik 2-3

- Prvi pogodak u novoj 2008./09 sezoni postigao je *Mujanović* (Varteks) u 7. minuti susreta

Varteks – Zagreb

- Na šest susreta postignuto je 13 pogodaka, dva više nego u 1. kolu prošle sezone

- 25.000 gledatelja je pratilo prve susrete nove sezone, 3.000 više u odnosu na uvertiru prošle godine.

- Dodijeljeno je 29 žutih kartona

- Prvi autogol sezone postigao je *Iftić* (Inter)

OI u Peking

Odlazak prvih 25 sportaša

Uponedjeljak 28. srpnja put glavnog kineskog grada i domaćina predstojećih Olimpijskih igara krenula je prva skupina od 25 hrvatskih sportaša u kojoj su najveće zvijezde i potencijalni osvajači olimpijskih odličja: braća Skelin (veslanje), te Duje Draganja i Sanja Jovanović (plivanje). Hrvatska će na Olimpijadi 2008 imati rekordan broj sportaša (106) u 15 sportova.

Liga prvaka

Dinamo – Domžale

Usrijedu 30. srpnja Dinamo je na svom travnjaku dočekao momčad Domžala (Slovenija) u prvom susretu 2. pretkola kvalifikacija za plasman u novu sezonu Lige prvaka. Pobjednik iz ovoga dvostrukoga duela izborit će plasman u posljednju rundu kvalifikacija, ali i ostanak u Europi (poražene momčadi 3. kola kvalifikacija nastavljaju igrati u kupu Uefa). Uzvrat je za dva tjedna u Domžalama.

1. kolovoza 2008.

Jubilarna 40. kasačka utrka »Dužijanca«

»Fantastični« Lobel

Najbolje subotičko grlo još jednom je pokazalo svoju dominaciju

Piše: Dražen Prčić

Subota i nedjelja (26. i 27. srpnja) na subotičkom Hipodromu bili su praznik za sve ljubitelje konjičkog sporta. A kako i ne bi, kada je u dva natjecateljska dana stazom »kasalo« mnoštvo kvalitetnih konja, vođenih sigurnim rukama vozača »majstora« sulki. Ovogodišnje izdanje tradicionalne utrke »Dužijance« proteklo je u znaku lijepog jubileja, 40. godišnjice održavanja najpoznatije subotičke utrke. Među brojnim natjecateljima iz svih dijelova Srbije, u utrci internacionalnog razreda sudjelovali su i natjecatelji iz Hrvatske.

Rezultati prvog trkačkog dana (26. srpnja, subota)

Prva kasačka utrka: Devita (D. Krajnović) 1:29,5, Lazaro (M. Krajnović) 1:29,6, At The Sweep (V. Vukov) 1:30,8, Madmazel (R. Jo) 1:33,2 minute po kilometru; **druga kasačka utrka:** Java Taler (J. Ostojić) 1:29,1, Bonita II (L. Roža) 1:29,8, Aniko (J. Ladar) 1:29,9, Piccolina Hico (S. Vojnić) 1:30,1; **treća kasačka utrka:** Golda Day (A. Sokola) 1:26,6, Leon Hart (J. Hajnal) 1:27,0, Dendy (R. Kovač) 1:27,3, Tiger (M. Merković) 1:27,6; **četvrta kasačka utrka:** Finladija (Z. Kiš) 1:26,1, Pablo (L. Roža) 1:26,4, Dolly Bell (O. Naš) 1:27,3, Talia V (T. Varga) 1:27,9; **peta kasačka utrka:** Playboj (B. Kečenović) 1:21,2, Andiamo Ivo (A. Tumbas) 1:23,1, Ishalla (M. Oračić) 1:23,3, Dada Crown (V. Pribić) 1:23,6; **šesta kasačka utrka:** Dakota (R. Jo) 1:23,9, Luxor (L. Bajić) 1:24,1, Arna Hanover (M. Kečenović) 1:24,3, Jammy (M. Merković) 1:24,5; **sedma kasačka utrka, trka dvoprega:** Little Boy -- Gavrica (S. Vojnović), Alkon II -- Čanis (M. Babičković), Dick Crown -- Marinero (Lj. Dulić), Luxor -- Gabo Lobell (L. Bajić).

Rezultati drugog trkačkog dana (27. srpnja, nedjelja)

Prva kasačka utrka: Willy Victory (I. Crnjaković) 1:19,1, Augusto H (B. Kečenović) 1:19,3, Merry Vita (S. Sič) 1:19,6, Adder (M. Merković) 1:20,5; **druga kasačka utrka:** Blondie (B. Mukić) 1:16,3, Vincent O (Z. Bogdan) 1:17,2, Times (N. Mašić) 1:17,3, Alonso (I. Mukić) 1:17,7; **treća kasačka utrka, prva kvalifikacija domaće »Dužijance«:** Dimitrije D (Z. Petrović) 1:21,4, Mir (J. Opavski) 1:21,6, Figrina TB (N. File) 1:22,0, Lucijan (V. Mitić) 1:22,1, Playboj (B. Kečenović) 1:23,1, Huckleberry Finn (R. Katanić) 1:23,8; **četvrta kasačka utrka, druga kvalifikacija domaće »Dužijance«:** Fantastik Lobell (M. Oračić) 1:16,7, Stela Victory (S. Sič ml.) 1:18,2, Shirli Sugar (P. Buljovčić) 1:19,2, Ellessio (S. Sič

st.) 1:20,6, Magic Stone (L. Balažević) 1:20,9; **peta kasačka utrka, prva kvalifikacija internacionalne »Dužijance«:** Elisa Diamant (M. Žan) 1:16,4, Active Trinity (V. Bjelogrić) 1:16,7, Aleryd Emi (A. Veber) 1:16,9, Hunter Star (M. Krajnović) 1:17,0; **šesta kasačka utrka, druga kvalifikacija internacionalne »Dužijance«:** Lester (J. Sagaj ml.) 1:18,0, Feature As (S. Sič ml.) 1:18,2, Don Puro (G. Mačković) 1:18,4, Alpha (B. Vukosavljević) 1:18,7, Timer Chans (V. Bjelogrić) 1:18,9; **sedma kasačka utrka:** Marvin (Z. Bogdan) 1:17,6, Young MR Grace (M. Žan) 1:18,6, Linda (I. Mukić) 1:20,9, Revenge (Z. Petrović) 1:21,4; **osma kasačka utrka, finale domaće »Dužijance«:** Fantastik Lobell (M. Oračić) 1:16,7, Stela Victory (S. Sič ml.) 1:18,1, Shirli Sugar (P. Buljovčić) 1:18,7, Mir (J. Ladar) 1:19,0, Figrina TB (N. File) 1:19,5; **deveta kasačka utrka, utješno finale domaće »Dužijance«:** Playboj (B. Kečenović) 1:18,7, Ellessio (S. Sič st.) 1:19,1, Huckleberry Finn (R. Katanić) 1:20,7, Magic Stone (L. Balažević) 1:21,4; **deseta kasačka utrka, finale internacionalne »Dužijance«:** Elisa Diamant (M. Žan) 1:15,1, Lester (J. Sagaj ml.) 1:15,2, Don Puro (G. Mačković) 1:16,3, Aleryd Emi (A. Vereb) 1:16,6, Active Trinity (V. Bjelogrić) 1:16,9; **jedanaesta kasačka utrka:** Aron (I. Tumbas) 1:20,6, Dajson (J. Andal) 1:20,7, Argon SL (D. Suknović) 1:20,8, Kalibra (I. Mukić) 1:24,1 minuta po kilometru.

Bela Vojnić Rogić, predsjednik Konjičkog kluba Bačka:

Bila je ovo jedna od najuspješnijih »Dužijanci« u posljednjih nekoliko godina. Zadovoljni smo rezultatima, a publika, otprilike 3000 gledatelja uz stazu i na tribinama mogla je uživati u ljepoti konjičkog sporta. Dvije finalne utrke domaćeg i internacionalnog razreda predstavljale su kulminaciju dvaju trkačkih dana. U internacionalnoj »Dužijanci« izjednačen je rekord staze, dok je u domaćoj viđena još jedna fantastična utrka Fantastik Lobella.

Danijel Botić, mladi vlasnik kasača iz Hrvatske.

U Suboticu sam dolazio i prije, ali samo kao promatrač. Još tada se javila želja jednog dana doći kao vlasnik kasača, a sada mi se i to ispunilo, na moju veliku radost. Tradicija subotičkih utrka postoji dugi niz godina, a svi znaju da je »Dužijanca« vrhunac sezone. U Subotici je uvijek jaka konkurencija i svaki dobar rezultat je poseban doživljaj. Razlika između konjičkog sporta u Hrvatskoj i Srbiji je velika, jer na ovim prostorima postoji duga tradicija i konjički sport je znatno razvijeniji. No, U Hrvatskoj se polagano budi interes i vjerujem da će u budućnosti biti sve veći.

KRIŽALJKA

www.kviskoteka.hr

	CRNA UDOVICA ILI TARAN- TULA	ZANIJEKA- TI PRIPAD- NOST ILI VLASNIŠTVO	PORTIR ILI GOLMAN	OPERNI PJEVAČ KLISKIČ	"ŠKOLA"	IVANA BRKIČ	... VAS, NJIH	ISKUSNI LUKAVAC (FIG.)	DRŽAVA U AFRICI (GL. GRAD NAIROBI)	NADRAŽU- JUĆE SREDSTVO	SVIRAČ NA KITARI	DONIJETI NA SVIJET JARE (O KOZI)	ČAMČANA VESLA
RUDNIK NA OTVORE- NOM PROSTORU													
ADRIJANA ODMILA					DŽEPNA SVJETILJKA DRUGI, OSTALI								
SOLI MOKRAČNE KISELINE						HIGIJENI- ČAR, SANI- TARAC (LOVAČA (PUČKI)							
VRSTA KEMIJSKIH SPOJEVA (anagram: TONIKE)						TRGOVCI STARIM STVARIMA BIVŠA VELESILA							
PRIREDILA REDAKCIJA ENIGMATSKOG TJEDNIKA "KVISKOTEKE"	NAPISAO "BIHORCE"												
	NAŠ GRAD NA ČETIRI RIJEKE												
STARA JEDINICA RADIOAK- TIVNOSTI					UČINITI SLANIM; OSUTI SLANOM FELŠA								
SPORTSKA VEDETA			RENIJ VRLO (MNOGO)			SILICIJ BIVŠA KO- ŠARKAŠICA ĐAPO			"SJEVER- SJEVERO- ISTOK" PRI BROJ- NIK (LAT.)				PJEVAČ CENOV
MAGAREČI NJAK				LAKRDIJA KARL BENZ I GOTT- LIEB ...						"TASK STATE SEGMENT" SPRAVA, NAPRAVA			
"LITRA"		VODENI OTOK U TKIVU DVOŽENAC					RIJEČNI OTOK RIJEKA U HAMBURGU (LABA)				EDWIN ALDRIN NAVODNO NESRETNI BROJ		
DUHAČKO GLAZBALO					NAPUTAK ZA PRIPRA- VU PLEMENITI PLIN (No)							DUŠIK ODLJEVATI TOČENJEM	
RIMSKI BREŽULJAK								NACIJA RAZLIJE- GATI SE, ODZVA- NJATI					
EGZOTIČNI GUŠTERI						POTICATI NAVILA- NJEM UPRAVO, BAŠ							
KALCIJ			OBLIK IME- NA LOTHAR TAL. SKLA- DATELJ, NINO						TENISAČI- CA KURNI- KOVA GORNJI DIO ČIZME				BIVŠA MISS SVIJETA, AZRA
 OČNA KATARAKTA POVIŠEN TON D						ZIDNA IZBOČINA POKOJNA GLUMICA BEGOVIĆ							
POK. "KRALJ MODE", CHRISTIAN					CILJ ZA GAĐANJE ... VI, ONI					SUDAC U HADU INDIJ			
OTOK KOD MOLATA				PRISTAŠE MANIRIZMA "RADIJUS"									
VRIJEDAN POVIJESNI PREDMET								MJESTO KOD VIN- KOVACA					

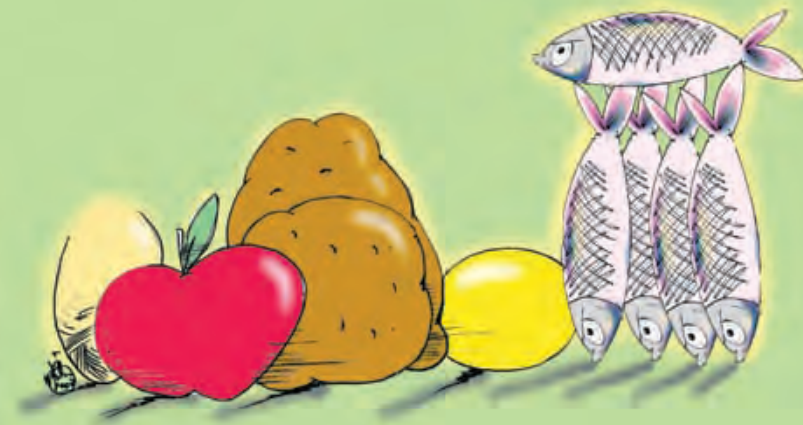
RJEŠENJE KRIŽALJKE:
 oboa, recept, n, vimalna, narod, agame, bodriti, ca, lotar, ana, mrena, istaka, dior, meta, eak, ist, maniristi, starina, antin.

Krumpir salata sa sardinama

HRVATSKARIJEČ

Sastojci:

krumpir
luk
jabuka
sardine,
jaja
limun
sol i papar

Priprava:

Kilogram krumpira skuhanog u kori oljuštiti i isjeći na kockice. U isječen krumpir dodati 2 glavice sitno sjeckanog luka, 2 kisele oljuštene jabuke isječene na kockice, 3-4 isjeckane sardine i 4 tvrdo kuhana jajeta. Krumpir s dodacima posoliti, popapriti, dodati malo senfa i ulja te zakiseliti sokom jednog limuna.

I meni je već dosta...

**MILENIJUM
OSIGURANJE**

- Registracija i osiguranje motornih vozila
- Najpovoljnije osiguranje imovine, tvrtke, kasko osiguranja motornih vozila i radnih strojeva plaćanjem na 12 rata
- Osiguranje transporta
- Osiguranje nezgoda, obvezna i sva imovinska osiguranja
- Sigurna i brza isplata štete
- Postanite i Vi član velike obitelji "Croatia osiguranja" D.D. iz Zagreba

"Milenijum osiguranje" A.D. Beograd - Filijala Subotica
24000 Subotica, Karađorđev put 38, telefon: +381 (24) 555-867 i 552-406
E-mail: mios@tippnet.co.yu
Radno vrijeme: od 8 do 16 sati

**PETAK
1.8.2008.**

06.40 - Najava programa
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
07.05 - Vijesti
07.40 - Dobro jutro, Hrvatska
08.35 - Vijesti
09.05 - Čarolija 9., serija
10.00 - Vijesti
10.15 - Dnevnik velikih mačaka 8., dokumentarna serija
11.10 - Oprah show
12.00 - Dnevnik
12.30 - Strast, telenovela
13.20 - Domaća dramska serija - antologija: Gruntovčani
14.25 - Vijesti
14.40 - Ubojstvo, napisala je
15.30 - Juriš na Kinu - Tajna prvog cara, dok. film
16.30 - Čigrom oko svijeta: Malajski tjesnac (Singapur), dokumentarna serija
17.00 - Danas na Zagrebačkoj burzi
17.05 - Vijesti
17.25 - Luda kuća 2., serija
18.10 - Razglednice iz Hrvatske: Prvić - Vojnić
19.30 - Dnevnik
20.10 - Čarolija 9., serija
21.10 - Kraljica Bollywooda, britanski film
22.40 - Dnevnik 3
23.10 - Filmski maraton: Jack Bull, američki film
01.05 - Filmski maraton: Oklopjače, film
02.35 - Torchwood 1., serija
03.20 - Kineska plaža 3.
04.05 - Skica za portret
04.15 - Razglednice iz Hrvatske: Prvić - Vojnić
05.25 - Strast, telenovela
06.10 - McLeodove kćeri 6.
06.55 - Oprah show

07.05 - Najava programa
07.10 - Tom i Jerry kao klinici,
07.35 - Pucca, crtana serija
08.00 - Žutokljunac
08.25 - Riblje redarstvo
08.50 - Petar Pan i gusari, crtana serija
09.15 - Veliki odmor
10.00 - Antologija hrvatskoga glumišta: Šjora File
11.00 - The Broken Chain, američki film
12.35 - Tree Hill 4., serija
13.20 - Što s Brianom 2., serija

14.10 - Ususret Olimpijskim igrama (25/29)
14.45 - Na rubu znanosti
15.50 - Prijatelji 7., humoristična serija
16.10 - Zovem se Earl 1.
16.40 - Zvezdane staze: Nova generacija 6., serija
17.30 - McLeodove kćeri 6.
18.20 - Vijesti na Drugom
18.31 - Kerep na Gacki, emisija pučke i predajne kulture
19.15 - Beverly Hills 4., serija
20.00 - U uredu 2., humoristična serija
20.30 - Bitange i princeze 2., humoristična serija
21.10 - Torchwood 1., serija
22.00 - Vijesti na Drugom
22.20 - Dr.House 3., serija
23.10 - Nijemi svjedok 10., serija
00.05 - Nijemi svjedok 10., serija
01.00 - Kineska plaža 3., serija
01.45 - CSI: Miami 5., serija
02.30 - TV raspored

06.05 Ružna ljepotica, serija
06.50 Zločko, crtana serija
07.15 Inspektor Gadget i pomoćnici, crtana serija
07.40 Fifi i cvjetno društvo
08.05 Nova lova, TV igra
10.20 Naši najbolji dani, serija
11.05 Naša mala klinika
11.55 Zauvijek susjedi, serija
12.35 Kralj Queensa, serija
13.05 Cosby show, serija
13.30 Svi vole Raymonda
14.00 Vijesti
14.15 Roditelji, igrani film
16.25 Naša mala klinika
17.20 Vijesti
17.35 Naša mala klinika
18.30 Zauvijek susjedi, serija
19.15 Dnevnik Nove TV
19.50 10 do 8, informativna emisija
20.00 Mračne tajne, film
21.40 Okrutan i netipičan, igrani film
23.25 Vijesti
23.40 Supernova, igrani film
01.10 Supernova 2, igrani film
02.35 Navy CIS, serija
03.25 Zakon brojeva, serija
04.15 Kraj programa

07.00 Magnum, akcijska serija (R)
07.45 Krava i pilić, crtana serija
08.10 SpužvaBob Skockani, crtana serija

08.35 Sam svoj majstor, humoristična serija
09.05 Korak po korak, humoristična serija (R)
09.45 Kunolovac, kviz
10.30 Puna kuća, humoristična serija (R)
10.55 Malcolm u sredini, humoristična serija (R)
11.20 Dadilja, humoristična serija (R)
11.45 U dobru i zlu, humoristična serija (R)
12.20 Vijesti
12.25 Večera za 5, lifestyle emisija (R)
12.55 Exploziv, magazin (R)
13.10 K.T.2 - Pravda na zadatku, serija (R)
13.30 Za istim stolom, serija
14.25 Magnum, akcijska serija
15.20 Cobra 11, serija
16.10 Korak po korak, humoristična serija
16.40 Puna kuća, humoristična serija
17.05 Malcolm u sredini, humoristična serija
17.30 Dadilja, humoristična serija
18.00 U dobru i zlu, humoristična serija
18.30 Vijesti
18.55 Exploziv, magazin
19.05 Večera za 5, lifestyle emisija
19.35 K.T.2 - Pravda na zadatku, serija
20.00 Vatra stihija, igrani film, akcijski
21.45 Grmljavina, igrani film, akcijski
23.25 Vijesti
23.35 Ostavljen, igrani film, komedija
00.55 Kunolovac, kviz

**SUBOTA
2.8.2008.**

07.40 - Najava programa
08.00 - Vijesti
08.15 - Kinoteka: Lijepi Serge, francuski film
09.50 - Skica za portret
10.00 - Vijesti
10.20 - Kućni ljubimci
10.55 - Skica za portret
11.05 - Metropolis 1., dokumentarna serija
12.00 - Dnevnik
12.30 - Strast, telenovela
13.20 - Svirci moji, zabavno-glazbena emisija
13.50 - Prizma, multinacionalni magazin
14.35 - Duhovni izazovi
14.55 - Znanstvene vijesti
15.05 - Reporter: Kada posao putuje
16.10 - Euromagazin: EU - san ilegalnih imigranata
16.45 - Vijesti
17.00 - Pompeji, serija

18.35 - TV Bingo show
19.15 - Loto 7/39
19.30 - Dnevnik
20.10 - Duga mračna noć, dramska serija
21.05 - Napad na policijsku postaju, američko-francuski film
22.55 - Dnevnik 3
23.10 - Vijesti iz kulture
23.20 - Filmski klub: Strašilo, američki film
01.10 - Vijesti
01.15 - Filmski maraton: Doctor Detroit, film
02.45 - Filmski maraton: Prvi na redu, američki film
04.15 - Prirodni svijet: Bijeli sokol, bijeli vuk - dokumentarna serija
05.05 - Strast, telenovela
05.45 - Svirci moji, zabavno-glazbena emisija
06.10 - Reporter: Kada posao putuje
07.10 - Euromagazin: EU - san ilegalnih imigranata

08.05 - Christinin vrt 2., dokumentarna serija
08.35 - Žutokljunac
09.05 - Disneyjevi crtići: Miki i prijatelji
09.25 - Disneyjevi crtići: Kuzco - careva nova škola
09.55 - Dr. Who 1., serija
10.40 - Sportske igre mladih (5/12)
11.00 - Briljanteen
11.55 - Mijenjam svijet
12.25 - Garaža
13.00 - Prirodni svijet: Bijeli sokol, bijeli vuk - dokumentarna serija
13.55 - Budimpešta: Formula 1, VN Mađarske - prijenos kvalifikacijske utrke
15.15 - Filmski klasici - filmovi Alfreda Hitchcocka: Trema, britanski film
17.05 - Športski program
18.45 - Uvijek je sunčano u Philadelphiji 2., humoristična serija
19.10 - Beverly Hills 4., serija
19.55 - Crtani film
20.05 - Istina o hrani, dokumentarna serija
21.00 - Dodirni zvuk, njemačko-britanski dokumentarni film
22.45 - Sportske vijesti
22.55 - Bodulska balada, snimka koncerta
00.15 - Kino informator
00.20 - Zvezdane staze: Nova generacija 6., serija

01.05 - Zvezdane staze: Nova generacija 6., serija
01.50 - Zvezdane staze: Nova generacija 6., serija
02.35 - Zvezdane staze: Nova generacija 6., serija
03.20 - Zvezdane staze: Nova generacija 6., serija
04.05 - TV raspored

06:20 Šaljivi kućni video
06:45 Power Rangers Mystic Force, serija
07:10 Tomica i prijatelji
07:35 Winx, crtana serija
08:00 Nova lova
10:00 Svi vole Raymonda
10:35 Večernja škola - EU
11:35 Deseto kraljevstvo
13:05 Lud, zbunjen, normalan
14:05 Supernova, mini serija
15:35 Supernova 2
17:05 Vijesti
17:10 Kod Ane, kulinarski show
17:50 Nad lipom 35, hum. glazbeni show
19:15 Dnevnik Nove TV
20:00 Pregovarač, igrani film
22:20 Kill Bill, igrani film
00:15 Bande New Yorka, film
03:00 Udar na vijest, film
04:35 Kraj programa

07.45 Žuta minuta, (R)
08.10 Salto, emisija (R)
09.05 Dan D, serija
09.30 Ulica Sezame
00.30 Di-gata, crtana serija
10.50 Jednom lopov, serija
10.40 Knjiga o Danielu, humorna dramska serija
12.30 Istjerivači duhova 2, igrani film, komedija
14.20 Vijesti uz ručak
14.25 Sretna djevojka, film
16.05 Uron, igrani film
17.30 Zvijezde Ekstra: 10 zvezdanih odvikavanja, zabavna emisija
18.30 Vijesti
19.05 Exploziv vikend, magazin
19.30 Žuta minuta
20.00 Točka usijanja, film
21.50 Posljednji pravac, film
23.25 Do posljednje borbe, igrani film, akcijski/znanstveno-fantastični
01.00 Kunolovac, kviz

**NEDJELJA
3.8.2008.**

07.40 - Najava programa
 08.00 - Vijesti
 08.10 - Koncert: Musica Antiqua Köln u Zagrebu
 09.00 - Koncert: Renata Pokupić i Kvartet Purcell u sv. Donatu
 10.00 - Vijesti
 10.20 - Ružmarin i majčina dušica 2., serija
 11.05 - Ružmarin i majčina dušica 2., serija
 12.00 - Dnevnik
 12.30 - Plodovi zemlje
 13.25 - Split: More
 14.00 - Hubble i nakon njega - Teleskopi u svemiru, dokumentarni film
 14.55 - Mir i dobro
 15.30 - Lijepom našom: Krapina (2/2)
 16.20 - Vijesti
 16.35 - Otkad si otišla 2.
 17.10 - Dvostruki zavodnik, američko-španjolski film
 19.05 - Crtani film
 19.15 - Loto 6/45
 19.30 - Dnevnik
 20.10 - Duga mračna noć, dramska serija
 21.05 - Ajmo, žuti! - hrvatski film
 22.25 - Dnevnik 3
 22.40 - Vijesti iz kulture
 22.50 - Ciklus europskog filma: Grimm, nizozemski film
 00.30 - Vijesti
 00.35 - Sestre 5., serija
 01.20 - Sestre 5., serija
 02.05 - Ružmarin i majčina dušica 2., serija
 02.50 - Ružmarin i majčina dušica 2., serija
 03.35 - Hubble i nakon njega - Teleskopi u svemiru, dokumentarni film
 04.20 - Skica za portret
 04.30 - Lijepom našom: Krapina (2/2)
 05.20 - Plodovi zemlje
 06.10 - Split: More

08.20 - Najava programa
 08.25 - Lilo i Stitch
 08.50 - Bubimir, crtana serija
 09.20 - Dinosapiens, serija
 09.45 - Pustolovine Sare Jane, serija za djecu
 10.15 - Dječje filmsko jutro: Kanjon opasnih igara, serija
 10.50 - Biblija
 11.00 - Štrigova: Misa, prijenos
 12.00 - Parlaonica
 12.55 - Slikovnica
 13.25 - Studio F1
 13.50 - Budimpešta: Formula 1, VN Mađarske - prijenos

15.50 - Studio F1
 16.05 - Oluja nad olujama, dokumentarna serija
 16.55 - Sinjska alka, prijenos
 19.15 - Beverly Hills 4., serija
 19.55 - Crtani film
 20.10 - HNL: Hajduk - Varteks, prijenos
 22.10 - Sportske vijesti
 22.20 - Statisti 1., serija
 22.55 - Urednica tabloida
 23.45 - Hrvatska nogometna liga - emisija
 00.15 - Deadwood 1., serija
 01.00 - TV raspored

06:40 Šaljivi kućni video
 07:30 Power rangers Mystic Force, serija
 07:55 Tomica i prijatelji
 08:20 Winx, crtana serija
 09:10 Automotiv, auto moto magazin
 09:40 Novac, business magazin
 10:10 U sedmom nebu, serija
 11:00 South beach, serija
 11:45 Kućanice iz visokog društva, serija
 12:45 Lud, zbunjen, normalan
 13:45 Dečki sa sela, film
 15:25 Stan tete Agathe, film
 17:00 Vijesti
 17:05 Karate Kid, igrani film
 19:15 Dnevnik Nove TV
 20:00 Nad lipom 35, hum. glazbeni show
 21:10 Honey, igrani film
 22:45 Red Carpet, showbiz magazin
 23:55 Svi mrze Chrisa, serija
 00:50 Kill Bill, igrani film
 02:35 Kraj programa

07.50 Knjiga o Danielu, (R)
 08.35 Blizanke, serija
 09.00 Ulica Sezam
 09.55 Di-gata, serija (R)
 10.20 Priznanja, igrani film
 11.55 Red Bull Air Race: Rotterdam, dokumentarno-sportska emisija
 12.25 Mijenjam ženu, (R)
 13.15 Bibin svijet, serija (R)
 14.25 Vijesti
 15.55 Točka usijanja, igrani film, triler (R)
 17.45 Ekkluziv, magazin
 18.30 Vijesti
 19.05 Salto, zabavna emisija
 20.00 CSI: Miami, serija
 20.50 Pljačka na granici, film
 22.35 Ubojiti nagon, kriminalistička serija
 23.20 Kunolovac, kviz
 01.20 Posljednji pravac, film, akcijski (R)

PONEDJELJAK 4.8.2008.

06.40 - Najava programa
 07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
 07.05 - Vijesti
 07.10 - Dobro jutro, Hrvatska
 07.35 - Vijesti
 07.40 - Dobro jutro, Hrvatska
 09.05 - Čarolija 9., serija
 10.00 - Vijesti
 10.15 - Nevjerojatna putovanja sa Steveom Leonardom: Odiseja s bukočima, dokumentarna serija
 11.10 - Oprah show
 12.00 - Dnevnik
 12.30 - Strast, telenovela
 13.20 - Domaća dramska serija - antologija: Gruntovčani
 14.40 - Vijesti
 14.55 - Ubojstvo, napisala je - serija
 15.45 - Normalan život - emisija o osobama s invaliditetom

16.35 - Čigrom oko svijeta: Od Sumatre do Maldiva, dokumentarna serija
 17.05 - Danas na Zagrebačkoj burzi
 17.10 - Vijesti
 17.25 - Luda kuća 2., serija
 18.10 - Razglednice iz Hrvatske: Maslinica - Virovitica
 19.30 - Dnevnik
 20.10 - Čarolija 9., serija
 21.10 - Fokus
 22.05 - Dnevnik 3
 22.35 - Panika pod morem, američki film
 00.40 - Sestre 5., serija
 01.25 - Sestre 5., serija
 02.10 - Torchwood 1., serija
 03.00 - Skica za portret
 03.10 - Fokus
 04.00 - Razglednice iz Hrvatske: Maslinica - Virovitica
 05.10 - Strast, telenovela
 05.55 - McLeodove kćeri 6.

07.05 - Tom i Jerry kao klinici
 07.30 - Pucca, crtana serija
 07.55 - Žutokljunac
 08.20 - Bubimir, crtana serija
 08.45 - Petar Pan i gusari
 09.10 - Veliki odmor
 10.00 - Antologija hrvatskoga glumišta: Judita
 11.10 - Foyleov rat 4., serija
 12.45 - Tree Hill 4., serija
 13.30 - Što s Brianom 2., serija

14.15 - Ususret Olimpijskim igrama
 14.45 - Na rubu znanosti: Indigo djeca
 15.50 - Prijatelj 7., serija
 16.15 - Zovem se Earl 1., humoristična serija
 16.40 - Zvezdane staze: Nova generacija 6., serija
 17.30 - McLeodove kćeri 6.
 18.20 - Vijesti na Drugom
 18.35 - Ciklus dokumentaraca o Domovinskom ratu: Naš Steve
 19.10 - Beverly Hills 4., serija
 19.55 - Crtani film
 20.00 - U uredu 2., serija
 20.30 - Bitange i princeze 2., humoristična serija
 21.10 - Odmori se, zaslužio si 2. - TV serija
 21.50 - Vijesti na Drugom
 22.10 - Dr.House 3., serija
 23.00 - Torchwood 1., serija
 23.55 - CSI: Miami 5., serija
 00.45 - Kineska plaža 3.
 01.30 - TV raspored

06:00 Ružna ljepotica, serija
 06:45 Zločko, crtana serija
 07:10 Inspektor Gadget i pomoćnici, crtana serija
 07:35 Fifi i cvjetno društvo
 08:00 Nova lova
 10:15 Naši najbolji dani
 11:00 Naša mala klinika
 11:45 Zauvijek susjedi, serija
 12:30 Kralj Queensa, serija
 12:55 Cosby show, serija
 13:45 Vijesti
 14:00 Karate Kid, igrani film
 16:05 Honey, igrani film
 17:35 Vijesti
 17:50 Bumerang, serija
 18:35 Zauvijek susjedi, serija
 19:15 Dnevnik Nove TV
 19:50 10 do 8, informativna emisija
 20:00 Lud, zbunjen, normalan
 20:55 Paparazzi, igrani film
 22:20 Mr. Bean, serija
 22:50 Vijesti
 23:05 Dokaz zločina, serija
 23:55 Poremećena tišina, igrani film (12)
 01:25 Šaljivi kućni video
 01:50 Kraj programa

06.35 Magnum, serija (R)
 07.25 SpužvaBob Skockani
 08.10 Sam svoj majstor, serija
 08.40 Korak po korak, humoristična serija (R)
 09.20 Kunolovac, kviz
 10.05 Puna kuća, serija (R)

10.30 Malcolm u sredini, (R)
 10.55 Dadija, serija (R)
 11.20 Reba, humoristična serija (R)
 11.50 Vijesti
 11.55 Večera za 5, lifestyle emisija (R)
 12.30 Ekkluziv, magazin
 13.10 K.T.2 - Pravda na zadatku, serija (R)
 13.30 Za istim stolom, serija
 14.25 Magnum, serija
 15.20 Cobra 11, serija
 16.10 Korak po korak, humoristična serija
 16.40 Puna kuća, humoristična serija
 17.05 Malcolm u sredini, humoristična serija
 17.30 Dadija, humoristična serija
 18.00 Reba, humoristična serija
 18.30 Vijesti
 18.55 Eksploziv, magazin
 19.05 Večera za 5, lifestyle emisija
 19.35 K.T.2 - Pravda na zadatku, serija
 20.00 Srce izdajnika, film
 21.35 Prokletstvo Zmaja, film
 23.15 Vijesti
 23.30 Kunolovac, kviz

UTORAK 5.8.2008.

06.40 - Najava programa
 07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
 07.05 - Vijesti
 07.40 - Dobro jutro, Hrvatska
 09.05 - Čarolija 9., serija
 10.00 - Vijesti
 10.15 - Skica za portret
 10.30 - Knin: Misa domovinos zahvalnosti, prijenos
 12.00 - Dnevnik
 12.30 - Strast, telenovela
 13.20 - Domaća dramska serija - antologija: Gruntovčani
 14.20 - Jelovnici izgubljenog vremena
 14.45 - Vijesti
 15.00 - Ubojstvo, napisala je - serija
 15.45 - Čigrom oko svijeta: Preko Indijskog oceana, dokumentarna serija
 16.35 - Molitva za mir, film
 17.10 - Vijesti
 17.25 - Luda kuća 2., serija
 18.10 - Razglednice iz Hrvatske: Stomorska - Koprivnica
 19.30 - Dnevnik
 20.15 - Oluja nad olujama, dokumentarni film
 21.20 - Knin 2008. - Dan

pobjede i domovinske
zahvalnosti
22.55 - Dnevnik 3
23.10 - Vijesti iz kulture
23.25 - Magija, američki film
01.15 - Sestre 5., serija
02.00 - Sestre 5., serija
02.45 - Reprizni program
04.00 - Razglednice iz
Hrvatske: Stomorska
- Koprivnica
05.10 - Strast, telenovela
05.55 - McLeodove kćeri 6.

07.00 - Najava programa
07.05 - Tom i Jerry kao klinici
07.30 - Pucca, crtana serija
07.55 - Žutokljunac
08.20 - Bubimir, crtana serija
08.45 - Petar Pan i gusari,
09.10 - Antologija hrvatskoga
glumišta: Juran i Sofija
10.50 - Corrina, Corrina -
američki film
12.45 - Tree Hill 4., serija
13.30 - Što s Brianom 2.
14.15 - Ususret Olimpijskim
igrama (27/29)
14.50 - Na rubu znanosti:
Krugovi u žitu
15.55 - Prijatelji 7., serija
16.15 - Zovem se Earl 1.,
humoristična serija
16.40 - Zvezdane staze: Nova
generacija 6., serija
17.30 - McLeodove kćeri 6.
18.20 - Vijesti na Drugom
18.35 - Ciklus dokumentaraca
o Domovinskom ratu:
Bića sa slika
19.10 - Otkrivena Kina,
dokumentarni film
20.05 - Zlato za odvažne, film
22.25 - Vijesti na Drugom
22.45 - Dr.House 3., serija
23.35 - CSI: Miami 5., serija
00.25 - Kineska plaža 3.
01.10 - TV raspored

06:00 Ružna ljepotica, serija
06:45 Zločko, crtana serija
07:10 Inspektor Gadget i
pomoćnici, crtana serija
07:35 Fifi i cvjetno društvo
08:00 Nova lova
10:15 Naši najbolji dani
11:00 Bumerang, serija
11:45 Zauvijek susjedi, serija
12:30 Kralj Queensa, serija
12:55 Cosby show, serija
13:20 Svi vole Raymonda
13:45 Vijesti
14:00 Gospodin i gospođa
Bridge, igrani film
16:05 Ja sam David, film
17:35 Vijesti

17:50 Bumerang, serija
18:35 Zauvijek susjedi, serija
19:15 Dnevnik Nove TV
19:50 10 do 8,
informativna emisija
20:00 Lud, zbunjen, normalan
20:55 Odbjegla nevjesta, film
22:50 Pod nož, serija (12)
23:45 Vijesti
00:00 Dokaz zločina, serija
00:50 Gospodin i gospođa
Bridge, igrani film
02:50 Šaljivi kućni video
03:15 Kraj programa

07.00 Magnum, serija (R)
07.50 SpužvaBob Skockani
08.35 Sam svoj majstor, serija
09.05 Korak po korak,
humoristična serija (R)
09.45 Kunolovac, kviz
10.30 Puna kuća, serija (R)
10.55 Malcolm u sredini,
humoristična serija (R)
11.20 Dadija, serija (R)
11.45 Reba, serija (R)
12.20 Vijesti
12.25 Večera za 5,
lifestyle emisija (R)
12.55 Eksploziv, magazin (R)
13.10 K.T.2 – Pravda na
zadatku, serija (R)
13.30 Za istim stolom, serija
14.25 Magnum, serija
15.20 Cobra 11, serija
16.10 Korak po korak,
humoristična serija
16.40 Puna kuća, serija
17.05 Malcolm u sredini,
humoristična serija
17.30 Dadija, serija
18.00 Rat u kući, serija
18.30 Vijesti
18.55 Eksploziv, magazin
19.05 Večera za 5,
lifestyle emisija
19.35 K.T.2 – Pravda na
zadatku, serija
20.00 Bibin svijet,
humoristična serija
(dvije epizode)
21.10 Petak, igrani film,
komedija
22.45 Heroji iz strasti,
dramska serija
23.40 Vijesti
23.55 Kunolovac, kviz

**SRIJEDA
6.8.2008.**

06.40 - Najava programa
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
07.05 - Vijesti
07.10 - Dobro jutro, Hrvatska
07.35 - Vijesti

10.00 - Vijesti
10.15 - Nevjerojatna putovanja
sa Steveom Leonardom:
Na Karibuovu tragu,
dokumentarna serija
11.10 - Oprah show
12.00 - Dnevnik
12.30 - Strast, telenovela
13.20 - Domaća dramska serija
- antologija: Fiškal
14.25 - Vijesti
14.40 - Ubojstvo,
napisala je - serija
15.30 - Kineski zid: Mongolski
osvajajući,
dokumentarna serija
16.25 - Čigrom oko svijeta:
Od Madagaskara do
Afrike, dok.serija
16.55 - Danas na Zagrebačkoj
burzi
17.00 - Vijesti
17.20 - Luda kuća 2., serija
18.05 - Razglednice iz
Hrvatske: Milna (Brač)
- Vrbovačka Dubrava
19.15 - Loto 7/39
19.30 - Dnevnik
20.10 - Čarolija 9., serija
21.10 - Boje turizma
22.15 - Dnevnik 3
22.45 - Poljubac smrti, film
00.35 - Sestre 5., serija
01.20 - Sestre 5., serija
02.05 - Torchwood 1., serija
02.55 - Skica za portret
03.00 - Boje turizma
04.00 - Razglednice iz
Hrvatske: Milna (Brač)
- Vrbovačka Dubrava
05.10 - Strast, telenovela
05.55 - McLeodove kćeri 6.

06.40 - Tom i Jerry kao klinici
07.05 - Pucca, crtana serija
07.30 - Žutokljunac
07.55 - Bubimir, crtana serija
08.20 - Petar Pan i gusari
08.45 - Veliki odmor
09.35 - Antologija hrvatskoga
glumišta:
Vježbanje života
11.20 - Ruža i šakal, film
12.55 - Tree Hill 4., serija
13.40 - Što s Brianom 2.
14.20 - Ususret Olimpijskim
igrama (28/29)
14.55 - Na rubu znanosti:
Okultna strana
Trećeg Reicha
16.00 - Prijatelji 7., serija
16.20 - Zovem se Earl 1
16.45 - Zvezdane staze: Nova
generacija 6., serija
17.30 - McLeodove kćeri 6.
18.20 - Vijesti na Drugom
18.35 - Ciklus dokumentaraca
o Domovinskom ratu:
Usprkos svemu nada

19.10 - Otkrivena Kina,
dokumentarni film
19.55 - Crtani film
20.00 - Bitange i princeze 2.
pretkolo: Dinamo -
Domžale, 1. poluvrijeme
21.35 - Vijesti na Drugom
21.40 - Liga prvaka - 2.
pretkolo: Dinamo -
Domžale, 2. poluvrijeme
22.45 - Dr.House 3., serija
23.35 - Torchwood 1., serija
00.30 - CSI: Miami 5., serija
01.20 - Kineska plaža 3.
02.05 - TV raspored

06:00 Ružna ljepotica, serija
06:45 Zločko, crtana serija
07:10 Inspektor Gadget i
pomoćnici, crtana serija
07:35 Fifi i cvjetno društvo
08:00 Nova lova
10:15 Naši najbolji dani
11:00 Bumerang, serija
11:45 Zauvijek susjedi, serija
12:30 Kralj Queensa, serija
13:25 Cosby show, serija
13:50 Svi vole Raymonda
14:15 Vijesti
14:30 Tudi muž, igrani film
16:05 Obiteljski plan, film
17:35 Vijesti
17:50 Bumerang, serija
18:35 Zauvijek susjedi, serija
19:15 Dnevnik Nove TV
19:50 10 do 8,
informativna emisija
20:00 Navy CIS, serija
20:50 Zakon brojeva, serija
21:40 Sveomoguća misija,
igrani film (12)
23:05 Vijesti
23:20 Dokaz zločina, serija
00:10 Obiteljski plan, film
01:35 Šaljivi kućni video
02:00 Kraj programa

07.00 Magnum, serija (R)
07.50 SpužvaBob Skockani
08.35 Sam svoj majstor,
humoristična serija
09.05 Korak po korak,
humoristična serija (R)
09.45 Kunolovac, kviz
10.30 Puna kuća,
humoristična serija (R)
10.55 Malcolm u sredini,
humoristična serija (R)
11.20 Dadija,
humoristična serija (R)
11.45 Reba,
humoristična serija (R)
12.20 Vijesti
12.25 Večera za 5,
lifestyle emisija (R)

12.55 Eksploziv, magazin (R)
13.10 K.T.2 – Pravda na
zadatku, serija (R)
13.30 Za istim stolom, serija
14.25 Magnum, serija
15.20 Cobra 11, serija
16.10 Korak po korak, serija
16.40 Puna kuća, serija
17.05 Malcolm u sredini,
humoristična serija
17.30 Dadija, serija
18.00 Reba, serija
18.30 Vijesti
18.55 Eksploziv, magazin
19.05 Večera za 5,
lifestyle emisija
19.35 K.T.2 – Pravda na
zadatku, serija
20.00 CSI: New York,
kriminalistička serija
20.50 Zaboravljeni slučaj,
kriminalistička serija
21.45 Kost, serija
22.35 Heroji iz strasti,
dramska serija
23.35 Vijesti
23.50 Kunolovac, kviz

**ČETVRTAK
7.8.2008.**

06.40 - Najava programa
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
07.05 - Vijesti
07.10 - Dobro jutro, Hrvatska
07.35 - Vijesti
07.40 - Dobro jutro, Hrvatska
09.05 - Čarolija 9., serija
10.00 - Vijesti
10.15 - Nevjerojatna
putovanja sa Steveom
Leonardom: Priča o
kitovima,
dokumentarna serija
11.10 - Oprah show
12.00 - Dnevnik
12.30 - Strast, telenovela
13.20 - Domaća dramska serija
- antologija: Fiškal
14.05 - Hrvatska kulturna
baština
14.25 - Vijesti
14.40 - Ubojstvo,
napisala je - serija
15.35 - Kineski zid,
dokumentarna serija
16.30 - Čigrom oko svijeta:
Oko Rta Dore nade,
dokumentarna serija
17.00 - Danas na Zagrebačkoj
burzi
17.25 - Luda kuća 2., serija
18.10 - Razglednice iz
Hrvatske: Sutivan -
Sv. Martin na Muri
19.30 - Dnevnik
20.10 - Čarolija 9., serija
21.10 - Magazin
22.05 - Dnevnik 3

- 22.35 - Jedna žena i dva muškarca, film
 00.10 - Vijesti
 00.20 - Sestre 5., serija
 01.05 - Sestre 5., serija
 01.50 - Kineska plaža 3.
 02.35 - Oprah show
 03.15 - Magazin
 04.05 - Razglednice iz Hrvatske: Sutivan - Sv. Martin na Muri
 05.15 - Strast, telenovela
 05.55 - McLeodove kćeri 6.

- 06.45 - Najava programa
 06.50 - Tom i Jerry kao klinici
 07.15 - Pucca, crtana serija
 07.40 - Žutokljunac
 08.05 - Bubimir, crtana serija
 08.30 - Petar Pan i gusari, crtana serija
 08.55 - Veliki odmor
 09.45 - Antologija hrvatskoga glumišta: Vježbanje života
 11.20 - Jahači crvene kadulje, američki film
 12.55 - Tree Hill 4., serija
 13.40 - Što s Brianom 2.
 14.20 - Ususret Olimpijskim igrama (29/29)
 14.55 - Na rubu znanosti: Permakultura
 16.00 - Prijatelji 7., serija
 16.20 - Zovem se Earl 1., humoristična serija
 16.45 - Zvezdane staze: Nova generacija 6., serija
 17.30 - McLeodove kćeri 6.
 18.20 - Vijesti na Drugom
 18.35 - Ciklus dokumentaraca o Domovinskom ratu: Panj punolova
 19.10 - Beverly Hills 4., serija
 19.55 - Crtani film
 20.05 - Bitange i princeze 2.
 20.45 - PEKINŠKI DNEVNIK: Hrvati u Pekingu
 22.50 - Vijesti na Drugom
 23.10 - Dr.House 3., serija
 00.00 - CSI: Miami 5., serija
 00.50 - Kineska plaža 3.
 01.35 - TV raspored

- 06:00 Ružna ljepotica, serija
 06:45 Zločko, crtana serija
 07:10 Inspektor Gadget i pomoćnici, crtana serija
 07:35 Fifi i cvjetno društvo
 08:00 Nova lova
 10:15 Naši najbolji dani, serija
 11:00 Bumerang, serija
 11:45 Zauvijek susjedi, serija
 12:30 Kralj Queensa, serija
 13:25 Cosby show, serija

- 13:50 Svi vole Raymonda
 14:15 Vijesti
 14:30 Vrijeme sjećanja, film
 16:05 Ruž za usne, igrani film
 17:35 Vijesti
 17:50 Bumerang, serija
 18:35 Zauvijek susjedi, serija
 19:15 Dnevnik Nove TV
 19:50 10 do 8, informativna emisija
 20:00 Navy CIS, serija
 20:50 Zakon brojeva, serija
 21:40 Iskonski strah, igrani film (12)
 23:45 Vijesti
 00:00 Dokaz zločina, serija
 00:50 Navy CIS, serija
 01:35 Zakon brojeva, serija
 02:20 Šaljivi kućni video
 02:45 Kraj programa

- 07.00 Magnum, serija (R)
 07.50 SpužvaBob Skockani
 08.35 Sam svoj majstor, serija
 09.05 Korak po korak, humoristična serija (R)
 09.45 Kunolovac, kviz
 10.30 Puna kuća, humoristična serija (R)
 10.55 Malcolm u sredini, humoristična serija (R)
 11.20 Dadilja, humoristična serija (R)
 11.45 Reba, humoristična serija (R)
 12.20 Vijesti
 12.25 Večera za 5, lifestyle emisija (R)
 12.55 Eksploziv, magazin (R)
 13.10 K.T.2 – Pravda na zadatku, serija (R)
 13.30 Za istim stolom, dramska serija
 14.25 Magnum, akcijska serija
 15.20 Cobra 11, serija
 16.10 Korak po korak, humoristična serija
 16.40 Puna kuća, humoristična serija
 17.05 Malcolm u sredini, humoristična serija
 17.30 Dadilja, humoristična serija
 18.00 Reba, humoristična serija
 18.30 Vijesti
 18.55 Eksploziv, magazin
 19.05 Večera za 5, lifestyle emisija
 19.35 K.T.2 – Pravda na zadatku, serija
 20.00 Mijenjam ženu, dokumentarna sapunica
 20.50 Jesen stiže, Dunjo moja, igrani film, romantična drama
 22.25 Heroji iz strasti, serija
 23.20 Vijesti
 23.35 Kunolovac, kviz

ZVUCI BAČKE RAVNICE

Emisija na hrvatskom jeziku »Zvuci bačke ravnice« emitira se četvrtkom u 19 sati, na valovima Radio Bačke (99,1 MHz).

HRVATSKA KRONIKA

Program o hrvatskoj nacionalnoj manjini u Mađarskoj na hrvatskom jeziku uz mađarski prijevod emitira se srijedom s početkom u 12 i 30 sati na programu MTV 1.

PRIZMA

Emisija na hrvatskom jeziku »Prizma« emitira se subotom u 16.30 na RTV2 a repriza utorkom u 12.10 sati. E-mail emisije je: prizma@rtv.co.yu

PROGRAM NA HRVATSKOM JEZIKU RADIO SUBOTICE

LJETNA PROGRAMSKA SHEMA UREDNIŠTVA NA HRVATSKOM JEZIKU RADIO SUBOTICE OD 30. LIPNJA DO 31. KOLOVOZA 2008

104,4 Mhz

SHEMA ZA RADNE DANE:

- 18,00 – 19,00
- Najava programa
  - Večernji dnevnik
  - Agencijske vijesti iz zemlje
  - Agencijske vijesti iz RH
  - 'Dogodilo se na današnji dan' - kronologija
  - Jezični savjetnik 'Govorimo hrvatski'
- 19,00 – 19,30
- Poetski predah
  - 'Popularne melodije' – zabavna glazba (ponedjeljkom)
  - 'Na valovima hrvatske glazbene tradicije' – narodna glazba (utorkom)
  - 'Veliki majstori glazbe' – ozbiljna glazba (srijedom)
  - 'Rock vremeplov' (četvrtkom)
  - 'Minute za jazz' (petkom)
- 19,30 – 20,00
- 'Europa magazin' – magazin Radija Deutsche Welle (ponedjeljkom)
  - 'Kulturna povijest' (utorkom)
  - 'Putokazi' (srijedom)
  - 'Iz hrvatske književne baštine' (četvrtkom)
  - 'Tjedni vodič' (petkom)
- 20,00 – 21,00
- 'Na proputovanju s nama' – (ponedjeljkom)
  - 'DW puls' (utorkom)
  - Dramski program – repriza (srijedom)
  - 'Kultur-Café' – kulturni magazin Radija Deutsche Welle (četvrtkom)
  - 'Vodič za moderna vremena' – emisija Hrvatskog radija (petkom)
  - Narodna glazba, izvanredne emisije (specijali, reportaže)
  - Blic vijesti i odjava programa

SHEMA ZA DANE VIKENDA:

- Subota
- 18,00 Najava programa, vijesti dana, 'Dogodilo se na današnji dan' - kronologija, glazba
  - 19,00 'Vjerska emisija', duhovna glazba
  - 20,00 Dramski program Uredništva na hrvatskom jeziku Radio Subotice
  - 20,55 Odjava programa
- Nedjelja
- 18,00 Najava programa, vijesti dana
  - 18,10 'Nedjeljni mozaik' ('Dogodilo se na današnji dan' - kronologija, reportaža, zanimljivosti, glazba)
  - 19,30 'Putnici kroz vrijeme' – emisija za djecu Hrvatskog radija
  - 20,00 'Ljudi nizine'
  - 20,30 Narodna glazba
  - 20,55 Odjava programa

Prodajem kuću u Rovinju 160 m², P+1, plac 660 m², 50 m od obale, sva infrastruktura.
Tel.: +381/24/527-213

Tražim u Zagrebu praznu garsonijeru ili jednosoban stan u novogradnji.
Tel.: +381/24/527-213

Izdajem apartmane na najljepšem dijelu Čiova, Trogir, Hrvatska.
Tel.: 063/7161-760 ili +385/91/5823-775

Izdajem namještenu sobu s kuhinjom i kupao-
nicom za učenicu ili radnicu, isključivo nepuša-
ča, blizu Medicinske škole, KTC-a i IDEA-e.
Centralno grijanje i kablovska TV.
Tel.: 024/566-898

Prodajem crpku – dvoklipnu 30 atm i prikoli-
cu za moto-kultivator »IMT-506-DELUXE« i
peč »KREKA VESO« 12T. Informacije od 17
sati. Tel.: 022/591-264.

Prodajem staru kuću u Cabuni kod Virovitice
(Hrvatska), zemlju za malu industriju i šumu.
Tel.: +385/33/673-076 i 063/766-8808. Boris

Izdajem uhodan poslovni prostor od 110 m² u
središtu Subotice, pogodan za sve namjene.
Tel.: 024/555-072 ili 063/518-218.

Prodaje se očuvana ležea kada, umivaonik sa
slavinom, toalet školjka s poklopcem, velika
plafonjerka i tegle za med.
Cijena po dogovoru. Zvati na 064/587-9790

Prodajem 3s stan, stara gradnja, ekstra lokacija,
pogodan i za uredske prostorije, 115 m².
Tel.: 024/526-243
Anica Lulić, Subotica, Aleja M. Tita 26/V.

Izdajem namještenu sobu na Radijalcu učeni-
ci/ku ili studentici/u, s CG, s upotrebom kuhi-
nje i kupaonice, za nepušače.
Tel.: 024/558-227 ili 063/597-021

Profesor elektrotehnike daje sate fizike i mate-
matike učenicima osnovnih i srednjih škola.
Tel.: 064/292-1043 ili 024/524-701

Izdajem objekt, skladište na čantavirskom
putu, idealna lokacija oko 100 m².
Tel.: 024/530-107 ili 064/261-8022

Hitno potrebno 10 konobara na otoku Cresu.
Potrebno je imati hrvatsku putovnicu. Starosna
granica je do 35 godina.
Tel.: 063/110-7751.

Prodajem tijekom cijele godine šarplanince,
štenad šampionskog podrijetla i odrasle ženke i
mužjake izuzetnog izgleda i karaktera.
Tel.: 025/830-475 i 063/717-4888. Karan

Prodajem staru kuću u Čačincima kod
Slavonske Orahovice, pet jutara zemlje i jedno
jutro šume kod Vočina (sve u Hrvatskoj), ili
sve to mijenjamo za Vojvodinu (Irig, Ruma,
Srijemska Kamenica...)
Tel.: 063/714-6545
ili +385/33/673-076.

Prenočište na Paliću. Dvokrevetne sobe sa
zasebnom kupao-
nicom. Kanjiški put 58/b
Tel.: 024/754-543

Izdajem u Zagrebu dvosoban namještan
(3 kreveta) od 1. srpnja, Folnegovićevo naselje
(treća postaja od Autobusnog kolodvora prema
Savi, blizina tramvaja, 300 eura.

Tel.: u Srbiji +381/63/882-0654, u Hrvatskoj
+385/91/177-7700

Prodajem monofazni krunjač za 7000 dinara.
Tel.: 024/523 - 284

Izdajem dvosobni apartman u Poreču.
Tel.: +385/5242-5035, +385/989-1627

Izdajem u središtu grada Subotice poslovni
prostor od 35 m² za predstavništva ili uredske
prostorije.
Tel.: 064/9738-601

Prodajemo svježe kupine (proizvedene u
Somboru) 120 din/kg, pakovanje 5 kg, dostava
po dogovoru.
Tel.: 064/4924-718

Besplatni mali oglasi uz kupon iz »Hrvatske riječi«

Poštovani čitatelji našeg i vašeg tjednika,

I dalje nastavljamo objavljivati rubrike malih oglasa u kojoj ćete moći objavljivati sve ono što želite
prodati, mijenjati, kupiti ili darovati. Jedini uvjet za objavu vašeg malog oglasa je priloženi kupon
koji ćemo objavljivati u svakom broju »Hrvatske riječi«.

Duljina malog oglasa ne smije prelaziti više od 30 riječi.

Uredništvo

HRVATSKARIJEČ

Subotica-trans

SUBOTICA-TRANS obavlja cijene putnike na međunarodnoj autobusnoj liniji, Subotica – Zagreb,
važe cijene prijevoza s nizom pogodnosti:

- djeca do 6 godina voze se besplatno
- djeca od 6 do 12 godina imaju popust 50% (cijena povratne karte iznosi 1.225 din.)
- studenti uz prikaz studentske legitimacije (koja se dobiva na autobusnoj stanici) uživaju popust od 20% (povratna karta je 3.332 din., a u jednom smjeru 1.960 din.)

POPUSTI VAŽE ISKLJUČIVO ZA IZRAVNU LINIJU OD SUBOTICE DO ZAGREBA U OBA SMJERA I VAŽE 30 DANA.

VAŠ SUBOTICA-TRANS

PRIVATNO POGREBNO PODUZEĆE

"URNA"

A.D.-d.o.o.

Trg žrtava fašizma br. 1

PODUZEĆE ZA PRODAJU
POGREBNE OPREME
PRIJIVOZ I CEREONIJA
POKOPA

Tel.: 024-558-011

Cyjećara:
Tel.: 024/557-130